

Зикрилла Неъмат

СОҒИНЧ САРЧАШМАСИ

Шеърлар, ғазаллар, мухаммаслар, рубоийлар,
туюқлар, дoston ва қасидалар

Алишер Навоий номидаги
Ўзбекистон Миллий кутубхонаси нашриёти
Тошкент — 2007

Неъмат, Зикрилла.

Соғинч сарчашмаси: Шеърлар, ғазаллар, мухаммаслар, рубойлар, туюқлар, дoston ва қасидалар /Зикрилла Неъмат. — Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси нашриёти, 2007. 256 б.

ББК 84 (5У)6

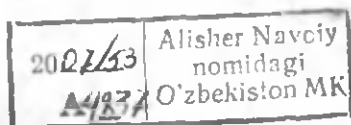
Сайланмада иқтидорли шоир Зикрилла Неъматнинг турли йилларда яратилган ёр ва диёр мадҳи, муҳаббат ва садоқат, соғинч ва висол, дўстлик ва меҳру оқибат туйғулари тараннум этилган шеърлари жамланди.

Умид қиламизки, муаллифнинг назмий гулдастаси шеърят мухлисларига манзур бўлади.

Ю 33595
291

ISBN 978-9943-06-082-1

© Алишер Навоий номидаги
Ўзбекистон Миллий кутубхонаси
нашриёти, 2007 йил.

СОҒИНЧ САРЧАШМАСИН СЕҲРУ ЖИЛОСИ

Шоир Зикрилла Неъмат қўлингиздаги ушбу «Сайланма» шеърӣй китобини «Соғинч сарчашмаси» деб атабди. Дарҳақиқат, соғинч туйғуси энг инсоний, энг самимий ҳиссиётларни ўзида мужассам этган муқаддас бир маънавий ҳодисадир. Элу юрт соғинчи, дўстлар соғинчи, ёшлик ва севги соғинчи. Инсон қалбини тўлқинлантириб юборадиган, энг гўзал шеърларга замин бўладиган олийжаноб туйғулар йиғиндисидир. Сарчашма эса — бош чашма, бош манба деган маънони англатади. «Соғинч сарчашмаси» деганда, шоир ўз қалбининг соғинчига асос бўлган энг азиз нарсаларни, энг муқаддас туйғуларни назарда тутган бўлса, ажабмас. Тўпламдаги аксар шеърлар энг аввало кўнгилга яқинлиги, бийрон тили, салмоқли мазмуни, бадий ифодаларнинг кўркемлиги билан ўқувчини мафтун этади.

Зикрилла Неъмат шеърларининг яхши фазилатларидан бири — шоир ўз ўқувчилари билан эркин мулоқотга кириша олади. Ўзига хос равонлик ва самимият билан ўз қалби тугёнларини намоён эта олади. Бадий ижоднинг бош маъноларидан бири ҳам — ҳар бир ижодкорнинг ўзига хос бир тарзда кўрина билишидир. Мана шу юксак талаблар нуқтаи назаридан ёндашганимизда ҳам, ушбу «Сайланма» мавзу ранг-баранглиги, сўз бойлиги, инсон қалби мавжларини аниқ, жўшқин ифода этиши, тасвирларнинг жонлилиги билан кўзга ташланишини таъкидлаб ўтиш керак. Шоир ўз шеърларидан бирида:

*«Дарёга қўшилган ҳар битта ирмоқ
Дарё тўлқинига шиддат бергайдир»*

— деган фикрни олға суради. Рост гап, мана шу ирмоқлик шавқи бўлмаса, шиддатли дарё ҳам бўлмайди. «Тоғларда

чашмалар йиғламасалар, қаҳ-қаҳа солмасди дарада сойлар» деган мумтоз бир маънога ҳамоҳангдир юқоридаги самимий сатрлар.

Шеър ёзилмайди, балки туғилади, деган буюк ақиданинг ҳаққонийлиги шоирнинг энг сара шеърларида аён кўриниб туради. Бундай шеърлар билан яқиндан танишганда, тобора камолот касб этаётган ижодкорни аниқ ҳис этамиз. Ёшлик завқи, Ватан туйғуси, севги ва висол қувончи, дунё тақдири ҳақида қайғуриш каби нурли туйғулар бундай шеърлар замирида барқ уриб туради.

Ушбу «Сайланма»га қадар ҳам Зикрилланинг турли йилларда нашр этилган «Иккимизнинг ёниқ ишқимиз» (1993 й.), «Юртим навоси» (1997й), «Ватан ва муҳаббат» (1999 й.), «Остонадан бошланар Ватан» (2003 й), «Муҳаббатсиз яшаб бўлмас» (2004 й), «Спитаменнинг сўнмас қўшиғи» (2005 й), «Муҳаббат меҳроби» (2005 й), «Соғинч дунёси» (2006 й) шеърӣй тўпламларини ўқиб чиққан эдим. Шу боисдан ҳам мазкур «Сайланма» кўз олдимда барча ютуқ ва айрим камчиликлари билан кўриниб турди.

Адабиётни бир ёки бир неча кишининг асарлари билангина яратиб бўлмайди. Бир неча доврўғли китоб ёки шуҳратли номлар ҳам кенг маънодаги адабиётни ташкил эта олмайди. Бадийӣй ижодиёт ранг-баранг истеъдодларнинг меҳнати маҳсулидир.

Зикрилла Неъматнинг она-Ватан, Ўзбекистонимиз ҳақидаги шеърлари ғоят жозибали:

*Шаънингга еру кўк таҳсин айтадир,
Сен каби бағри кенг макон қайдадир?
Қадринг билмаганлар оҳ чекиб бир кун
Пойингга бош уриб, йиғлаб қайтадир,
Меҳру мурувватда тенгсиз маконим,
Мунису меҳрибон – Ўзбекистоним!*

Шоирнинг мураккаб аруз вазни сирларидан жуда яхши воқифлиги унинг ғазаллари, мухаммаслари, рубоийлари ва туюқларида яққол намоён бўлади. Улар ҳам ўйноқилиги ҳам кенг маъно гўзалликлари билан дилни яйратади:

*Ўтарсан, эй гўзал, ҳар тонг кулиб гулгун адирлардан,
Қалурман маст бўлиб гирён сочинг сочган атирлардан, -*

деб ёзади у ишқий ғазалларидан бирида.

*Нозанинлар эркалаб, ўз ошиғин эркам дегай,
Мен-чи жон бергум десам ҳам, нозли ёрим кам дегай.*

*Кечалар тўккан ёшимдан тонготарнинг кўкси нам,
Ким уни шудринг атармиш, ким эса шабнам дегай,*

—деб куйлайди шоир бошқа бир ғазалида. Унинг халқона оҳанг ва мусиқийлик яққол кўзга ташланиб турган шўхчан мисралари шу боисдан бўлса керакким, ҳофизларимиз тилида сеvimли қўшиқларга айланиб кетган.

Зеро, қадим ва муқаддас Бухоро фарзанди бўлмиш шоирнинг теран илдиэларимиз билан яхши ошнолиги билиниб туради. У ўз она-диёрига бўлган меҳр-муҳаббати ва соғинчини қуйидаги ўтли сатрлар ила изҳор этади:

*Тупроқларинг чангин кўзимга суртай,
Гумбазларинг гардин киприк-ла артай,
Сени соғинганим оҳ, кимга айтай?
Учарму сенинг ҳам кўзинг, Бухором,
Соғинч дарвозаси - ўзинг, Бухором!*

Зикрилла шеъриятимизнинг туюқ жанрида ҳам ижод қилиб, жиддий муваффақиятларга эришган. Унинг бир неча туюқлари аллақачон мактаб дарсликларидан жой олганлиги фикримизнинг далилидир.

Шоирнинг «Ҳамроэ момо армони» достони ва «Омонхона» қасидаси ҳам воқеабандлиги, образлиги, тасвир тарзининг халқона, эркин ифода услуби билан китобхонлар кўнглига йўл топа олади деб ўйлайман.

*Юрак ёнсин бамисли гулхан,
Эзгуликка тўлсин бу дунё.
Одамлари тинч-омон юрган
Омонхона бўлсин бу дунё!*

— деб якунлайди шоир ўзининг «Омонхона» номли

шеърини. Унинг бутун дунё аҳлига омонлик тилаб айтган ушбу эзгу тилаги беихтиёр дилимизни равшан этади.

Зикрилла Неъмат жиддий талпиниш, жўшқин эҳтирос, нурли илҳом, эзгу ният билан қалам тутган ижодкор. Истаймизки, у ўз ижодига ҳамиша юксак талабчанлик билан қарай олсин. Шеърларнинг миқдори эмас, олий сифатигина муҳим мезон эканлигини унутмасин. Чунки, мукаммаликка эришдим, деган жойда турғунлик, орқага қайтиш бўлади. Ижод эса доимий изланиш, ўз-ўзидан қониқмаслик маҳсули. Менимча, шоир буни яхши англайди. Бу деганимиз, айрим такрорийлик, ўта тезкорлик, шаклбозликка берилиб кетиш каби иллатлардан ўзни асрай билиш демақдир.

Ушбу «Сайланма» истеъдодли шоир Зикрилла Неъматнинг азиз китобхонларга тақдим этаётган ажойиб тухфасидир.

Жуманиёз ЖАББОРОВ,
Ўзбекистон халқ шоири

Огоҳ бўлинг, азиз одамлар

Дунё гоҳ симобдай қалқир беомон,
Ногаҳон қайдадир отилгай вулқон,
Қайдадир бегуноҳ тўкилгайдир қон,
Бало-қазолардан қолмоқ-чун омон,
Эй азиз одамлар, огоҳ бўлингиз,
Фафлат уйқусидан уйғоқ бўлингиз!

Ҳамон осмон баланд, ер эса қаттиқ,
Ҳамон яхшиларнинг қисмати аччиқ,
Ёмонлар қўйнида асраб юрар тиг,
Мотамга айланиб қолмасин қўшиқ,
Эй азиз одамлар, ҳушёр бўлингиз,
Ҳар дақиқа, ҳар дам бедор бўлингиз!

Каслар борки, мол-дунёга сотилгай,
Маҳмуд Яловочлар ҳануз топилгай,
Хилватда пайт пойлаб Абдулатифлар,
Мирзо Улуғбеклар боши чопилгай,
Эй азиз одамлар, огоҳ бўлингиз,
Фафлат уйқусидан уйғоқ бўлингиз!

Юртим деб, ўт-олов кечганлар ҳақи,
Элим деб, жонидан кечганлар ҳақи,
Бегуноҳ қонлари юлдузга сачраб -
Бемаҳалда ўққа учганлар ҳаққи,
Эй азиз одамлар, ҳушёр бўлингиз,
Ҳар дақиқа, ҳар дам бедор бўлингиз!

Ҳушёр бўлинг соддадил болангиздан,
Кўзни узманг ул кўзи қорангиздан,
Балолар чиқмасин ўз орангиздан,
Фойда йўқдир сўнгги оҳ-нолангиздан,
Эй азиз одамлар, огоҳ бўлингиз,
Фафлат уйқусидан уйғоқ бўлингиз!

Ҳамон бир дард ўртар еру самони,
Кимлар қувғин қилди Ибн Синони,
Кимлар ўлдиртирди Мўмин Мирзони,
Дил даъватин тинглангиз Зикриллони,
Омон сақлаб қолмоқ учун дунёни,
Эй азиз одамлар, хушёр бўлингиз,
Ҳар дақиқа, ҳар дам бедор бўлингиз!

Киприк

Само гўё кўзимизнинг оқидир,
Замин эса — яшнаб турган қорачиқ.
Кўзлар умри нур туфайли боқийдир,
Тиниқликдир уларга ҳўб ярашиқ.

Аммо мудом изғиб юрар қабоҳат,
Соф кўзларнинг тиниқлигин қасдида.
Шу боисдан, инсон унга ҳамма вақт
Киприк бўла олмоғи шарт аслида.

Ўзбекистоним

Юртим, кўз тегмасин бўстонларингга,
Оллоҳ берган улуғ эҳсонларингга,
Истиқлол қуёшинг порласин мангу,
Гард қўнмасин тиниқ осмонларингга.
Эй менинг тенги йўқ, ҳур гулистоним,
Гўзал жаннатмакон — Ўзбекистоним!

Мозийлар қаъридан бергай садолар,
Эрк йўлида жондан кечган боболар,
Шу улуғ зотларнинг руҳидир балким
Бошларимиз силаб эсган саболар.
Улуғ йўлдан келган улуғ карвоним-
Улуғларга макон — Ўзбекистоним!

Яна Шарқда машъал бўлиб порладинг.
Кенг дунёни Эзгуликка чорладинг,
Она Тўмарис-у, мард Широқ бўлиб,
Фурур учун белни маҳкам боғладинг.
Айтсам адо бўлмас ажиб достоним,
Қалқони зўр қўрган — Ўзбекистоним!

Сен каби бағри кенг макон қайдадир,
Шаънингга еру кўк таҳсин айтадир,
Қадринг билмаганлар оҳ чекиб бир кун,
Пойингга бош уриб, йиғлаб қайтадир.
Меҳру мурувватда тенгсиз маконим,
Мунису меҳрибон — Ўзбекистоним!

Келажагинг порлоқ, бахтинг улуғдир,
Фарзандларинг кўнгли завққа тўлиғдир,
Қалбим туғёнлари сенга эй, Ватан,
Ишқинг - юрагимга қадалган туғдир.
Дунёни лол этган — нурли бўстоним,
То абад бўл омон, Ўзбекистоним!

Бедорлик

Ўйлар юрагимни ўйиб оладир,
Кўксимни тўлдирар жўшқин садолар.
Кўзларим олдидан ўтар бирма-бир
Инсонлар, имконлар, бахтлар, хатолар.

Менга юқа бошлар дунё дардлари,
Севинчи, ўкинчи, армонлари ҳам.
Давр шамолларин ғубор-гардлари
Бедор кипригимга ёпишар маҳкам.

Мен энди кўзимни юма олмасман,
Киприк қоқолмасман ҳатто ботиниб,
Сўзларни кўксимга кўма олмасман,
Улар юрагимдан чиқар отилиб.

Шундай соф сўзларни кўзга суртаман,
Шулардан тизаман шеърларим сатрин.
Чунки мен қўрқаман, жуда қўрқаман,
Оғритиб қўйишдан Шеърят қалбин.

Истиқлол

Ҳар тонг олам ёришганда шуълаафшон нур билан,
Уйғонурман мен ҳам дилда бир олам сурур билан,
Мустақиллик туйғусидан кўксим тоғдек юксалиб,
Юрт ишига отланурман ифтихор, гурур билан,
Сен қалбимнинг ёниб турган туғёнисан, Истиқлол,
Оллоҳимнинг бизга берган эҳсонисан, Истиқлол!

Неча йилки, Эрк нуридан гулламоқда Ватаним,
Озодликнинг қўшиқларин куйламоқда Ватаним.
Неча йилки, овозаси кетиб етти иқлимга,
Эртанги кун умидларин ўйламоқда Ватаним.
Келажакнинг нурга чўмган қарвонисан, Истиқлол,
Эзгуликлар қарвонининг сарбонисан, Истиқлол!

Бу кунларни Темур бобом кўрса яйраб кетарди,
Бобуршоҳ ҳам ҳиндлар юртин ташлаб ортга қайтарди,
Усмон Носир, Чўлпон ёки Қодирийдек боболар
Бу кунларга атаб қанча шоҳ асарлар битарди.
Не-не буюк аждодларнинг армонисан, Истиқлол,
Эркака ташна кўнгилларнинг дармонисан, Истиқлол!

Минг шукрим, аждодларнинг армонлари ушалди,
Мард элимнинг йўлларига гул, поёндоз тўшалди,
Тўмарису Широқлардан мерос — Она-Ватаним
Бугун Дунё ишларига ўз ҳиссасин қўшолди.
Улуғ-улуғ зафарларнинг имконисан, Истиқлол,
Сен халқимнинг ор-номуси, иймонисан, Истиқлол!

Эркини асли эл истади, элдан кечиб бўлмағай,
Юраклардан тошган туғён, селдан кечиб бўлмағай,
Сен — бедармон юрт қалбига қуйилган соф қондирсан,
Жондан кечсак ҳамки, асло сендан кечиб бўлмағай,
Юракларнинг ёниб турган туғёнисан, Истиқлол,
Озодликнинг шовуллаган уммонисан, Истиқлол!

Кўнгил изҳори

Юртим, бугун гўзал боғларинг кезиб -
Фаму ташвишларим буткул унутдим.
Эркимни топшириб виждон измига,
Бир зум ўз-ўзимни сўроққа тутдим.

Улуғ айёмларинг — мен учун зўр тўй,
Бахтинг кўриб яйраб, ўйнаб-кулгум мен.
Аммо қалбим ўртар бир армон, бир ўй:
Сенга фарзанд бўлиб нима қилдим мен?!

Севгимга бахш этдим соғинчларимни,
Онамга эса дил овунчларимни,
Дўстларга улашдим севинчларимни,
Кимгадир илиндим илинжларимни.

Умримни бахш этиб эзгу ниятга,
Кўнгил қўйганим рост ҳур Шеърятга.
Лекин, фарзанд бўлиб сенга не бердим,
Нима бера олдим Абадиятга?!

Ўн иккида Бобур юртни бошқарди,
Алишер Шеърят мулкин забт этди.
Мен-чи, қирққа кирмай сочим оқарди,
Наҳот, шунча умрим беҳуда кетди?!

На кўприк, на бир боғ, на қаср қурдим,
О, ёшлик шиддатим қайга совурдим?
Айтгил, қайда қолди қудрат, ҳовуринг,
Эй Темур қонига қондош томирим?!

Кўкда сузган ойни олтин елканли-
Армонлар ортилган кема билгум мен,
Узилмаган қарзлар эзса елкамни,
Ахир, нима деган одам бўлгум мен?

Афсус, изтироблар ич-этимни ер,
Сен деб бир деҳқондек тўқолдимми тер?
Нима ҳам бўларди, нимага арзир —
Шаънингга битганим икки мисра шеър?!

Сен учун жон берди буюк боболар,
Не-не жаҳонгирлар, улуғ даҳолар,
Элу юрт йўлида жони фидолар,
Менинг-чи, қай ишим тарих баҳолар?!

Гар юрак ёнмаса мисли аланга.
Бу ёруғ оламга нега келдим мен?!
Сен каби муқаддас, азиз Ватанга
Фарзанд бўлиб ахир, нима қилдим мен?!

Айни ёш чоғимдан мен сени суйдим,
Эгнимга посбонлик либосин кийдим,
Сенинг бахтинг ўйлаб, ҳўб ёниб-куйдим,
Баъзан жонимни хавф-хатарга қўйдим.

Лекин булар барин кам, деб билдим мен,
Ўзимни сўник бир шам, деб билдим мен,
Бағрингда чақмоқдай чақнаб турмасам, —
Сенга фарзанд бўлиб нима қилдим мен?!

Бахтинг кўролмаган ёвуз кимсалар,
Тинчинг бузишганда бамисли чаён,
Сен учун жонларин минг фидо айлаб, —
Неча сафдошларим беришганда жон.,

Менинг-да ўндан бир жоним узилди,
Ғазабдан юрагим муштдай тугилди,
Дилда ёвга қарши нафрат туғилди,
Вужудимга чексиз қудрат қуюлди.

Дўст учун ғанимдан қасос олдим мен,
Огоҳлик байроғин дилга илдим мен.
Юртим, деб ўлмоқни шараф билдим мен,
Кўксим сенга қалқон айлаб келдим мен!

Ёв деса, йўлбарсдай сапчиб кетгумдир,
Фафлатга панжамни санчим кетгумдир.
Юрт учун жонимни беришдан аввал,
Ганимлар бошини янчиб кетгумдир!

Ватан, сен чинордай юксал абадий,
Майли, мен мингдан бир илдизинг бўлай.
Сен юксак осмон бўл, беғубор, боқий,
Мен эса митти бир юлдузинг бўлай!

Ишон, бахтинг учун недир қилгум мен,
Юртим, ўлсам, фақат сен деб ўлгум мен!
Шунда ҳам муқаддас, азиз бағрингга -
Бир тола нур бўлиб қайтиб келгум мен!

Афғон юртин Ватан билган ўғлонлар

(Афғонистондан қайтмаган ўзбек ўғлонлари хотирасига)

Ҳайратон кўприги қотмиш лол, ҳайрон,
Ғамгин она янглиғ чекиб фиғонлар.
Ахир қучоғидан ўтмади қайтиб,
Афғонга йўл олган не-не ўғлонлар.

Қайтгани ўқ теккан совутда қайтди,
Кўплари зил-замбил тобутда қайтди,
Қайтиб юрт тупроғин ўпганлар эса,
Дўст ҳам қайтар, деган умидда ўтди.

Қалбларни қон қилди машъум ўлимлар,
Хазондек сарғайди ойдек тўлинлар,
Сизга бардош берсин, тўзим берсин эй,
Бевақт бева қолган шўрлик келинлар.

Оналар, оҳ-фиғон эзган оналар,
Сочлари бемаҳал тўзган оналар,
Айтингиз, мен Сизни қандоқ овутай
«Афғон» деган сўздан безган оналар?!

Сиз-чи, эй хокисор Умрзоқ ота,
Ватан урушидан соғ қайтган одам,
«Болаам!» деб тоғ каби қуладингиз-ку,
Шаҳид ўғлингизга тутолмай мотам.

Оҳ, шаҳид ўғлонлар, эсиз ўғлонлар,
Меҳру садоқатда тенгсиз ўғлонлар,
Қабрингиз олдидан бўзлаб ўтарман,
Кўзларимда қотган мунг — сиз, ўғлонлар.

Сизга мазор бўлди қирлар, далалар,
Қандаҳордек метин тошли даралар,

Асрлар ўтса-да, битмагай энди,
Замин кўксидаги бу дард, яралар.

Сизни қўмсаб қалбдан унган лолалар,
Кўздан оққан қонли-қонли жолалар,
Энди мангу ўчмагайдир тарихдан,
То ҳаёт бор, токи бордир оналар!

Сиз қароқда юракларда яшайсиз,
Орзуларда, истакларда яшайсиз.
Оққушларга айланиб пок руҳингиз,
Тонгдек тоза тилакларда яшайсиз!

Ватан учун жондан кечган ботирлар

Эй Сиз, ёв-ла жангга кириб, шаҳид бўлган ўғлонлар,
Она юртин жонидан ҳам азиз билган ўғлонлар,
Ватан учун кўксин қалқон қилган марду майдонлар,
Гарчи Сиздан айрилишдан бугун қалблар ўртанар,
Хур Ватанга садоқатни диллар Сиздан ўрганар.

Онажонлар оҳлар чекиб қолди-ку, дилбандим деб,
«Ватан учун жондан кечган азиз жигарбандим деб,
Юртбошим ҳам севарди-ку сизни ўз фарзандим деб,
Энди ҳар тонг табиат ҳам Сизни қўмсаб ўйғонар,
Гулзориға муҳаббатни гуллар Сиздан ўрганар.

Юртфурушлар билиб қўйсин, бу юртнинг ўз марди бор,
Юрагида Ватан ишқи, шижоати, шаҳди бор,
Хиёнаткор чаёнларни янчиб ташлаш шарти бор,
Ўзбек элин ўз эрки бор, кўз тиколмас ўзгалар,
Жасурлигу жасоратни дўстлар Сиздан ўрганар.

Хотирангиз токи Дунё бордир мангу қолгайдир,
Хур маконга қасд қилганлар албат хор-зор ўлгайдир,
Садоқатда ёшгу қари Сиздан ибрат олгайдир,
Керак бўлса, Ватан учун тоғу тошлар кўзгалар,
Мардлик ила матонатни эллар Сиздан ўрганар!

Ватан ишқи

Ватан ишқи ўлчанмас мол-дунё билан,
Ё кўзларни яшнатган зар-тилло билан,
Ватан ишқи — юракда бир зиёдирким,
Инсон ҳаёт ўшал меҳригиё билан.

Қолмаса-да гар қўлингда ҳеч бир вақонг,
Дилда Ватан бўлса, билки шоҳдирсан сен.
Тўлиб-тошиб ётса ҳамки молу дунёнг,
Лек, Ватансиз бу жаҳонда йўқдирсан сен.

Ватан ишқи ёниб турсин юрагингда,
Тушган жойни куйдиргувчи чўғ бўл, дўстим!
Ғанимларнинг тундек қора юрагига,
Чақмоқ каби санчилгувчи ўқ бўл, дўстим!

Ғамларингга шерикмиз, Беслан халқи!

Юракларни тилиб ўтди бу шум хабар,
Гўё она-ер ҳам ногоҳ кетди қалқиб,
Бу қандайин қабохатдир, ё алҳазар,
Ишонгинг ҳам келмайди-я, Худо ҳаққи,
Даҳшат ичра қотди ногоҳ, Беслан халқи!

Ҳайҳот, бундай бўлишини ким билибди,
Шодлик ўрнин бир лаҳзада ғам олибди,
Бало-қазо ногоҳ тундай ёприлибди —
Тонг қуёши турганида кўкда балқиб,
Зулмат ичра қолди, эвоҳ, Беслан халқи!

Нажот кутиб жовдираган болажонлар,
Кўз ёш тўкиб, довдираган болажонлар,
Олов ичра қовжираган болажонлар, —
Нима эди шўрликларнинг, ахир, айби,
Ғамларингга шерикмиз, оҳ, Беслан халқи!

Одаммикан гўдакларга ўқ отганлар,
Пок, беғубор тилакларга ўқ отганлар,
Манқурт каби эс-хушини йўқотганлар,
Қаерлардан келиб қолди дайдиб, санғиб,
Одамларни этгил огоҳ, Беслан халқи!

Хазон бўлган болаларинг ҳақ-ҳурмати,
Кўздан оққан жолаларинг ҳақ-ҳурмати,
Чеккан фарёд, нолаларинг ҳақ-ҳурмати,
Огоҳлик-чун мисли дарё бўлиб қалқи,
Бўлгил энди сўнмас маёқ, Беслан халқи!

Қутулолмас ёвлар дўзах азобидан,
Халқнинг ҳамда ҳақнинг қаҳру ғазабидан,
Нишон қолмас ёвузлар насл-насабидан,
Бутун дунёки оёққа турди қалқиб —
Ғанимларга энди кун йўқ, Беслан халқи!

Авайлайлик дунё кўзларин

Кўзимизга бир хас тушса, куйманамиз безовта,
То бу хасни дийдалардан ташлагунча сидириб.
Ё танда бир оғриқ сезсак, югурамиз ҳар ёққа,
Бу оғриқнинг даволарин, малҳамларин қидириб.

Ўзимизга гард юқтирмай, ойдай тўлиб яшаймиз,
«Соғлиғимиз нур устига нур» деб кулиб яшаймиз.
Ўз айбимиз ўзимизга билинмагай, во ажаб,
Ўзимизни фариштадай «оппоқ» билиб яшаймиз.

Сезилмас шу айбларимиз бугун мени қийнайди,
Шу гуноҳлар юрагимга ўқдай бўлиб қалалар.
Кечирилмас гуноҳлар бу, ҳеч кечириб бўлмайди,
Гуноҳларки илдизлари лоқайдликка тақалар.

Айбимиз шу — баъзида биз ҳис этолмай қоляпмиз,
Бу дунёнинг қалбидаги оғриқларни, дардларни.
Ўз вақтида артмоқликка улгуролмай қоляпмиз,
Унинг шаффоф чехрасига қўнаётган гардларни.

Айбимиз шу — Ер шарида ҳамон изғиб юрибди-
Одамзотнинг пок шаънига иснод ташиб юрганлар.
Қадрин билмай на Ватаннинг, на улуснинг, на юртнинг,
Ваҳималар кўчасида куйманашиб юрганлар.

Кўзларимда ғазаб чақнар, қалбимда қаҳру ҳадик,
Олам ичра кўрарканман ул мунофиқ касларни.
Келинг, дўстлар, энди буткул бир сидириб ташлайлик
Дунёимизнинг кўзларига тушган ўшал хасларни!

Кетмоқ малоли бордир

Дунёда ҳар кишининг ўз ўй-хаёли бордир,
Ўз мақсадин йўлидан бормоққа ҳоли бордир.
Кимда зар, кимда ҳунар, кимда ақлу ҳуш бўлар,
Кимнинг ҳуснда тенгсиз соҳибжамоли бордир.

Дўстим, сен ҳам аввало инсонлигинг унутма,
Бевафо бу дунёдан мисли хору хас ўтма,
Бошинг кўкка етса ҳам, элни нописанд этма,
Камтарин бўл, манманнинг бир кун заволи бордир.

Молу дунёпарастлар Ватан қадрин на билсин,
Кўкламда ёққан қорлар чаман қадрин на билсин,
От миниб кўрмаганлар саман қадрин на билсин,
Халқнинг бу ҳақда бошлаб айтган мақоли бордир.

Ёшлик ҳам ўтар-кетар, муқим бўлиб қолмагай,
Чирой ҳам бир умрлик ҳусн бўлиб қолмагай,
Бу дунёда ҳеч бир зот устун бўлиб қолмагай,
Бир кун «чўбин от»¹ миниб кетмоқ малоли бордир.

Икки дарё қирғоғин ҳатлаб ўтолмас ҳеч ким,
Келса ажал элчисин алдаб кетолмас ҳеч ким,
Мункар-накир сўроғин четлаб ўтолмас ҳеч ким,
Инсон бўлиб, на қилдинг?– деган саволи бордир.

¹ Яссавий сўзи

Дунёга келдинг-у ..

Ҳар тонг уйғонмасанг дилда ишқ билан,
Булбулга жўровоз бир қўшиқ билан,
Ёв келса, чиқмасанг қўлда тиг билан,
Дунёга келдинг-у, келмадинг нима,
Сен инсон бўлдинг-у, бўлмадинг нима?!

Севсанг-у, севганинг дардин сезмасанг,
Мажнун янглиғ дашту сахро кезмасанг,
Бир умр ёр учун қалбинг эзмасанг,
Ишқида ёндинг-у, ёнмадинг нима,
Ё ошиқ бўлдинг-у, бўлмадинг нима?!

Эл дарди ўтмаса юрак-бағрингдан,
Ёвлар титрамаса ғазаб-қаҳрингдан,
Юраклар ёнмаса ёзганларингдан,
Туғёнга тўлдинг-у, тўлмадинг нима,
Ё шоир бўлдинг-у, бўлмадинг нима?!

Сўнгги дам ортингдан фарёд қолмаса,
Эзгу бир хотира, бир от қолмаса,
Инсоний номингдан исбот қолмаса,
Дунёга келдинг-у, келмадинг нима,
Сен одам бўлдинг-у, бўлмадинг нима?!

Абадийсан, боқийсан, Ватан!

Гоҳ ўзимга «кимман» дея савол бергум,
Оташдирман ё ўтдирман ё нурман, мен?!
Юртим, сени озод кўриб, кўксим кERGум,
Ҳар тонг ойдай жамолингга қонурман мен,
Ватан, сенинг ишқинг билан ёнурман мен!

Кўзим очиб кўрганимсан, ҳур маконим,
Жаннатлардан ҳам зиёда, гул маконим,
Азал-абад дунёга машҳур маконим,
Қуёшдай ҳур чеҳрангдан завқ олурман мен,
Ватан, сенинг ишқинг билан ёнурман мен!

Муқаддас бу тупроғингнинг гарди бўлиб,
Шовуллаган чинорингнинг барги бўлиб,
Жафокаш, мард элимнинг ҳамларди бўлиб,
Ўтмишингни ўйлаб, ўйга толурман мен,
Ватан, сенинг ишқинг билан ёнурман мен!

Шукроналар айтиб бахтинг, тинчинг учун,
Бир пойдевор бўлай, майли, синчинг учун,
Бахш айлабон сенга умрим, қалбим кучин,
Кундан-кунга кучга тўлиб борурман мен,
Ватан, сенинг ишқинг билан ёнурман мен!

Гар бағрингда сарғайган бир хасни кўрсам,
Тақдирингга бепарво бир касни кўрсам,
Нон-тузингни унутган нокасни кўрсам,
Бағрим ёниб, ғазаб ичра қолурман мен,
Ватан, сенинг ишқинг билан ёнурман мен!

Сени севмоқ — ҳар кун қилган савобимдир,
Тупроғингни ўпмоқ — эзгу тавофимдир,
Ёвузларга нафрат — кескин жавобимдир,
То тирикман, ёвга қирон солурман мен,
Ватан, сенинг ишқинг билан ёнурман мен!

Гоҳ бошимда қуёш бўлиб балқийдирсан,
Гоҳ кўзимда кўз ёш бўлиб қалқийдирсан,
Мен кетурман, сен — абадий, боқийдирсан,
Кучоғингда бир нур бўлиб қолурман мен,
Ватан, сенинг ишқинг билан ёнурман мен!

Вазминлик

Вазмин Ер шарининг бир чеккасида
Ўй суриб турибман, ўйларим вазмин.
Жисмимда вазминлик кезар осуда,
Туйғуларим вазмин, куйларим вазмин.

Қалбимга ботса-да, бу вазмин ҳолат,
Мен уни маҳкамроқ босгум бағримга.
Чўқмоқликдан сақлар чунки у ҳар вақт —
Бизни енгил-елпи ўйлар қаърига.

Вазминлик, бу — олам яшнаб турган дам,
Вазминлик — инсоннинг оний ҳолати.
Дунёнинг бошига иш тушганда ҳам,
Шу вазмин кишилар яраб қолади.

Ҳеч ўйлаб толмасман дунёи дунни,
Вазминлик тилайман мен унга ҳар дам.
То тирик эканман, азиз юртимни -
Асраб-авайлайман енгилтаклардан.

Ўчмас ботирлар ёди..

Дарёга қўшилган ҳар битта ирмоқ
Дарё тўлқинига шиддат бергайдир.
Хазонга айланган ҳар битта япроқ
Дарахт илдизига қувват бергайдир.

Чинордай Ватаним, дарё — Ватаним,
Унутмагил асло ирмоқларингни,
Сенинг гулламоғинг, яшнашинг учун
Жонин фидо қилган япроқларингни.

Ҳар кимда ҳам етмас, ахир, матонат,
Ўз кўксин ўқларга қалқон қилмоққа.
Ҳар қалбда топилмас журъат, жасорат —
Ватан учун жонин қурбон қилмоққа.

Сўнмас юлдуз бўлиб порлар самода
Элим дея ўққа учган ботирлар.
Халқим юрагидан ўчмагай асло
Юртим дея жондан кечган ботирлар.

Парвозда жон берган лочинлар руҳи -
Дерларки, самода боқий қолгайдир.
Ботир ўғлонларнинг шони, шукуҳи
Не-не юракларга қудрат солгайдир.

Ватаним, сен учун қалблар бедордир,
Мангу асрагаймиз гулбоғларингни.
Токи қучоғингда мардларинг бордир,
Ёвлар топтай олмас тупроқларингни!

Қирқ бешинчи йил ёмғири

Ёмғир шитирлайди. Майсалар унар
Заминнинг кул босган далаларида.
Ёмғир шитирлайди. Малҳам қўйилар
Ватаннинг тўрт йиллик яраларига.

Ёмғир шитирлайди. Мисли хушхабар
Борлиққа сочилар маржон доналар.
Севинч ёмғирида ивиб, жилмаяр
Фарзанди жангтоҳдан қайтган оналар.

Ёмғир шитирлайди. Отасиз қолган —
Мурғак гўдакларнинг кўз ёшларидай.
Ёмғир шитирлайди. Сўнгсиз армонлар—
Тул қолган аёллар бардошларидай.

Ёмғир шитирлайди. Кетамиз яйраб,
Биз — шу ёмғирдан сўнг унган майсалар.
Кошкийди, дунёнинг бор майсалари
Бахтли ёмғирларга ета олсалар.

Ватан посбонлари қушиғи

Эй она-юрт, содиқ ўғлонларингмиз,
Сарҳадларда сергак посбонларингмиз,
Ёв йўлолмас метин қўрғонларингмиз,
Сақлагаймиз сени тинч-омон, Ватан,
Сенга мудом кўксимиз қалқон, Ватан!

Дилга жойлаб Темур бобом қудратин,
Жалолиддин Мангуберди шиддатин,
Давом айлаб аждодлар жасоратин,
Ёвларингни этурмиз яксон, Ватан,
Сенга мудом кўксимиз қалқон, Ватан!

Кўзга суртиб муқаддас тупроғингни,
Асрагаймиз тоғу тош, гулбоғингни,
Зафарларга тўлдириб қучоғингни —
Айлагаймиз бағринг боғ-бўстон, Ватан,
Сенга мудом кўксимиз қалқон, Ватан!

Улуғ халқим ҳеч кимдан кам бўлмагай,
Бировларга асло қарам бўлмагай,
Ватанни севмаган одам бўлмагай,
Эй, онамдек мунис-меҳрибон Ватан,
Сенга мудом кўксимиз қалқон, Ватан!

Меҳринг — қалбда оташ, кўзларда шарор,
Сени асрамоқлик — дилдаги қарор,
Қучоғингда тинчлик бўлсин барқарор,
Яшна мангу, эй дориломон Ватан!
Сенга мудом кўксимиз қалқон Ватан!

Тинчлик учун

Айланар еру фалак тинчлик учун,
Нечалаб жонлар ҳалак тинчлик учун,
Менда ҳам бор бир тилак тинчлик учун:
Туну кун ёнсин юрак тинчлик учун,
Нурга чулғонсин юрак тинчлик учун!

Жилмайиб турсин самода офтоб,
Чарх уриб учсин кабутарлар шитоб,
То абад тинчлик дея қилсин хитоб
Барча диллар муштарак тинчлик учун,
Барча эллар муштарак тинчлик учун!

Эзгуликни одат айласин диллар,
Ватан боғи ичра яшнасин гуллар,
Мудом завққа тўлсин десак кўнгиллар,
Мангу интилмоқ керак тинчлик учун,
Жон фидо қилмоқ керак тинчлик учун!

Она-тилим

Она-тилим, жон, она-тилим,
Жонон тилим, жонона тилим.
Тарихинг куйлашга таърифим етмас,
Оламда тенги йўқ, дурдона тилим!

Қошғарий бобомдан ноёб мероссан,
Ўзбакий каломим, халқимга хоссан,
Навоий назмида созланган созсан,
Шоҳларга ярашган шоҳона тилим!

Олис мозийлардан таралган нурсан,
Аждодлар авайлаб-асраган дурсан,
Авлодларга мерос шону шуурсан,
Тарих шодасида маржона тилим!

Сенсан Қодирийнинг ширин каломи,
Ҳам устоз Ойбекнинг ёниқ армони,
Комилжон ҳофизнинг булбул забони -
Дилларни яйратган тарона тилим!

Баъзан борлигингдан кимлар тондилар,
Ҳасад оловида лов-лов ёндилар,
Охир, улар бари доғда қолдилар,
Сен эса ғолибсан, мардона тилим!

Истиқлол нуридан қайта кўз очдинг,
Меҳру оқибатдан яйраб сўз очдинг,
Сўнмас қуёш бўлиб мангу нур сочдинг,
Эй бағри кенгликда ягона тилим!

Бугун яйраб, тилим ўзбекча сўзлар,
Яшнаб озод элим ўзбекча сўзлар,
Тилдан қолсам, дилим ўзбекча сўзлар,
Бир умр сенга биз парвона тилим,
Сендан айирмасин, жон, она-тилим!

Ўзбекистон

Ўзбекистон - гўзал Ватаним,
Боғ-роғлари асал Ватаним,
Таърифингдир оламга дoston,
Мадҳинг шеърү ғазал Ватаним.

Дунёни тенг бўлганда, оллоҳ,
Бизга бўлдинг сен азиз маъво.
Минг бор ўлиб, минг бор тирилсам,
Ўзга юртни қилмасман даъво.

Улуғлаб сен азиз инсонни,
Қойил қилдинг жумла жаҳонни,
Етти иқлим аро топмаслар
Излаб сендек жаннат маконни.

Истиқлолинг—иқболинг бўлди,
Сўнмас бахту камолинг бўлди.
Қайда бўлсам кўзим олдида,
Сенинг ҳусну жамолинг бўлди.

Муқаддассан, эй азиз Ватан,
Мудом сендан илҳом олурман.
Дунёдан кўз юмганимда ҳам,
Кучоғингда мангу қолурман.

Бир қўшиқ куйлайки...

Бир қўшиқ куйлайки, ҳар ён янграсин,
Наволарим жумла жаҳон англасин,
Жумла жаҳон, аҳли замон тингласин,
Неки бўлса бўлсин, уруш бўлмасин,
Ватан омон бўлсин, Ватан гулласин!

Эй, менинг бағри кенг, парвона элим,
Дунёда тенги йўқ — дурдона элим,
Эрк куйин куйлаган мардона элим,
Нурли қўшиқларинг асло тинмасин,
Ватан омон бўлсин, Ватан гулласин!

Булбул аҳли зоғга чаманин бермас,
Йигит аҳли ёвга маконин бермас,
Жонин берса берар, Ватанин бермас,
Юртим деган шунқорларинг ўлмасин,
Ватан омон бўлсин, Ватан гулласин!

Юртим, тўйга тўёнадир тўйларинг,
Самоларга бўй чўзмоқда бўйларинг,
Янграйверсин шоду хуррам куйларинг,
Азиз элим энди ҳеч ғам кўрмасин,
Ватан омон бўлсин, Ватан гулласин!

Замондош алёри

Шўх наволар куйланг, дўстлар,
Куй ярашган замондир бу.
Элимизга бахт улашган,
Тахт улашган замондир бу.

Ватан азиздир жон қадар,
Юракка оққан қон қадар,
Дил юксалиб осмон қадар,
Ёғду сочган замондир бу.

Юрт кун сайин ободланиб,
Аждодлар номи ёдланиб,
Боболар руҳи шодланиб,
Қўллаб турган замондир бу.

Кел, эй азиз замондошим,
Юрт ишига қўшгил бошинг,
Мангу порлаб ҳур қуёшинг,
Бахтинг кулган замондир бу.

Алёр, замондош, алёр,
Алёр, ватандош, алёр!

Хурлик гаштин сургин, элим...

Истиклолинг куйлаб келдим,
Туй муборак, туркий элим !
Бахт-иқболинг ўйлаб келдим,
Хурлик гаштин сургил, элим!

Юрт ишқида ёна-ёна,
Боғлар яратдинг ҳар ёна,
Ўзбеклигингни жаҳона
Сен билдириб тургил, элим!

Ҳар бир кунинг — қутлуғ сана,
Ҳар ишда қилдинг тантана,
Янги манзилларга яна
Мардонавор юргил, элим!

Ўз туғинг бор, ўз туғронг бор,
Туғингда ою Зухронг бор,
Қуёшдай нурли чехранг бор,
Дунёга юз бургил, элим!

Мир Алишер фарёдисан,
Мард Широқлар авлодисан,
Темурийлар зурёдисан,
Кошоналар қургил, элим!

Ҳеч кўрмай оху нолангни
Куйлай шўх-шўх таронангни,
Ўз меҳнатинг болаларинг
Роҳатларин кўргил, элим!

Зикрилло дер, эй волидам,
Истиклолинг асра ҳар дам,
Минг асрлик тўйингни ҳам
Албат байрам қилгил, элим!

Ўзбекистоним, дебон...

Аё дўстлар, фахр айлангиз, дунёда-
Бордир маним нурли бўстоним, дебон.
Олам ичра жаннатлардан зиёда,
Нурли бўстон — ҳур гулистоним, дебон.

Не-не буюк боболарим маъвоси,
О, нақадар жонбахш эрур ҳавоси,
Янграб ҳамон Мир Алишер навоси:
Она-юртим — жон ичра жоним, дебон.

Жон ҳам чиқар, юртдан айро фурсатда,
Фурқатга ким раҳм айлади фурқатда?!
Бобур Мирзо бўзлар ҳануз ҳижратда;
«Ватан, сенсиз, дилда фиғоним!» — дебон.

Ватан бизга шараф берди, шон берди,
Қучоғидан жаннатдай макон берди,
Бу юрт учун не-не зотлар жон берди,
Юртим, сенга садқадир жоним! — дебон.

Дўстга мудом айтар Зикрилла Неъмат:
Ҳур Ватанга хизмат айла беминнат!
Боғу роғин, тоғу тошин ҳам гуллат,
Яшна мангу Ўзбекистоним! — дебон.

Бўлмагай

Ўз она-юртингни ташлаб, эй ўғлон,
Ўзга диёрларни этмагил макон,
Бу ёруғ оламда сен учун, ишон,
Она-маконингдек, макон бўлмагай,
Ота-маконингдек, макон бўлмагай.

Боболаринг қабрин этсанг зиёрат,
Орзу-умидларинг бўлгай ижобат,
Кўзингга нур ингай, қалбингга роҳат,
Дилингга заррача армон қолмагай,
Ота-маконингдек, макон бўлмагай.

Киндик қонинг томган бу муқаддас жой,
Сен учун Каъбадек азиз ҳойнаҳой,
Бошингга бир умр тарк этмас Ҳумой,
Нолиниб юрмоққа имкон қолмагай,
Ота-маконингдек, макон бўлмагай.

Эл аро бўлса гар бир парча нонинг,
Дўсту ёрга очиқ ҳур дастурхонинг,
Шудир сенинг бахтинг, шарафинг-шонинг,
Ватансиз кимсада бу шон бўлмагай,
Ота-маконингдек, макон бўлмагай.

Ҳар инсон инсоний бурчин оқласин,
Зикрилло, юрт ишқин дилда сақласин,
Юртдан айрилмоқдан Оллоҳ асрасин,
Ватангадоларда имкон бўлмагай,
Ота-маконингдек, макон бўлмагай...

Топилмас

Дунё деб ўзингдан кечма, эй инсон,
Мол-дунё топилгай, инсон топилмас,
Чўққиларга интил, борида имкон,
Фурсат ўтиб бўлгач, имкон топилмас.

Ёшлигинг — кўзда нур, белда қувватинг,
Ҳар ишга етгайдир кучу қудратинг,
Елга совурма ҳеч қалбинг шиддатин,
Вақт ўтгач, дилда бу туғён топилмас.

Зийрак кўзлар бедор бўлиб нур излар,
Уммонлар остидан жавоҳир излар,
Оқиллар дуодан олтин, дур излар,
Ғофилга на ер, на осмон топилмас.

Бахт гули ётмагай хору хасларда,
Оқибат на қилсин тубан, пастларда,
Нафсига қул бўлган шум нокасларда —
Меҳру муруватдан нишон топилмас.

Юрт учун жонингни тиксанг-чи, эй дўст,
Элингга борингни тутсанг-чи, эй дўст,
Тупроғин кўзингга суртсанг-чи, эй дўст,
Ўз ота-юртингдек макон топилмас,
Ўз она-юртингдек макон топилмас...

Навоий бобом

(Қасида)

Тонг-сахарлар кўкка боқсам маҳлиё бўлиб,
Юрагимга нурлар оқар, куйга жо бўлиб,
“Қаро кўзим”, «Гулузорим» “Муножот” бўлиб,
Қуёш янглиғ мангу сўнмас бир сиймо бўлиб —
Чаман ичра кезиб юрар Навоий бобом,
Ватан узра кезиб юрар Навоий бобом.

Элни севинг, мамлакатни этинг деб обод,
Тилимизга асос солган ул табаррук зот,
Ишқда Мажнун, жасоратда бўлинг деб Фарҳод,
Заковатли авлодлардан кўнгли бўлиб шод,
Зулмат йўлин тўсиб турар Навоий бобом.
Ватан узра кезиб юрар Навоий бобом.

Буюкларга авлод бўлмоқ, о, нақадар соз,
Пок руҳлари кўнглимизни айлар сарафроз,
Улуғ ишлар қилингиз деб аждодларга хос,
Озод Ватан боғларида этганча парвоз,
Сабо бўлиб эсиб юрар Навоий бобом,
Ватан узра кезиб юрар Навоий бобом.

Умр бўйи эл ғамин еб, эл бирла бўлиб,
Шеърү ғазал дostonлари зар, тилла бўлиб,
Йўлимизни юритувчи нур, шуъла бўлиб,
Назм аро гоҳ Эркин, гоҳ Абдулла бўлиб,
Наволарин тузиб юрар Навоий бобом,
Ватан узра кезиб юрар Навоий бобом.

Ўтар яна не-не йиллар, не-не асрлар,
Аммо мангу порлайверар ўлмас сатрлар —
Мир Алишер қаламидан яралган дурлар,
Замонларнинг бағрин тилиб ўтгандек нурлар,
Асрлардан ўзиб борар Навоий бобом,
Ватан узра кезиб юрар Навоий бобом.

Қишлоқ соғинчи

Қўмсаб қолдим, бедор қалбим энтикиб,
Олислардан дийдорингга кўз тикиб,
Тополмадим таърифингни сўз битиб,
Эй ота-юрт, эй муқаддас тупроғим —
Соғинарман сени она-қишлоғим.

Гоҳ том оша, гоҳо кўча чангитиб,
Шотутларинг юрагимга ранг этиб,
Шўхликлар-ла катталарни гангитиб,
Ўтди сенда ўтли болалик чоғим —
Соғинарман сени она-қишлоғим.

Киндик қоним томган нурли маконим,
Табарругим, гўзал жаннатмаконим,
Жонимдан ҳам азиз, эй жонажоним,
Илдизларим туташ боғу гулбоғим —
Соғинарман сени она-қишлоғим.

Туш кўрарман кекса чинорларингни,
Дилга яқин пахса деворларингни,
Тарс ёрилган, дардчил анорларингни
Насиб этсин ўнгимда ҳам қучмоғим —
Соғинарман сени она-қишлоғим.

Қучоғингда ота-онам хоки бор,
Азизларим ётар бунда хокисор,
Ҳар гал бориб, йиғлаб қайтгум зор-зор,
Қалбимдаги ҳаяжоним, титроғим —
Соғинарман сени она-қишлоғим.

Не тонг, қалбим қалқиб кетди даъфатан,
Остонангдан бошланар ахир Ватан,
Етти иқлим аро бедор кезсам ҳам,
Аниқ бир кун қучоғингга қайтмоғим —
Соғинарман сени она-ишлоғим.

Самарқанд

Сиёб соҳилларин сархуш кездим мен,
Хаёлларим хаёлингга бўлиб банд.
Кезган сайин дилда меҳринг сездим мен,
Қадим Афросиёбимсан, Самарқанд.

Тош асридан гувоҳ — Замиччатошинг,
Омонқўтон — омон қолган тош бошинг,
Зирабулоқ суви — асрий кўз ёшинг,
Ёшлар томган гулобимсан, Самарқанд.

Искандарга дарвозасин очмаган,
Қутайбага юртин ташлаб қочмаган,
Чингизларга қарши исён бошлаган,
Шижоату шитобимсан, Самарқанд.

Меҳроб айлаб сени мулки Туронга,
Темур бобом от солди кенг жаҳонга,
Сайқалдурсан ўзинг Еру осмонга,
Гўзал юзлим, моҳтобимсан, Самарқанд.

Гоҳ таланган, гоҳо вайрон этилган,
Гоҳ ёқилган, гоҳо ўққа тутилган,
Ҳар варағи зар ва қондан битилган
Бобомерос китобимсан — Самарқанд.

Регистондир — асрларга тенгдошинг,
Кўкалдошинг — дардларингга сирдошинг,
Шердор ила Тиллакоринг — кўз-қошинг,
Қошу кўзи итобимсан, Самарқанд.

Зарафшондай тўлқинланиб тугёним,
Битдим сенга ушбу шеър шўёним,
Мангу омон бўлгил деб, онажоним!
Қалбимдаги хитобимсан, Самарқанд.

Авлодларга хазинасин сақлаган,
Улуғбекнинг юлдузларин асраган,
Таронаси олам узра янграган
Олтин созли рубобимсан, Самарқанд.

Бошинг узра эсиб хурлик шамоли,
Йилдан-йилга чирой очар жамолинг,
Боқий эрур бахтинг, қадду камолинг,
Мангу сўнмас офтобимсан, Самарқанд.

Пўлат мисралардан яралган дoston

*Бу йўллар кўп қадим йўллардир.
Фафур Фулом.*

Бу йўллар кўп қадим, қутлуғ йўллардир,
Атрофи тоғу тош, дашту чўллардир,
— Бу буюк йўлларнинг бунёдкори ким?!
— Заҳматкаш, забардаст, қадок кўллардир.
Халқим қудратидан олий бир нишон —
Бу йўллар — Тошгузар-Бойсун — Қумқўрғон.

Ўзбек ўз беклигин кўрсатди яна,
Юртда тўй-томоша, катта тантана,
Амудай тўлғониб, Сирдай товланиб,
Уфққа тутшиб ётибди ана,
Ўтюррак ўғлонлар забт этган доvon —
Бу буюк Тошгузар-Бойсун — Қумқўрғон.

Осонмас тоғларнинг ёриб бағрини,
Тўлдириб жарликлар, ўпқон қаърини,
Довул-бўронларнинг ютиб заҳрини,
Ўтказмоқ темир йўл рельсларини,
Юксак чўққиларга қўйилган нарвон —
Бу ўшал Тошгузар-Бойсун — Қумқўрғон.

Яқин бўлди элнинг олис манзили,
Оғир юкларнинг ҳам йўқ энди зили.
Қисқа фурсатларда этилди бунёд,
Меҳнаткаш халқимнинг ижод маҳсули -
Пўлат мисралардан яралган дoston —
Бу гўзал Тошгузар-Бойсун — Қумқўрғон.

Бу гап ҳақиқатми ёки деб рўё,
Кўзларин ишқалаб, термулар Дунё.

Олам аҳлин лолу ҳайронлар этган —
Голиб йўлсозларга айтиб тасанно,
Файратингга қойил, ҳазрати Инсон! —
Дер бугун Тошгузар-Бойсун — Қумқўрғон.

Эй озод Ватаним, муқаддас макон,
Темир йўл аталган бу чексиз уммон —
Сенинг қон томиринг эрур бегумон,
Буюк орзуларни ортмоқлаб шодон,
Нурли келажакка йўл олган қарвон —
Бу боқий Тошгузар-Бойсун — Қумқўрғон.

* * *

Кимсасиз саҳрода ҳорғин, бемажол,
Чанқаб бораркансан, куйиб жисму тан,
Сувдонингда қолган бир қултум сувдек,
Жисм ила жонингта малҳамдир Ватан.

Ёки чўкаётиб тубсиз уммонга,
Бир қалқиб юзага чиқсанг дафъатан.
Кўксингни тўлдирган жонбахш ҳаводек
Зарурдир сен учун муқаддас Ватан.

**МУҲАББАТЛИ
ЖАҲОНИМ БОР**

Меҳр истаб

Ажойибдир бу гўзал ҳаёт,
Меҳр истар бутун мавжудот.
Токи тирик экан одамзод,
Муҳаббатин қўмсаб яшайди,
Кўнгил меҳр истаб яшайди!

Дийдорлашар юлдузу ойлар,
Дарёларин туш кўрар сойлар,
Ошиқлар ёр йўлини пойлар,
Висол борки, олам яшнаиди,
Кўнгил меҳр истаб яшайди!

Қайлардасан, эй нозли ёрим,
Муҳаббатим, кўнгилда борим,
Соғиндим-ку, кел, эй баҳорим,
Сенсиз жоним, қалбим қақшайди,
Кўнгил меҳр истаб яшайди!

Боғларингда кезиб тўзонлар,
Бошланса-да барги хазонлар,
Ўтса ҳамки не-не замонлар,
Соғинч бир кун кўзни ёшлайди,
Кўнгил меҳр истаб яшайди!

Фаниматдир ҳар кун, ҳар лаҳза,
Умр - Ишқдан яралган майса,
Кимки унинг қадрин билмаса,
Сўнг бир умр бўзлаб яшайди,
Кўнгил меҳр истаб яшайди!

Соғинч

Хаёлимда яшарсан, эркам,
Баҳор бўлиб, нозли ёр бўлиб,
Билсанг, мен ҳам яшарман ҳар дам
Бедор бўлиб, сенга зор бўлиб.

Ўтар кунлар, ўтар ой-йиллар,
Севишгайдир не-не кўнгиллар,
Фақат менинг қалбим бир умр,
Жоним, сени соғиниб қуйлар.

Қалбимдаги юлдузим эдинг,
Кечам ҳамда кундузим эдинг,
Энди ғамлар чекарман сенсиз,
Борлиқ аро ёлғизим эдинг.

Қайда бўлсанг, омон бўлсанг, бас,
Мудом шоду хандон бўлсанг, бас!
Муҳаббатдан сўз очилганда —
Сен Садоқат томон бўлсанг, бас!

Хаёлимда яшарсан, эркам,
Баҳор бўлиб, нозли ёр бўлиб,
Билсанг, мен ҳам яшарман ҳар дам,
Бедор бўлиб, сенга зор бўлиб.

Ошиқона

Жаҳонда сен каби жанона йўқдир,
Ишқингда мен каби парвона йўқдир.
Кўнглимни ром этган эй гўзал пари,
Дунёда сен каби дурдона йўқдир.

Сунбул сочларингдан саболар учар,
Ширин забонингдан наволар учар,
Сен келсанг, бошимда Ҳумолар учар,
Кел, жоним, ўзга аҳд-паймона йўқдир.

Васлингда жонимни тавоф истарам,
Ҳажрингда ҳолимни хароб истарам,
Лаъли лабларингдан шароб истарам,
Мен учун ўзга бир майхона йўқдир.

Ёр, сенсиз кунларим офатда ўтар,
Зикрилло тунларим тоқатда ўтар,
Сен бирла ҳаётим роҳатда ўтар,
Роҳатки, равзаи ризвона йўқдир.

Соғинарман

Соғинарман сени, жонгинам,
Борай, десам манзил йироқдир.
Иккимизни ҳижронда ёққан —
Айрилиқдир, шоми фироқдир.

Сени ўйлаб ширин хаёллар,
Ширин ўйлар сургим келодир.
Не қилайки, юрак талпинар,
Ёрим, сени кўргим келодир.

Юлдузлар ҳам сирли бу оқшом,
Хумор кўзларингни эслатар.
Кулиб турган кумуш ой, эркам,
Анор юзларингни эслатар.

Ўтар ғаму фироқлар бир кун,
Ҳузуригга қайтурман, жоним.
Соғинганим, юрак сирларим —
Фақат сенга айтурман, жоним!

Юрагим ўзинг

Севгилим, севинчим, малагим ўзинг,
Дилдаги соғинчим, тилагим ўзинг.
Қай бир юрак бирла сендан кечарман,
Ахир ёниб турган юрагим ўзинг.

Ишқимни англамай, йироқ кетмагил,
Гулим, умидларим сароб этмагил,
Кел энди, васлингни бахш айла, дилдор,
Ошиғингга бунча фироқ этмагил!

Кел, жоним, бағримга ойдек кулиб кел,
Ишқу муҳаббатда сойдек тўлиб кел,
Қалбимда очилган гулдек ёниб кел,
Дунёда ҳаммадан керагим ўзинг.

Умид

Булутлар ортидан ой чиқар сузиб,
Сутга чайилгандек оппоқ бу кеча.
Ҳажрингда қалбимнинг оромин бузиб,
Кўз юммай чиқурман токи тонггача.

Қорамтир булутлар телбалик билан,
Ойни тўсмоқ учун бенаф уринар.
Улар иккимизни ҳижронда ёққан —
Шубҳа-гумонларга ўхшаб кўринар.

Юрагим бир ширин умиддан эриб,
Севинчдан дарёдай қалқир ногаҳон.
Бир кун булутларни доғда қолдириб,
Кўксимда ой каби балқилингни аён.

Гуласал

Сеҳрлаб қўйдинг-ку, жоним, Гуласал,
Ёнингдан кетолмай қолдим, Гуласал.
Сени гулми, асал дейишни билмай,
Ширин ҳаёлларга толдим, Гуласал.
Гуласал, Гуласал, жоним, Гуласал,
Сени гул дейинму ва ёки асал?!

Гул десам, қизаргай гулдек юзларинг,
Лабларинг ловуллар асалим, десам.
Нозланиб-нозланиб боқар кўзларинг,
Қалбимдан жой олган гўзалим, десам.
Гуласал, Гуласал, жоним Гуласал,
Сени гул дейинму ва ёки асал?!

Кел энди, зор этма, қалбим эркаси,
Гулим ҳам ўзингсан, асалим ўзинг,
Сен менинг ҳаётим, ишқим чечаги,
Бир умр куйлаган ғазалим ўзинг.
Гуласал, Гуласал, жон Гуласалим,
Гулим ҳам ўзингсан, ўзинг асалим!

Найлайн

Жисму жонимни ёқиб кетдинг-ку, жонон, найлайн?
Ишқ ўтида энди мен — булбули нолон, найлайн?
Неча йиллар оҳ чекарман, сўрмадинг ҳолимни бир,
Мен ғарибу нотавон, сен шоҳи султон, найлайн?
Найлайн оҳ, найлайн, эй нозли жонон, найлайн,
Найлайн оҳ, найлайн? Жонимни қурбон айлайн!

Маҳвашим, минг ноз ила боқишларинг жоним олар,
Кўз сузиб, қалбимга ўт ёқишларинг жоним олар,
Кўксинг узра қўнган оплоқ қушларинг жоним олар,
Оҳ, уларнинг ҳажрида ёнмоқда-ку жон, найлайн?
Найлайн оҳ, найлайн, эй шўхи жонон, найлайн?
Найлайн оҳ, найлайн? Жонимни қурбон айлайн!

Сен билан боғ сайрида қўл ушлашиб юргим келар,
Тонггача сочинг силаб, ёнингда ўлтиргим келар,
Лабларингнинг болидан, ёр гоҳ-гоҳ сўргим келар,
Йўқса дилда бир умр қолгуси армон, найлайн?
Найлайн оҳ, найлайн, эй нозли жонон, найлайн?
Найлайн оҳ, найлайн? Жонимни қурбон айлайн!

Кел, нигорим, дилдаги армон ила аҳдим ўзинг,
Айтадур Зикрилло: Жоним, бир умр бахтим ўзинг,
Севги мулкин шоҳидирман, тож ила тахтим ўзинг,
Энди менга на керак мулки Сулаймон, найлайн?
Найлайн оҳ, найлайн, эй шўхи жонон, найлайн?
Найлайн оҳ, найлайн? Жонимни қурбон айлайн!

Иккимизнинг ёниқ ишқимиз

Майсалар - оламнинг майин сочлари,
Силагум уларни ардоқлаб, суйиб,
Зора қаердадир сенинг сочларинг —
Қўлларим тафтини олсалар туюб.

Гуллар — бу оламнинг нафис лаблари,
Улардан энтикиб олгум бўсалар,
Зора қаердадир сенинг лабларинг —
Шу бўса лаззатин тота билсалар..

Юлдузлар — соғинчда ёнган кўзларим,
Йўлингга бир умр илҳақдир, билсанг,
Самога тушганда ногоҳ кўзларинг
Зора бу соғинчни ҳис эта билсанг.

Дунё — иккимизнинг ёниқ ишқимиз,
Тугалдир у бизнинг қайноқ ҳислардан.
Бир тан, бир жон бўлиб зора иккимиз
Асрай олсак уни ёмон кўзлардан.

Келармикан кўзлари оҳум...

Ишқ йўлига тушди, дўстлар, найлайин, роҳим,
Муҳаббатдур — энди менинг ёлғиз паноҳим,
На қилайки, қиё боқмас ул гўзал моҳим,
Мунажжимдек йўлларида қолди нигоҳим,
Келармикин менинг ўшал кўзлари оҳум?!

Келиб бир кун кўзларимни равшан этарму,
Васлига зор бу кўнглимни гулшан этарму,
Ҳолим сўраб, мен ғарибин хурсанд этарму,
Кўнглим буткул забт айлаган ул шаҳаншоҳим —
Келармикин менинг ўшал кўзлари оҳум?!

Булбулдирман, мани гулу гулзор йиғлатар,
Висолига соғинтириб, бағрим тиглатар,
Билмам, анинг ҳажри тоқай қалбим ингратар?!
Фалакларни ёндирди-ку нолаю оҳим,
Келармикин менинг ўшал кўзлари оҳум?!

Келгил энди, эй дилбарим, ёлғиз дилхоҳим,
Кечир, агар ишқ йўлида бўлса гуноҳим,
Гул юзингга тўйиб-тўйиб тушсин нигоҳим,
Зикриллонгни висолингга етказ, илоҳим,
Келгил энди, соғинганим, кўзлари оҳум?!

Соғинганим сезилмасму

Сайёралар сайр айлаган самолардан,
Ишқ куйини куйлаб ўтган саболардан,
Юрагимда тўлиб-тошган наволардан,
Васлинг қўмсаб, оҳ урганим сезилмасму,
Жоним, сени соғинганим сезилмасму?!

Сенсиз умрим бўзлаб ўтар, сен билмайсан,
Ёдинг билан тонглар отар, ҳеч билмайсан,
Ошиғимга не бўлди деб, бир келмайсан,
Ишқ боғида ахир жуфт-жуфт кезилмасму?
Жоним, сени соғинганим сезилмасму?!

Севсанг, жоним, жон чиқмасдан излаб келгил,
Зикриллонгни зикр айлабон, сизлаб келгил,
Соғинганим, садоқатдан сўзлаб келгил,
Гар келмасанг, жон риштаси узилмасму?
Жоним, сени соғинганим сезилмасму?!

Кўнглини узмаган бўлса

Дунё дунё бўлиб нени кўрибдир,
Менинг ошиқлигим сезмаган бўлса.
Дарё дарё бўлиб нени кўрибдир,
Оламни менчалик кезмаган бўлса.

Бу ишқ мани не куйларга солғондир,
Нигоҳларим ёр йўлида қолғондир,
Булбулнинг ҳам булбуллиги ёлғондир,
Бағрини менчалик эзмаган бўлса.

Тўйиб-тўйиб боқай ёрим юзига,
Қулоқ тутай шаҳди шакар сўзига,
Ширин жоним қурбон қилай ўзига,
Аҳду паймонини бузмаган бўлса.

Ҳижрон ўти сўндирилмас гулимни,
Севгим билан енггайдирман ўлимни,
Бу дунёдан узмагайман кўнглимни,
Ёр мендан кўнглини узмаган бўлса!

Ёнганим-ёнган

Ақлим олди бир шўх санам,
Ёр дея, ёнганим-ёнган.
Ғарибжондек ул — Шоҳсанам,
Ёр дея, ёнганим-ёнган.

Юзи гулдир, сўзи малҳам,
Жонимни олгувчи кам-кам,
Бахтимга шу нозли эркам
Бор дея, ёнганим-ёнган.

Ёндирса-да ул маҳлиқо,
Васлидан кечмагум асло,
Усиз менга бу кенг дунё —
Тор дея, ёнганим-ёнган.

Токи юракда қоним бор,
Муҳаббатли жаҳоним бор,
Зикрилло, танда жоним бор,
Ёр дея, ёнганим-ёнган.

Қайдин излайин?

Боғлар аро эсган эй боди сабо,
Айт, гузал ёримни қайдин излайин?!
Неча ойки, кўмсаб чекурман нидо:
Гули нигоримни қайдин излайин?!
Ул нозли ёримни қайдин излайин?!

Эй, сен, севгимизга гувоҳ бўлган ой,
Тунлар иккимизга паноҳ бўлган ой,
Само кезиб кўргандирсан ҳойнаҳой,
Кўзи хуморимни қайдин излайин?!
Ноёб туморимни қайдин излайин?!

Оламни яшнатган эй сўлим баҳор,
Оҳимдан оқарган эй лайли наҳор,
Сўйла, эй қалбимдай рангин лолазор,
Бағри баҳоримни қайдин излайин?!
Лайли наҳоримни қайдин излайин?!

Бошим узра ҳижрон — қаро тун гўё,
Қалбимни тилкалар алдоқчи рўё,
Ёрсиз Зикриллога зулматдир дунё,
Нури шароримни қайдин излайин,
Ширин нигоримни қайдин излайин?!

Муҳаббатдан бошланар

Тонгда булбул навоси муҳаббатдан бошланар,
Гулларнинг ноз-ибоси муҳаббатдан бошланар.
Қуёш ҳам кулиб ҳар тонг оламга нур сочгайдир,
Унинг меҳру зиёси муҳаббатдан бошланар.

Баҳор келиб қалбларга чақмоқларин чаққанда,
Шаббодалар эркалаб, чакканга гул таққанда,
Сулувларнинг боқиши дилингга ўт ёққанда,
Ишқ куйин ибтидоси муҳаббатдан бошланар.

Муҳаббатсиз бу олам - офтоби йўқ осмондир,
Осмонки, ой-юлдузсиз — қоронғу зимистондир,
Севги бирла бу жаҳон- яшнаган гулистондир,
Ёрнинг ёрга вафоси муҳаббатдан бошланар.

Айро тушмасин ҳеч ким ишқ деган назокатдан,
Оллоҳ ўзи асрасин ҳижрон деган офатдан,
Куйлайвер, эй Зикрилло, ишқ бирла садоқатдан,
Ошиқ қалблар садоси муҳаббатдан бошланар.

Муҳаббатни эрмак билманг

Ой-қизларжон, бир кун гулдай очилгайсиз,
Гулнинг эса ошиғи кўпдир, билгайсиз,
Бахтингизни кўлаб, Сизга бир сўз айтай,
Сингилжонлар, тингланг, асло кам бўлмайсиз,
Сўларимни малол олманг, жон қизларжон,
Ишқ бобида доғда қолманг, жон қизларжон!

Ишқ дардига ҳар бир дил мубтало бўлар,
Охунинг ҳам кўзи бошга бало бўлар,
Оху каби оҳлар чекиб қолманг кейин,
Йўлингизни шум сайёдлар пайдо бўлар.
Муҳаббатни эрмак билманг, жон қизларжон,
Садоқатни эртак билманг, жон қизларжон!

Муҳаббат, бу — тонгдек тоза туйғу бўлур,
Севишганлар бахт-иқболи мангу бўлур,
Муҳаббатни хор айлаган кўнгилларда -
Бир умрлик армон қолур, қайғу қолур.
Муҳаббатни эрмак билманг, жон қизларжон,
Садоқатни эртак билманг, жон қизларжон!

Шижоатда Тўмарисдан шиддат олинг,
Садоқатда Кумушойдан ибрат олинг,
Ўзим бориб ўлан айтай тўйингизда,
Келин бўлиб, қайнонадан раҳмат олинг!
Муҳаббатни эрмак билманг, жон қизларжон,
Садоқатни эртак билманг, жон қизларжон!

Эслармисан?..

Ёсингдаму эшигингдан эркам, бедор ўтганларим,
Кута-кута, айвонингга гуллар отиб кетганларим,
Шамдай ёниб шому саҳар, ишқим изҳор этганларим,
Ўшал нурли лаҳзаларни эслармисан, соғинганим?!

Қалбга тушган ларзаларни эслармисан, соғинганим?!

Ёдингдаму чорбоғ аро илк учрашув, илк бор висол,
Кўксимга бош қўйганинг, ёр, ул янги чиққан ой мисол,
Бол тотгандим лабларингдан шунда илк бор, соҳибжамол,
Ўшал тотли бўсаларни эслармисан, соғинганим?!

Менга берган ваъдаларни эслармисан, соғинганим?!

Ёрим, бугун йироқдаман, талпинур қалбим сен томон,
Васлинг истаб андалибдек, оҳлар чекарман кўп ёмон,
Келгил, ёрим, гар келмасанг, ҳижрон мани қўймас омон,
Мен-ла яна ишқ боғини кезгаймисан, соғинганим?!

Ўшал ширин лаҳзаларни эслармисан, соғинганим?!

Ким тинглагай?

Ҳижрон тиғи юрагимни тилиб ўтди,
Соғинч яна бағримни қон қилиб ўтди,
Сарвинозим қиё боқмай кулиб ўтди,
Ким тинглагай, дардимни ёр тингламаса?
Ким англагай, қалбимни ёр англамаса?!

Ёр висоли қийнар мени армон бўлиб,
Юрагимда ғамлар ётар қарвон бўлиб,
Дил оҳ чекар, яраланган жайрон бўлиб,
Ким тинглагай, дардимни ёр тингламаса?
Ким англагай, қалбимни ёр англамаса?!

Неча йилки, булбул каби бўлиб нолон,
Ул санамнинг йўлларига кўз нигорон,
Ҳолим кўриб ҳайрон боқар дўсту ёрон,
Ким тинглагай, дардимни ёр тингламаса?
Ким англагай, қалбимни ёр англамаса?!

Юлдуз эмас, ул кўкдаги — кўз ёшларим,
Тоғлар эмас, чўкиб ётган — бардошларим,
Жимдир, нетай, ер-кўк аро сирдошларим,
Ким тинглагай, дардимни ёр тингламаса,
Ким англагай, қалбимни ёр англамаса?!

Умидим бор, бир кун аҳдга вафо айлаб,
Ёр келодир, дардларимга даво айлаб,
Зикрилло, куйлагум ишқим наво айлаб,
Ким тинглагай, дардимни ёр тингламаса?
Ким англагай, қалбимни ёр англамаса?!

Паризод

Жоним, сени жондан севарман, ишон,
Нозли қарошингга қалбимдир нишон,
Не тонг, зулфинг каби бўлиб паришон,
Ҳар кун эшигингдан ўтсам, паризод.

Гулим, излаб борсам, малол олмагил,
Дарвозанг занжирин илиб қўймагил,
Бу гадо ким дея, қувиб солмагил,
Ҳар кун эшигингдан ўтсам, паризод.

Ҳар кун жамолингни бир курсам дейман,
Хуснингга термулиб ўлтирсам дейман,
Кўнглингни кўнглимга кўндирсам дейман.
Ҳар кун эшигингдан ўтсам, паризод.

Жоним, муҳаббатинг — жону танимдир,
Ҳажру азобларинг — оҳ урганимдир,
Зикрилло, севганим соғинганимдир,
Ҳар кун эшигингдан ўтсам, паризод.

Фақат сени севарман

Оҳуларга куйлаб ғазалим,
Жоним десам, десам асалим,
Рашк қилмагил асло гўзалим,
Фақат сени севарман, эркам,
Абад сени севарман, эркам!

Мажнун дилим Лайлоси ўзинг,
Осмонимнинг Зухроси ўзинг,
Ҳаётимнинг маъноси ўзинг,
Фақат сени севарман, эркам,
Абад сени севарман, эркам!

Не десалар десин агёрлар,
Ёсумандек ёвуз, маккорлар,
Бир кун бари бўлар абгорлар,
Фақат сени севарман, эркам,
Абад сени севарман, эркам!

Ўзингдирсан қуёшим, ойим,
Юрагимда яшарсан доим,
Бўлганда ҳам қиёмат қойим,
Фақат сени севарман, эркам,
Абад сени севарман, эркам!

Қайдасан, чин муҳаббат?

Диллар капалакка дўниб борурлар,
Гуллардан гулларга қўниб борурлар,
Вафо юлдузлари сўниб борурлар,
Сен бугун қайдасан, о, чин муҳаббат?
Сенсиз бўзлагайдир очун, муҳаббат?

Мажнунлар саҳрода қолиб кетдиму?
Фарҳодлар аҳдидан тониб кетдиму?
Тоҳирлар сувларга оқиб кетдиму?
Сен бугун қайдасан о, чин муҳаббат?
Кўксидан қон оққан лочин — муҳаббат!

Аҳдига вафоли Лайлолар қани?
Кумушдай иболи зеболар қани?
Анварни лол этган Раънолар қани?
Сен бугун қайдасан о, чин муҳаббат?
Тарк этдинг қалбларни нечун, муҳаббат?!

Сени излаб, кўзларим тиниб кетди,
Изтиробдан қалбим оғриниб кетди,
Чин ошиқлар сени соғиниб кетди,
Қалбларга қайтсанг-чи, о, чин муҳаббат,
Яшнасин сен бирла очун, муҳаббат!

Турналар

Халқ оҳангида

Менинг севар ёримни
Турналар олиб кетди,
Тингламасдан зоримни,
Фамларга солиб кетди.

Турналар, оҳ, турналар,
Эҳ бераҳм турналар,
Сизни курсам ҳар сафар,
Юрак-бағрим тирналар.

Ёр кетди-ю, кўксимдан
Қалбимни юлиб кетди.
Не-не эзгу орзулар
Кўнглимда қолиб кетди.

Эҳ, сиз ёмон турналар,
Қайтинг, омон турналар,
Ёрим нечун қайтмайди,
Айтмас ҳамон турналар.

Турналарнинг юртида,
Наҳот, у қолиб кетди?!
Айрилиқнинг дардидан
Юрагим ёниб кетди.

Турналар, оҳ, турналар,
Эҳ, бераҳм турналар!
Сизни кўрсам ҳар сафар
Юрак-бағрим тирналар.

Эй, шўх жонона

(Халқ йўлида)

Эй, сен шўхи жонона,
Айлаб мани девона,
Ноз бирла кулиб кетдинг,
Ақлимни олиб кетдинг.

Энди ҳеч оромим йўқ,
Мадору маромим йўқ,
Излаб сени топмоқдан
Ўзга аҳд-қарорим йўқ.

Сенсан — менинг ҳаётим,
Дилимдаги баётим.
Бағримни ёқма бунча,
Эй нозли паризодим.

Бир кун сенга етарман,
Қалбим гулдай тутарман.
Жоним, фақат сен билан
Бахт ли яшаб ўтарман.

Айрилиқ дарди

Кўк юзини қаро булутлар тутди,
Ою юлдузларни юҳолар ютди,
Ҳижрон азоблари жонимдан ўтди,
Наҳот, ой юзлигим бизни унутди?
Йиғлаган осмонму ё менинг қалбим?
Кўтармоқ осонму айрилиқ дардин?!

Наҳот гумонларнинг ошиғи олчи,
Қалбимни оғулар армонли томчи,
Умр ўткинчидир, йиллар алдамчи,
Васлига тўймадим бир бора ёлчиб,
Йиғлаган осмонму ё менинг қалбим?
Кўтармоқ осонму айрилиқ дардин?!

Юрагимда унган Сабр дарахти
Парчалаб отгайдир айрилиқ дардин,
Кел, ёрим, қувончим, баҳорим, бахтим,
Қувгил кўзларимдан аламлар гардин.
Йиғлаган осмонму ё менинг қалбим?
Енгмоқлик осонму айрилиқ дардин?!

**ГУЪЗАЛЛИКДА
ТАНҲО АЁЛЛАР**

Аёл

Аёллар ҳақида бир шеър айтайки,
Тинглаб баҳорларнинг келсин ҳаваси.
Бир шеърки, чўғланиб ҳар бир мисраси,
Борлиққа таралсин ёзнинг нафаси.

Аёллар ҳақида бир шеър айтайин,
Ҳасаддан сарғайсин, тинглаб мезонлар.
Бир шеърки, қўшиқдек таралган сайин,
Қорлар йиғлаб, кулсин абри найсонлар.

Лекин бу ҳавас-да, оддий бир ҳавас,
Фақат ҳавас билан ҳеч иш битмайди.
Аёллар шаънига шеър битмоқ учун
Мен ғариб шоирнинг кучим етмайди.

Чунки жо бўлгандир аёл қалбига,
Барча фаслларнинг ажиб хислати.
Ўзин аёл қадар безатмоқ учун —
Етмас тўрт фаслнинг зебу зийнати.

Шу боис, ожиздир менинг-да, шеърим,
Шу қадар улуғвор, гўзалдир аёл.
Бутун гўзаллигин, бор меҳрин бериб,
Табиат яратган ғазалдир Аёл!

Оналар қалби

Ул недур, ҳаётдан бергувчи дарак,
Жисму жонимизга жондош, муштарак,
Жумла жаҳон ичра энг бедор юрак
Оналар қалбидир, оналар қалби!

Бағрида фарзандин гулдай яйратган,
Она-Ватан меҳрин илк бор англатган,
Олам ичра турфа олам яратган
Оналар қалбидир, оналар қалби!

Азоблар чекса-да, ошмай фиғони,
Аллалаб келгувчи бутун дунёни,
Меҳру муҳаббатнинг нурли ошёни
Оналар қалбидир, оналар қалби!

Чин инсон бўлсанг гар, эй замондошим,
Оналар пойига эгилсин бошинг,
Билки, бир умрлик содиқ сирдошинг
Оналар қалбидир, оналар қалби!

Азиз онажонлар ҳеч оҳ чекмасин,
Мунис кўзларидан кўз ёш тўкмасин,
Бу буюк қалбларга ҳеч ғам чўкмасин,
Мангу омон бўлсин оналар қалби!

Ойдаги сурат

Гўдак эдим, ҳали ақлим етмасди,
Бировдан сўрашга етмасдим журъат.
Ўша пайтларданоқ тинчлик бермасди
Менга ой кўксидан термулган сурат.

Бошимда ҳилолдек эгилиб онам
Аллалар айтган пайт сочларим силаб,
Содда хаёлимча, гўё ойда ҳам —
Бир аёл яшарди аллалар куйлаб.

Бувимдан қадимий эртақлар тинглаб,
Ул ажиб суратга боқардим сархуш.
Тавсифлар топардим мен унга минглаб,
Гоҳ Широқ, дер эдим гоҳо Сиёвуш.

Сўнгра у тойчоққа айланди бир кун,
Хивич тойчоқ миниб юрган чоғларим.
Олтин ёлларига бўлганча мафтун,
Олис сафарларга ўзни чоғлардим.

Лек олис сафармас, яқин мактабга
Бориб-келиб турдик кейинчалик биз.
Ойдаги суратни «улкан тоғлар» деб,
Тушунтирди бизга муаллимамиз.

Аммо бу таърифга ишонмадим мен,
Қучиб яшайвердим ойдин тунларни.
Бир кун — нақ ўн етти ёшимдаикин
Бедор ўқиб чиқдим «Ўтган кунлар»ни.

Шу кун Отабекка айланиб қолдим,
Кумушга айланди ойдаги сурат.
Унга посбонликка шайланиб қолдим,
Зайнаблар макридан чўчиб, хавфсираб.

Ва бу гал зулмат ўз бошига етди,
Енголмай мендаги сабру чидамни.
Ниҳоят, ойдаин васлига етдим,
Узоқ соғинтирган Кумушгинамни...

То ҳануз бир ажиб сурат кўраман,
Ойнинг ойдин, ёруғ даричасида.
Унга термулганча ўйлар сураман,
Ой ўхшар Орзулар харитасига.

Энди мен юксак руҳ ва ишонч билан
Шундай бир тавсифга этурман журъат:
Мурғак чақалоғин эмизиб турган —
Аёл суратидир ойдаги сурат.

* * *

Кўз ёшин оқизар ғамдийда осмон,
Тирналиб чақмоқнинг ўт панжасидан.
Мен ҳам эзилгайман ҳижронда нолон,
Қалб титрар айрилиқ исканжасида.

Менга ҳам, булутмас, ой керак, ахир,
Менга сен кераксан, севгилим, бу чоғ..
О, кошки билсайдинг, қанчалар оғир —
Ёмғирли кўз билан ёмғирга боқмоқ!

Саккизинчи мўъжиза

Аёллар шаънига сўз айтмоқ учун
Шарт эмас узундан - узун ривоят.
Аёл буюклигин англамоқ учун
Аёл сўзи мағзин чақмоқ кифоя.

Аёл сўзин «А» сида бор – ажиблик,
Азизлигу ардоқлилик, аълолик.
«Ё»сида ёр ёқимтойлик, ёруғлик,
Ишқ ўтида ёндирмоғу ёнмоқлик.

«Л» сида-ку, латофату латифлик,
Лутфи карам, лобарликлар жамулжам.
Мўъжазгина шу бир сўзнинг ўзида
Етти иқлим жозибаси мужассам.

Аёл сўзи ўхшар ҳаё сўзига,
Бу монандлик ажиб ҳикмат айтадир.
Тоққа чиқиб аёл, дея қичқирсанг,
Акс садоси ҳаё бўлиб қайтадир.

Аёл сўзи оҳангдош эрур яна,
Болу асал, бахту иқбол сўзига.
Шу боисдан мудом у ёна-ёна,
Юракларни чорлайверар ўзига.

Баҳорлару нурга тўла само ҳам
Ўзлигидан тонар эди аёлсиз.
Муҳаббатдан яшнаб турган дунё ҳам
Сахро бўлиб қолар эди аёлсиз.

Аёл асли қалбдан мангу жой олган
Шириндан-да ширинроқ бир ҳаёлдир.
Бу оламда севмоқ учун яралган-
Саккизинчи мўъжиза шу Аёлдир.

Машойихлар бежиз айтмас, аёлни
Яралган деб ошиқ юрак қонидан.
Шу боисдан ҳар ким азиз аёлни
Ардоқласа арзир дилу жонидан.

Гоҳи армон, гоҳ ширин хаёл бўлиб,
Юракларда кезаверинг, аёллар.
Соҳиби ишқ, соҳиби висол бўлиб,
Умримизни безайверинг, аёллар!

Ўксинманг, қизлар...

Гоҳида ўксиниб қолишар қизлар,
Аскарлик либосин киймадик, дея.
Йигитлар сингари бел боғлаб қизлар
Ватан хизматида бўлмадик, дея.

Сиздан илтимосим, ўксинманг, қизлар,
Аскар бўлмадик деб, бўлманг хижолат.
Ватаним қўйнида аскарсиз сиз ҳам,
«Форма»нгиз бошқача сизларнинг фақат.

Гоҳ шоҳи киясиз, гоҳ эса атлас,
Барибир элу юрт хизматидасиз.
Нечун ўкинасиз, шундай экан, бас,
Сиз аскар қалбининг энг қатидасиз.

Шодон яшайверинг, ўзингиз суйган —
Муҳаббат қўшиғин баралла айтиб.
Қизлар ҳам аскарлик либосин кийган,
Суронли у кунлар келмасин қайтиб.

Садоқатда танҳо аёллар

Келдим қанча тоғу тош ошиб,
Тошқин дарё мисоли тошиб,
Мадҳингизни куйларман жўшиб,
Эй, сиз гўзал, зебо аёллар,
Латофатда танҳо аёллар.

Кўзларингиз тонгдайин гўзал,
Сўзларингиз нақ болу асал,
О, табиат яратган ғазал -
Кўкда ою, Зухро аёллар,
Назокатда танҳо аёллар.

Тарих ичра дурдоналарим,
Тўмарисдек мардоналарим,
Фарзандига парвоналарим,
Эй, сиз меҳри дарё аёллар,
Саховатда танҳо аёллар.

Сиз-меҳрибон онажонларсиз,
Сингиллару опажонларсиз,
Садоқатли ёру жонларсиз,
Эй, сиз ақли расо аёллар,
Муҳаббатда танҳо аёллар.

Уйимизнинг саришталари,
Кўнглимизнинг фаришталари,
Умримизнинг жон ришталари,
Эй, соҳиби ҳаё аёллар,
Садоқатда танҳо аёллар.

Сиз бирла шод кезиб чаманни,
Фидо айлаб жон бирла танни,
Яшнатайлик озод Ватанни,
Эй, таърифи дунё аёллар,
Омон бўлинг, доно аёллар.

Онажон

Болалик чоғим ўтган ҳовлимга кириб борсам,
Соғинчлардан сарғайган гулларга назар солсам,
Хаёлларга берилиб, бир нафас ўйга толсам,
Кўнглим уйи ногаҳон бузилади, онажон,
Сизни қўмсаб юрагим эзилади, онажон !

Бизга жаннат эди-ку Сиз юрган чанг кўчалар,
Қани энди Сиз ёпган табаррук нон, кулчалар,
Дийдорингиз соғиниб уйқу келмас кечалар,
Кўз ёшларим маржондек тизилади, онажон,
Сизни қўмсаб юрагим эзилади, онажон !

Эвоҳ, нечун бунча тез ўтди ул азиз дамлар?
Сиз билан бу дунёда билинмас эди камлар,
Сизсиз бугун қалбимни ўртар аччиқ аламлар,
Пешонамга ажинлар чизилади, онажон,
Сизни қўмсаб юрагим эзилади, онажон !

Опам юзида кўргум ойдайн юзингизни,
Синглимда-чи, қора қош, нур тўла кўзингизни,
Лек излаб тополмасман меҳрибон ўзингизни,
Нигоҳларим дарбадар кезинади, онажон,
Сизни қўмсаб юрагим эзилади, онажон!

Кенг ҳовлида тўй бўлар, мен-чи, ўйга толурман,
Бедор кезган руҳингиз ногоҳ сезиб қолурман,
Одамлардан пинҳона йиғлаб-йиғлаб олурман,
Ич-ичимда нимадир узилади, онажон,
Сизни қўмсаб юрагим эзилади, онажон!

* * *

Сенинг қалбинг само каби кенг,
Орзуларинг — ойдин ой қадар.
Меҳринг гўё бир қуёшга тенг,
Туйғуларинг — бир дунё қадар.

Бутун борлиқ, бу чексиз хилқат
Юрагингдан топмишдир макон,
Шунчалар кенг қалбингга фақат,
Сигдирмассан сен мени ҳамон.

**ҚУЁШ БҰЛИБ ПОРЛАР
МЕҲРУ ОҚИБАТ**

Ёмондир

Бу оламда не ёмон, эй ёронлар?
Дўсту ёрсиз ўтган ҳаёт ёмондир.
Ё дўстингман, дея юрган кимсалар
Бахтинг кўриб бўлмаса шод, ёмондир.

Гоҳ юрагинг аламларга тўлганда,
Ҳолинг сўраб ошинолар келганда,
Ҳатто бегоналар ҳамдард бўлганда,
Ўз жигаринг бўлса гар ёт, ёмондир.

Огоҳ бўлгил, ёрга етдим, деганда
Ҳижронлардан буткул ўтдим, деганда
Орзуимга энди етдим, деганда
Бахт-иқболинг бўлса барбод, ёмондир.

Бу дунёни бевафо, деб атарлар,
Кимлар бахтли, кимлар бахтсиз ўтарлар,
Ўткинчидир барча хавфу хатарлар,
Ҳаммасидан сўнгги фарёд ёмондир.

Зикрилло дер: қалбни асраб риёдан,
Малҳам қўйинг унга меҳригидан.
Инсон яшаб ўтса-ю бу дунёдан,
Қолмаса гар ундан бир от, ёмондир.

Юрак санчиғи

Юрак, кўксимдаги содиқ сирдошим,
Айтгил, нечун санчиб қолдинг ногаҳон?
Чексиз бу оғриқдан тирқираб ёшим,
Кўзимга тор бўлиб кетди-ку жаҳон!

Туғилган онимдан танамда жосан,
Сен - менинг ҳаётим, умрим меҳвари.
Ўзинг муштдайсану чексиз дунёсан,
Эй жисму жонимнинг ноёб гавҳари.

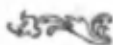
Нелар изтиробга солди, айт, бу он?
Не боис бунчалар тушдинг ларзага?!
Биламан, бир умр сен бўлдинг нишон
Тақдир менга берган ҳар бир зарбага.

Суйганим васлига етолмай илк бор,
Айрилиқ домида қолганим онлар
Ҳижрон азобида сен чекиб озор,
Дилгинам, илк бора ютгандинг қонлар.

Оғир дард туфайли онаизорим
Бу ёруғ оламни этганида тарк,
Мен зор-зор бўзладим, сен-чи титрадинг,
Мисли довулларда қолган мискин барг.

Орадан олти ой ўтиб ё ўтмай,
Айрилдим меҳрибон падаримдан ҳам.
Гўё жон риштаси чирт узилгандай,
Қалбим, инграб дединг: "Оҳ, бу қандай ғам!"

Йиллар ўтган сайин улғайиб бордим,
Улғайиб борди ғам-ташвишларим ҳам.
Қалбим, фақат сенга кўнглимни ёрдим,
Сирларимни сен-ла кўрдим мен баҳам.

Гоҳо чин дўстингман, дея юрганлар-
Пайт пойлаб ханжарин санчганда ортдан.
Ногаҳон илонга дуч келган қушдай
Қалбим, қалқиб тушдинг бу хиёнатдан.

Шаънимга айтилган бир тухматли сўз
Мени аросатда этганда сарсон,
Аёвсиз бу бўҳтон бўрони, шаксиз,
Сенинг дунёингни этгандир вайрон.

Бу ёруғ оламдан не-не дўстларим
Бемаҳал кетганда, мен чеккан ғамлар
Жисмингга чақмоқдай урилиб тайин,
Сени тилка-пора этган у дамлар.

Умр оқаверди дарёдай сим-сим,
Қайғу келса йиғлаб, шодликда куйлаб.
Аммо дунёдаги энг содиқ дўстим,
Юрак, сенинг қадринг кўрмабман ўйлаб.

Ўзгага бахш этиб кулгуларимни,
Сенга берганларим бўлмиш фақат ғам.
Асрабману ноёб туйғуларимни
Қалбим, асрамабман сени сира ҳам.

Энди ўйлаб кўрсам, муштдай бошингга
Бир дунё ташвишни солиб қўйибман.
Тагин таҳсин айтмай сабр-дошингга,
Нечун санчдинг, дея нолиб турибман?!

Бугун кўзларимни очиб қўйдинг сен,
Юрак - садоқатда ёлғиз- яккашим.
Мени огоҳликка чорлаб қўйдинг сен,
Шарт экан энг аввал сени асрашим.

Чунки ҳали орзу-умидларим мўл,
Ҳали бу ҳаётдан кўп ахир ҳаққим.
Нурли манзилларга ўзинг бошла йўл,
Ярим йўлда қолиб кетмайлик, қалбим!

Кузғундай ёприлиб келса-да қайғу,
Барчасин енгмоққа бер менга имкон.
Сендан ёлғиз ўтинч, илтимосим шу -
Фақат, қайта санчиб қолма, юракжон!

Мен сени, сен мени асрайлик энди,
Ўзни тоғ мисоли бардам тугайлик.
Эзгулик қуёшин соғиниб мангу,
Мунаввар тонглари хуррам қутайлик!

Барча шодликлар-у, ташвишлар ўтар,
Юрак, ўзингсан-ку, содиқ сирдошим.
Шунча эрта ботган қуёшлар етар,
Фақат бевақт ботма, умр қуёшим!

Бир юрак санчиғи баҳона бўлиб,
Мен бир ҳақиқатни англадим бугун.
Сабот-бардошига буткул тан бериб,
Юракка таъзимлар айладим бугун.

Токим, юрагингиз санчиб қолмасдан,
Сиз ҳам бу туйғуни англангиз, дўстлар,
Кўксингизда турган, қалб деб аталган
Буюк дўстингизни асрангиз, дўстлар!

От минганлар

От минганлар, ортингизга қараб қўйинг,
Келмоқдами изингиздан эл эргашиб?
Келмоқдами мағрур тутиб қадди-бўйин,
Ғаму ташвиш залворидан ё энгашиб?!

Пиёдалар аҳлига бир ташланг назар,
Улар ичра балки сиздан улуғлар бор.
Аммо яёв юрмоқликдан қилмай ҳазар,
Тупроқ кечиб келишгайдир улар хоксор.

От минганлар, ортингизга қараб қўйинг,
Алпомишлар ўтган ахир зотингиздан.
Йўлда ногоҳ йиқилганни суяб қўйинг,
Ахир тушиб қолмагайсиз отингиздан!

Унутмангки, олимлар бор, шоирлар бор,
Устозлар бор пиёдалар орасида.
Улар сизга бахт берган шу юрт тупрогин
Асраб келар кўзларининг қорасида.

От минганлар, сизлар балки беш, ўнтасиз,
Аммо юз минг, миллиётадир пиёдалар,
Улуғворсиз кимхоб чопон, тўнларда сиз
Камтарликдан топгай қадр пиёдалар.

От минганлар, сиз - Эзгулик маёғидай,
Келажакка бошланг элнинг яёвларин.
Аммо зинҳор отларингиз тўёғида
Пайҳон этиб қўйманг кўнгил яйловларин.

От минганда отасин ҳам тан олмаган,
Нокасларга орангизда қолмасин жой.
Шунда сизни Оллоҳ ўзи ёрлақай,
Бошингизни тарк айламас асло Ҳумой.

От минганлар, танти бўлинг, қилманг ўйин,
Тега кўрманг пиёдалар асабига!
Бир кун сиз ҳам отдан тушиб қолгач, кейин
Қўшармикин улар Сизни ўз сафига?!
От минганлар, ортингизга қараб қўйинг!

Ойнинг ўн беши ...

О, қалбим, қўй бунча зардобга тўлма,
Бағрингни тилса-да чаёнлар ниши.
Гар ойнинг ўн беши қоронғу бўлса,
Ахир ёруғ бўлар қолган ўн беши.

Ҳар кимнинг қилмиши, тақдир китоби,
Фурсат келиб, бир кун албат ўқилгай.
Шундай нақл бор-ку халқда азалдан:
Бировга чоҳ қазган, ўзи йиқилгай.

Менга қасд айлаган, эй номард ғаним,
Чуқурроқ қазийвер, майли, чоҳингни.
Токи унга ўзинг қулар маҳалинг,
Ҳеч ким эшитмагай чеккан оҳингни!

Сабрли бўл...

Сабрли бўл, дўстим, агар бировлар
Нону насибангни туя қилсалар,

Булбулни зор кутган гўзал боғингда
Зоғу зағизгонлар уя қурсалар.

Бахтинг кўролмаган бахти қаролар
Ҳасад ичра куя-куя юрсалар.

Табиат бағрига чиқ, кўнглингни ёз,
Аламлар бағрингни ўяверсалар!

Лек шунда ҳам ором топмас ҳисларинг,
Табиат дардларин туя олсалар.

Лол қолурсан, ахир, кўм-кўк водийлар,
Чўл бўлмасму пайҳон қилаверсалар.

Айтинг, қуш зотиға қирон келмасму,
Ҳар қадамда тузоқ қўяверсалар?!

Бедана, каклигу хушхон булбулни
Шўрва, кабоб учун сўяверсалар.

Оқибат қоларму, ахир, инсонлар
Меҳрга қўл силтаб қўяверсалар?

Молу дунё учун оға инилар,
Бир-бирларин кўзин ўяверсалар.

О, одамзот кўзи қачон тўяркан
Туя қани дейди, бия берсалар?

Кўрдим демай барин ямлаб қўяркан,
Яна борми дейди, туя берсалар.

Бу не ҳол деб, ёниб-куярсан, қалбим,
Вужудингни эзар чексиз ларзалар.

Сен уларни диёнатга чорлай бил,
Ҳаттоки бошингга қилич қўйсалар.

Умидвор бўл, умидли бу дунёда,
Қор остидан унгай бир кун майсалар.

Яхши отнинг қисмати

(Замонавий эртак)

Яхши отга бир қамчи,
Ёмон отга минг қамчи.
Минг қамчи урсанг, қонлар
Томмасми томчи-томчи?!

Яхши отга бир қамчи,
Ёмонига минг қамчи.
Ёмон от яхши бўлар-
Деган ҳислар алдамчи.

Яхши отга қамчининг
Йўқдир зинҳор ҳожати.
Бир «чуҳ» десанг еру кўк –
Аро елдек учади.

Ёмон отга-чи, ҳатто
Кам эрур минг қамчи ҳам.
Йўлга сололмас уни
Минг қарич арғамчи ҳам.

Яхши отга яхши деб,
Тиним бермайдилар ҳеч.
Ёмон от-чи, емин еб,
Ётаверар эрта-кеч.

Сафарларда яхши от
Содиқ ҳамроҳ бўлгайдир.
Овга чиқилса ҳар вақт
Хавфдан огоҳ бўлгайдир.

Пойгаю кўпкарида
Яхши от балогардон.

Ёмон от-чи, яйловда
Яйраб юрар шод-хандон.

Хўпу, чала хўпга ҳам
Яхши отни тортарлар.
Энг зил-замбил юкни ҳам
У шўрликка ортарлар.

Хатто жувоз қушишга
Яхши от яраб қолар.
Ёмон от эса кишнаб,
«Тиржайиб» қараб қолар.

Чопа-чопа яхши от
Озиб кетгайдир чўпдек.
Ёмон от эса, ҳайҳот,
Семириб борар тўпдек.

Баъзида от эгасин
Йўқлаб келар дўстлари.
Уларнинг ҳам отларга
Ишқибоздир кўплари.

Улар гоҳо қизиқиб
Отхонани ўрашар.
«Энг зўр отинг қайси?» — деб,
Чавандоздан сўрашар.

Чавандоз ориқ отин
Кўрсатишга ор этар.
Энг зўр отим шу дея,
Семиз отин кўрсатар.

Ҳаёт қизиқ-да, дўстлар,
Қаранг бу «илтифот»ни.
Биров ишлаб, бошқалар —
Олгай гоҳ мукофотни!

Мангу армон

*Волидаи муҳтарамам — Ҳожибиби Тўхта
қизининг порлоқ хотирасига бағишлайман.*

Энди менинг бу дунёда яшамоғим қийиндир,
Йигит умрим, ёш вужудим — яшин урган қайиндир,
Сўнгги чоғ ҳам армон билан кетмоғлигим тайиндир,
Энди асло мен ўзимга келолмагум, онажон,
Сўнгги дамда ёнингизда бўлолмадим, онажон!

“Ҳеч хавотир олма мендан, соппа-соғман, болажон,”
Икки энлик хат ёзсанг бас, фақат етиб борган он!”-
Дея маъюс жўнатдингиз, бошим силаб бедармон,
Мактуб битдим, аммо жавоб ололмадим, онажон,
Сўнгги дамда ёнингизда бўлолмадим, онажон!

Адашдими ҳамшира қиз, ё кўр тақдир адашди,
Энг ҳақ маъво фалак бўлса, фалак ҳам бир адашди,
Мунисгинам, умрингизда қай бир таъбир адашди,
Эвоҳ, нечун бундоқ бўлди, билолмадим, онажон,
Сўнгги дамда ёнингизда бўлолмадим, онажон!

Оҳ, шум қисмат, солимлигинг айт бундан ўтарми?!
Фарзанд бемор онасин ҳам ташлаб олис кетарми?!
Бир мен билан бу Дунёнинг ташвишлари битарми?!
Сиз зор бўлиб кўз тутганда келолмадим, онажон,
Сўнгги дамда ёнингизда бўлолмадим, онажон!

Йиллар ўтар.. қабрингизда унгай гулу чечаклар,
Соғинчларим мени ҳар гал шу масканга етаклар,
Сизни қўмсаб, юрагимга илашгайдир печаклар,
Ўлар чоғ ҳам мен тинчгина ўлолмагум, онажон,
Сўнгги дамда ёнингизда бўлолмадим, онажон!

Отажон

Сервиқору салобатли тоғларга боқиб,
Сизни эслаб, соғинчларга тўлдим, отажон.
Яшнаб турган саховатли боғларга боқиб,
Юрагимда меҳрингиз ҳис қилдим, отажон!

Биз ниҳолу, сиз меҳрибон боғбон эдингиз,
Бизни ўйлаб, эртаю кеч гирён эдингиз,
Биз шод эсак, сиз ҳам шоду хандон эдингиз,
Сизсиз бу дам на ўйнаб, на кулдим, отажон!

Бу дунёнинг жумбоқлари бағримни эзур,
Умрингиз дард ила ўтди бетинч, беҳузур,
Шўхликлару, эркаликлар учун минг узр,
Ота бўлгач, ота қадрин билдим, отажон!

Оҳ, айрилиқ дарди оғир, қалбни қақшатар,
Ота, мени қариндошлар сизга ўхшатар,
Дерлар: ота бўстониини фарзанд яшнатар,
Бу оламда мен сиз бўлиб қолдим, отажон!

Сиз яратган бўстонларнинг ҳавоси бўлак,
Сиз-ла ўтган хуш онларнинг сафоси бўлак,
Зикрилло дил армонларин навоси бўлак,
Сизни қўмсаб, юрак-бағрим тилдим, отажон!

Синфдошларимга

Салом, эй қадрдон синфдошларим,
Болалик чоғимдан чин сирдошларим.
Бугун қайлардасиз, соғ-омонмисиз,
Эй, менинг қоракўз, қаламқошларим.

Бир айвон шифтида яшаб неча йил,
Сўнгра учиб кетган қалдирғочларим.
Кўзим осмонидан сизни соғиниб,
Маржондек сочилур соғинч ёшларим.

Эсимдадир мактаб, ёруғ дарсхона,
Юлдуздек чақнаган ўттиз жуфт қароқ.
Меҳрибон устозлар бўлиб парвона,
Дунё сирларидан берарди сабоқ.

Оҳанрабо эди ул нурли макон,
Ҳар кун кучоғига яйраб қатнардик.
Ўқиб олим бўлиб қолгандек шодон,
Ажиб ҳислар ила уйга қайтардик.

Баъзан қизлар ила пинҳон сўзлашиб
Қалбда илк муҳаббат тафтин сезардик.
Ойдин орзуларнинг осмонин кўзлаб,
Хаёл дарёсига шўнғиб кетардик.

О, қанийди ўшал беғубор онлар
Бир зумгина ортга қайта қолсайди.
Биз ўшал - беташвиш, шўх болажонлар
Яна бир зум бирга бўла олсайдик..

Оҳ, бунча тез ўтди ул ширин дамлар,
Умр - тошқин дарё, деганлар ҳақдир.
Сўнг сўнгги кўнғироқ.. Палахмон тошдек-
Бизни ҳар тарафга ирғитди тақдир.

Яшаш-чун курашдан асло толмадик,
Не кўйга солса-да, қисмат беомон.
Неча йиллар бўлди, учрашолмадик,
Азиз сирдошларим, бормисиз омон?!

Бугун сизни излаб, учгим келади,
Эй, қалби баҳордек бокираларим!
Тоғиб ҳар бирингиз, қучгим келади,
Эй, бахтли болалик хотираларим...

Ўтмиш

Ҳазабим қайнайди ўргатса биров
Ўтган кунларингни унутгил!- дея,
Ўтмишни эслашдан наф бори бир ров,
Фақат келажакка кўз тутгил! — дея.

Ахир, хайрлидир мозийга қайтмоқ,
Ўтганлар ҳақида эзгу сўз айтмоқ.
Улуғ боболарнинг номин ёд этмоқ,
Ватан ичра бедор руҳин шод этмоқ!

Дўстларим, ўтмишни унутманг зинҳор,
Ўтмишда аجدодлар хотираси бор!
Одамзот ўтмишни унутган чоғи,
Хира тортиб қолгай ақл чироғи.

Сўнгги қўнғироқ

Яна сенинг таниш, азиз овозинг
Қалбим торларига келиб урилди.
Ёдимга тушди-ю болалик чоғим,
Ногаҳон кўзимдан ёшлар қуйилди.
О, сўнгги қўнғироқ, сўнгги қўнғироқ,
Хотирамда мангу ёқилган чироқ!

Недан бу-қалбимда ёнган лахча чўғ,
Недандир кўзимнинг ёшланишлари?
Сўнгги қўнғироқ бу-сўнггимас, йўқ, йўқ,
Бу ҳали ҳаётнинг бошланишлари.
О, сўнгги қўнғироқ, сўнгги қўнғироқ-
Юракларда ёнган ҳаяжон, титроқ!

Дунёда ўқувчи бўлмаган ким бор,
Ким таъзим қилмаган азиз устозга?!
Бўлгум деб лочиндек учқур, шиддаткор,
Кушлар ҳам чоғланар илк бор парвозга.
О, сўнгги қўнғироқ, сўнгги қўнғироқ-
Қалбларни парвозга бошловчи маёқ!

Оқ йўл сизга, азиз битирувчилар!
Оқ йўл тилаб қолар мактаб, устозлар.
Порлоқ келажакнинг осмонларида
Биз сизга тилаймиз юксак парвозлар!
О, сўнгги қўнғироқ, сўнгги қўнғироқ,
Жарангдор сеҳрингдан этсанг-чи огоҳ!

Энди сизни чорлар юксак довонлар,
Залворли чўққилар чорлар бетиним.
Ҳали олдиндадир кўп имтиҳонлар,
Борурсиз дилда туғ- сабоқ ва илм!
О, сўнгги қўнғироқ, сўнгги қўнғироқ,
Нурли манзилларга чорлайвер ҳар чоқ!

Қалбим ёмғирлари...

Қалбим ёмғирлари - дил туғёнларим,
Билмадим, мен қандай яшардим сизсиз.
Ойнинг ўроғидек, бағрим ҳам ярим -
Ёмғирсиз кўкламга ўхшардим сизсиз.

Ёмғирсиз баҳорлар эса хавфлидир,
Чаманлар яйрамас, қушлар сайрамас.
Осмон ёмғирлари бирла файзлидир,
Кўкдан дур томмаса, замин яшнамас.

Тўлиб турар экан кўнглим осмони,
Чақмоқлар чақилар, ёмғирлар қуяр.
Гулга буркасам дер бутун дунёни,
Қалбим ёмғирлари чаманни суяр.

Қалбим ёмғирлари, ёғингиз майин,
Томчингиз борлиққа шамнамдек инсин.
Билтур томчилардан завқ олган сайин,
Дилларда эзгулик майсаси унсин!

Қайтар дунё бу

Дунё талашмагил мен билан, дўстим,
Сендан ҳам, мендан ҳам ўтар дунё бу!
Биздан адовату аразларнимас,
Меҳру вафоларни кутар дунё бу!

Қуёндан ибрат ол, жилмайиб яшар,
Дилда бор меҳрини борлиққа сочар,
Сен ҳам қуёш каби севолсанг агар,
Яйраб пешонангдан ўпар дунё бу!

Бировга чоҳ қазмоқ - нодонлар иши,
Дерлар: заҳар солмоқ - чаёнлар иши,
Жафо қилса, жазо топгай ҳар киши,
Азалу абаддан қайтар дунё бу!

Арпа экиб, буғдой ўрмаган ҳеч ким,
Кетганнинг қайтганин кўрмаган ҳеч ким,
Бу дунёга устун бўлмаган ҳеч ким,
Бир кун яқомиздан тутар дунё бу!

Яхшидир ортингдан яхши от қолса,
Ҳикматларинг мангу барҳаёт қолса,
Инсоний номингдан бир исбот қолса,
Сени мангуликка элтар дунё бу!

Адаштирма

Умр бўйи ҳақиқатнинг йўлин тутдим,
Жондан суйиб адолатнинг қўлин тутдим,
Меҳр қўйиб, меҳробингнинг пойин ўпдим,
Оллоҳим, пок иймонимдан адаштирма!

Майли, тонглар бўзтўрғайдек бўзлаб ўтай,
То тирикман, элим бахтин куйлаб ўтай,
Ўз дардимни, ўз тилимда сўзлаб ўтай,
Мени ширин забонимдан адаштирма!

Нигоҳларим — мангу сўнмас чироғ этгил,
Гуноҳ қилсам, майли, мени сўроғ этгил,
Ҳар номарду нокаслардан йироғ этгил,
Фақат дўсту ёронимдан адаштирма!

Майли тинчу оромимдан жудо бўлай,
Ўзга юртда шоҳмас, юртда гадо бўлай,
Бўлсам, фақат шу юрт учун фидо бўлай,
Мени боғу бўстонимдан адаштирма!
Она-юртим -маконимдан адаштирма!

Бободехқоним

Субҳидам самода зиё уйғонар,
Зиёга чулғониб дунё уйғонар,
Зиёлардан аввал, дунёдан аввал
Қуёшдек улуғ бир сиймо уйғонар.
Бу бизга ёшлиқдан, болалик чоғдан
Жондек азиз бўлган бободехқоним!

Яшнатиб азалдан ота маконни,
Едириб, кийдирган кўҳна Туронни,
Замин минг айланиб, фалак айланиб,
Тополмас сенчалик фидойи жонни.
Эй, она заминдан, она-тупроқдан
Зар ундириб келган бободехқоним!

Суюндинг буғдойинг ёмғирлар чайса,
Куюндинг бир ғўзанг нохос сарғайса,
Сен учун фарзанддек азиздир ҳар он
Далангда бўй чўзган ҳар ниҳол, майса.
Қолмасин деб далам, дўлу чақмоқда
Жони ҳалак бўлган бободехқоним!

Эрта-кеч қўлингдан тушмас кетмонинг,
Мўл ҳосил яратмоқ орзу- армоннинг.
Қушда тиним борки, сенда тиним йўқ,
Қачон ором олгай бу азиз жонинг?!
Буғдой бошоғида, оппоқ чанокда
Орзулари кулган бободехқоним!

Заршунос ўзингсан, заргар ўзингсан,
Заминдек хокисор, камтар ўзингсан.
Ниятинг - дунёни нурга белашдир,
Пахта frontiда аскар ўзингсан.
Хирмони ой билан тенглашган чоғда
Кўзларни ром этган бободехқоним!

Кел, бугун мадҳингни тараннум этай,
Ҳазрати инсоним, деб таъзим этай.
«Оқ олтин» яратган, ризқ-рўз яратган
Қадоқ қўлларингни кўзимга суртай.
Зикрилло дер: мангу бор бўл, ардоқда
Дунёни лол этган бободехқоним!

Меҳру оқибат

Бу оламни садоқатга чорлар меҳру оқибат,
Кўнгилларни кўнгилларга боғлар меҳру оқибат,
Умр тошқин дарё мисол сим-сим оқиб ўтадир,
Фақат мангу қуёш бўлиб порлар меҳру оқибат.

Ярашгайдир бир-биримиз ардоқласак, сизласак,
Кўнгиллардан меҳру вафо торларини узмасак,
Борлиқ аро бу туйғунинг қиёсини изласак,
Тоғлар меҳру оқибатдир, боғлар - меҳру оқибат.

Садоқати сезилгайдир ҳар инсоннинг кўзидан,
Тонг отгани сезилгандек кўкда тонг юлдузидан,
Оқибатсиз бўлса гар ким, сўнгра кўрсин ўзидан,
Жафо қилсанг, юракларни доғлар меҳру оқибат.

Оқибатдир камолотга етказувчи инсонни,
Оқибатсиз кимсадан ҳеч қутманг лутфу эҳсонни,
Зикрилло дер: асранг меҳру оқибатли инсонни,
Оқибатсиз қолса одам, йиғлар меҳру оқибат!

Вафо боғлари

Оҳиста уйғонар тонгда зиёлар,
Шивирлаб эсгайдир савти саболар,
Яралгайдир қалбда дардчил наволар,
Қадрига етинг деб ёшлик чоғларин-
Умр гулбоғларин, вафо боғларин.

Омонатдир гулнинг шабнами, боли,
Фаниматдир ёрнинг гулгун висоли,
Елга соврулмасин хазон мисоли,
Ёрга бахш этайлик ишқ гулбоғларин-
Навобахш этайлик вафо боғларин!

Севсак, бир булбулдек ёниб севайлик,
Шубҳа-гумонларни дилдан қувайлик,
Кел, ёрим, бир умр бирга бўлайлик,
Дилдан қувиб буткул ҳижрон доғларин,
Сайр этайлик, эркам, вафо боғларин!

Гулгун шаробингдан қуйгил, эй соқий,
Умр ўткинчидир, муҳаббат - боқий.
Сўнгги пушаймонда ёнмайлик токи,
Хазонга юз тутмай сафо боғлари,
Дўстларим, асрайлик вафо боғларин,
Қадрига етайлик ёшлик чоғларин!

Оқибатсиз дўстдан асрасин

Дўстим, сенга фақат омад тиларман,
Қуёш каби боқий бир бахт тиларман,
Оғир синовларда тоқат тиларман,
Ҳаргиз ёмон қўздан Оллоҳ сақласин,
Оқибатсиз дўстдан Худо асрасин!

Бахтли кунларингда кулиб тургувчи,
Қўйнингда илондек бўлиб юргувчи,
Иши битгач, сендан юз ўтиргувчи -
Риёкор, беюздан Оллоҳ сақласин,
Оқибатсиз дўстдан Худо асрасин!

Бошингга иш тушса, яқин келмас у,
Садоқат нелигин асло билмас у,
Чоҳга йиқилсанг-да парво қилмас у,
Бераҳм, беҳисдан Оллоҳ сақласин,
Оқибатсиз дўстдан Худо асрасин!

Оқибатсиз дўстлар бошга балодир,
Номард дўстдан, мард душман минг аълодир,
Дўсти содиқ излаб бағрим ёнодир,
Хосиятсиз куздан Оллоҳ сақласин,
Оқибатсиз дўстдан Худо асрасин!

Болаликнинг шўхликлари

Кани менинг ялангоёқ чопган чоғларим,
Болагим кенгликлари, гўзал боғларим?!
О, беғубор орзуларим — дил ардоғларим,
Йиллар ўтиб борган сари сизни соғиндим,
Болаликнинг шўхликлари, сизни соғиндим.

Қий-чув қилиб кўп тинчини бузганларимиз,
Анҳорларда балиқ бўлиб сузганларимиз,
Оқшомгача кўча-кўйда кезганларимиз,
Қалбларимиз ёққан ажиб ҳисни соғиндим,
Болаликнинг шўхликлари, сизни соғиндим.

О, у дамлар мисли қанду новвот эдилар,
Меҳрибоним ота-онам ҳаёт эдилар,
«Эҳтиёт бўл, йиқилмагин, болам!» — дердилар,
Болам деган, ўшал азиз сўзни соғиндим,
Болаликнинг шўхликлари, сизни соғиндим.

Бу ҳаётда кўп йиқилдим, кўп бор лат едим,
Дўстман деган, душманлардан гоҳо панд едим,
Эзгуликнинг йўлларида мудом банд эдим,
Гоҳ суюндим, гоҳ куюндим, гоҳо оғриндим,
Болаликнинг шўхликлари, сизни соғиндим.

Орзуларнинг оғушида учар эдик маст,
Минг афсуски, у кунларни қайтариб бўлмас,
Фақатгина эслаш мумкин ёниб бир нафас,
Юрагимга хотиротдан бир байроқ илдим,
Болаликнинг шўхликлари, сизни соғиндим.

Суянч

Суянчсиз нарса йўқ дунёда асли,
Суянчиз эмасдир ҳаттоки олам.
Токи яшар экан одамзод насли,
Дунёнинг суянчи одамдир, одам!

Камтар қоялардир, камтар қоялар
Мағрур чўққиларни тургувчи суяб.
Ахир бўлмаганда мазмун-ғоялар,
Шеърият тоғи ҳам кетарди қулаб.

Чақмоққа суянчдир шиддат, гулдирак,
Шиддатга суянчдир бир зумлик имкон.
Дунёда суянчнинг чеки йўқ, бироқ
Энг яхши суянчдир инсонга инсон!

Мени ҳам суёвчи тоғларим каммас,
Аммо юрагимни ўртар ўзга дард.
Одамзод суянчга ишониб эмас,
Ишончга суяниб яшамоғи шарт!

Илтижо

Ота-онам кетди фано қўйнига,
Тан бермай на илож тақдир ўйинига,
Фарзандлик бурчим қўп ҳали бўйнимда,
Имкон бергил уни оқлайин, Тангрим,
Ўзинг паноҳингда сақлагил, Тангрим!.

Тонг-саҳарлаб қилгум сенга илтижо,
Ёлғиз қиблагоҳим ўзингсан, Худо!
Мени севар ёрдан этмагил жудо,
Азиз дилдоримни асрагил, Тангрим,
Ўзинг паноҳингда сақлагил, Тангрим!.

Икки ўғлим эрур икки қанотим,
На-да қанот, балки умрим, ҳаётим,
Уларсиз бекордир шеър баётим,
Икки шунқоримни асрагил, Тангрим,
Ўзинг паноҳингда сақлагил, Тангрим!.

Қизим-ку, дунёда якка-ёлғизим,
Сочи-ла супургай ҳар босган изим,
Умрим осмонида порлоқ юлдузим -
Нозик туморимни асрагил, Тангрим,
Ўзинг паноҳингда сақлагил, Тангрим!.

Дўсту қадрдоним мўлдир, шубҳасиз,
Улар борки, умрим тотли ва лазиз,
Мен учун умрбод меҳрибон, азиз,
Дўсту ёронларим асрагил, Тангрим,
Ўзинг паноҳингда сақлагил, Тангрим!.

Сендан ҳар инсонга умр тиларман,
Ҳар тонг бу оламга мен нур тиларман,
Дунё тинч бўлсин деб нидо қиларман,
Озод диёримни асрагил, Тангрим,
Ўзинг паноҳингда сақлагил, Тангрим!.

Муҳаммад Юсуф

Охулару жайронларга оға тутинган,
Юкинса ҳам фақат элу юртга юкинган,
Сайёдлардан қоча-қоча, охир, тutilган —
Ярадор бир кийик экан Муҳаммад Юсуф.

Шеърлар битиб дарди дилин денгиз этди у,
Неча-неча ҳофизларни юлдуз этди у,
Ишқни куйлай-куйлай, охир куйиб кетди у,
Бунча бағри куюк экан Муҳаммад Юсуф.

Қисқа экан умри мисли лолақизғалдоқ,
У кетдию, бутун бир халқ чекиб қолди оҳ,
Ҳамон ўчмас юраклардан бу аламли доғ,
Элга шунча суюк экан Муҳаммад Юсуф.

Ногоҳ осмон титраб, ғамдан энкайиб қолди,
Шеърят ҳам маъюс тортиб, мунғайиб қолди,
У эса жим, жаннатларга томон йўл олди,
Шунча содда, буюк экан Муҳаммад Юсуф.

Уни ўлган дейишдан дил безиб турибди,
Қўшиқлари юракларни эзиб турибди,
Алёрлари эл-юрт ичра кезиб юрибди,
Демак, мангу тирик экан Муҳаммад Юсуф.

Қалбингда бўлса

Кўзларингдан ҳеч сўнмас зиё,
Онанг меҳри қалбингда бўлса,
Кам бўлмассан дунёда асло,
Отанг меҳри қалбингда бўлса.

Орзуларинг гуллаб-яшнайди,
Андуҳларинг кўзин ёшлайди,
Омад сени йўлга бошлайди,
Боланг меҳри қалбингда бўлса.

Дўст-ёрларинг ҳамнафас бўлар,
Душманларинг хору хас бўлар,
Ўғлонларинг забардаст бўлар,
Халқинг меҳри қалбингда бўлса.

Тиз чўккайдир пойингга дунё,
Қуёш каби боқийсан гўё,
Эй, дўст, номинг ўчмагай асло
Ватан меҳри қалбингда бўлса.

Ажиб дунё

Ажиб дунё экан бу дунё,
Ярми чиндир, ярмидир рўё.
Еру само оралигинда
Қушдек учиб юрибмиз гўё.

Ажиб дунё экан бу дунё,
Ярми зулмат, ярмидир зиё.
Кимдир бахтдан яшар тиниқиб,
Ким дардига излайдир даво.

Ажиб дунё экан бу дунё,
Ким сокин, ким булбулигўё,
Тонглар гўзал оламга боқсанг,
Умр боқий туюлар гўё.

Ажиб дунё экан бу дунё,
Умр - гўзал, бир гулу раъно.
Келдинг не-ю, ё кетдинг нима?
Гар умрингдан қолмаса маъно!

Изламанг

Мен ҳамиша заминдаман, эл билан,
Осмондаги ойдан мени изламанг.

Гоҳ тоғу тош, гоҳо баланд қирдаман,
Тубанлик бор жойдан мени изламанг.

Отсам, ўзни отгум тошқин дарёга,
Қўлмакланган сойдан мени изламанг.

Қўнглим гулдир, ифор сочар дунёга,
Бадбўй, балчиқ лойдан мени изламанг.

Номардлар аҳлига меҳмон бўлмасман,
Шама келса, чойдан мени изламанг.

Зикриллони изланг вафо боғидан,
Садоқат йўқ жойдан мени изламанг.

Эркин Воҳидов маслаҳати

Дунёда икки хил шеър бордир, укам,
Бири- гуллардай пок, башорат монанд.
Иккинчиси эса — назм боғида
Минғирлашиб юрган ҳашорот монанд.

Сен асло ранжима! Билсанг гул қадрин
Кўпроқ экавергил башоратлардан !
Вақт келиб, экканинг шу гуллар атри -
Боғни халос айлар ҳашаротлардан.

Кўнгил қолмасин

Кўл ё оёқ синса тузалгай бир кун
Дарз кетган белни ҳам даволаш мумкин.
Меҳр кўзгусига дарз кетиб, лекин
Беғубор дилларга ҳеч гард қўнмасин,
Кўнгил совумасин, кўнгил қолмасин.

Дийдорнинг ғанимат эканин англанг,
Дўсту ёрлар изин тўтиё айланг,
Кўзнинг қаросидай асраб-авайланг,
Қалблардаги меҳр ўти сўнмасин,
Кўнгил совумасин, кўнгил қолмасин.

Ақлнинг ўрнини жаҳл олса гоҳ,
Вужудингиз ғазаб ичра қолса гоҳ,
Қабоҳат лашкари қутқу солса гоҳ,
Адолат лашкари доғда қолмасин,
Кўнгил совумасин, кўнгил қолмасин.

Кимнингдир сўзлари синса-да, синсин,
Айрилиқ музлари синса-да, синсин,
Кўзмунчоқ кўзлари синса-да, синсин,
Аммо қалб дарз кетиб, ҳеч ўксинмасин,
Кўнгил совумасин, кўнгил қолмасин.

Умр қадри

Аросатда қолмай, эй аҳли одам,
Дунёнинг Ғарб ила Шарқини билинг.
Олам сирларини билмасангиз ҳам,
Инсоннинг жонзотдан фарқини билинг!

Ой билан офтобсиз осмон осмонму?
Гул билан райҳонсиз бўстон бўстонму?
Ақлу ҳуш, одобсиз инсон инсонму?
Кўнглингиз садоси шарҳини билинг!

Макр маъвосининг мақтовлари кўп,
Умр бозорининг чайқовлари кўп,
Сароб саҳросининг алдовлари кўп,
Нафс дарёсининг ғарқини билинг!

Умр ғаниматдир, ғафлат эса - дор,
Бедор бўлингиз дер, Зикрилло бедор,
Бемақсад ўтмангиз дунёдан, зинҳор,
Бахтингиз манзилин тарҳини билинг!
Умри азизингиз қадрини билинг!

**О, ОНА ТАБИАТ,
СЕНГА МИНГ ТАЪЗИМ**

Ассалом, Наврӯз

Ассалом, Наврӯзим - янги йилгинам,
Халқимдек хокисор, оқ кўнгилгинам.
Сен келдинг завқларга тўлди дилгинам,
Оламни яшнатдинг, эй Наврӯзгинам!

Сен келдинг, борлиқда уйғониш бўлди,
Қалбларда ажиб бир тўлғониш бўлди,
Баҳорий тароват, тенгсиз гўзаллик,
Булбуллар тилида зўр хониш бўлди.

Наврӯзим - дилдаги армоним менинг,
Олис йўлдан келган карвоним менинг,
Сен боис юрт обод, эллар омондир,
Минг йиллик дардларга дармоним менинг.

Кечиргил, гоҳида хор этдик сени,
Айём деб аташдан ор этдик сени.
Ниҳоят, тонг отди, очилди кўзлар,
Энди мангу бор бўл, ёр этдик сени!

Қуёш кўк саҳнида гўё бир малак,
Толлар кокилида ўйнар жамалак.
Шукроналар айтиб, мадҳингда халқим,
Қайноқ қозонлардан сузгай сумалак.

Савти саболаринг муборақ бўлсин,
Хушбўй ҳаволаринг муборақ бўлсин,
Эй, Наврӯз аталган улуғ айёмим,
Назму наволаринг муборақ бўлсин!

О, буюк табиат

Шоир бўлармидим, сени севмасам,
Гўзал боғларингда бедор кезмасам.
Ҳар бир гиёҳингни, ҳар бир майсангни
Тилин тушунмасам, дилин сезмасам.

О, буюк табиат — бағри кенг маъво,
Эй, меҳру шафқатга лиммо-лим хилқат!
Оламда бор жонзот, бор мавжудотга
Онадек меҳрибон ўзингсан фақат.

Кўзим қаросидек асрарман сени,
Гулгун жамолинга қўйганман ихлос.
Қобилу ноқобил фарзандларинг бор,
Дарз кетмасин дейман қалбингга ногоҳ.

Ишон, эй онажон, минг йил ўтса-да,
Шамдек ўчса ҳамки умрим гулхани.
Зумрад қўшиқларин куйлаб майсалар,
Мадҳ этурлар менинг номимдан сани.

Тонглар сурури

Саҳарлар тураман, қуёшдан олдин
Булбуллар чаҳ-чаҳи мени уйғотар.
Ҳаммаёқ осуда, борлиқ тинч-сокин,
Шунчалар сулувдир бизнинг тонготар.

Олисдан кўринар виқорли тоғлар,
Чўққида ялтираб кумушдай қори.
Теграмда ястаниб ётишар боғлар,
Бағрида аллалаб мангу баҳорни.

Қуёш юз кўрсатар, аста чарақлаб,
Юртимнинг нурафшон уфқларидан.
Завқланиб, бош чайқаб қўяр дарахтлар,
Эрка шаббоданинг шўхликларидан.

Ёруғлик шиддат-ла келар ёприлиб,
Авж ола бошлайди қушлар чуғури.
Юрак ҳаяжондан кетар ҳапқириб,
О, тонглар сурури, тонглар сурури!

Оламни чулғайди ажиб бир фусун,
Завқу шавқ бахш этиб ташна дилларга.
Мен бу гўзалликнинг тополмай исмин
Жавдираб боқаман майса, гулларга.

Жамолинга боқиб, тўймагайман, о,
Сокин тонглар юрти — она-маконим!
Саҳарлаб ўзига зеб берган зебо —
Менинг дилбар юртим, Ўзбекистоним!

Гўзал тонгларингни жўшиб куйлайман,
Бутун инсоният — жумла одамга.
Уларга-да, сокин тонглар тилайман,
Эзгулик тилайман бутун оламга!

Булбул келмиш боғимга

Тонг-саҳарда уйғониб кетдим,
Ҳаяжондан тўлғониб кетдим,
Куйин тинглаб қувониб кетдим,
Булбул келмиш менинг боғимга.

Мўъжазгина гарчи гулбоғим
Дўстга мудом очиқ қучоғим,
Оллоҳимга етдими оҳим,
Булбул келмиш менинг боғимга.

Сайраб бирам яйраб, чах-чахлаб,
Табиатни буткул лол айлаб,
Шохдан-шоҳга қўниб, гул сайлаб,
Булбул келмиш менинг боғимга.

Англаб балки юрак дардимни,
Ўзга яқин олиб қалбимни,
Бошлаб балки омад, бахтимни
Булбул келмиш менинг боғимга.

Раҳмат сенга, булбули хушхон,
Куйга тўлиб кетди-ку жаҳон,
Мен - дунёда энг бахтли инсон
Булбул келмиш менинг боғимга.

Қизғалдоғим

Сой бўйида қизғалдоқ ял-ял ёниб турибди,
Гўё жажжи қизалоқ яллоланиб юрибди,
Бу оқшом у тушида адирларни кўрибми,
Саҳарлаб ол юзидан кўз ёш томиб турибди.

Қизғалдоғим, кийганинг алвонми ё ҳарирми?
Жоним десам, жонингдан андуҳларинг арирми?
Назокату нафосат, о, шунчалар бўлурми?
Сени кўриб булбул ҳам гулдан тониб турибди.

Қизғалдоғим, бағрингда заъфарон гардларинг бор,
Мўжазгина қалбингда айтгил не дардларинг бор?!
Бу дунёдан ҳур бўлиб ўтмоқлик шартларинг бор,
Армонларингни ўйлаб бағрим ёниб турибди.

Қизғалдоғим, ўксима, гарчи умринг қисқадир,
Олов жисминг қуёшнинг ёноғидан нусхадир,
Исёнларинг қалбларда мангу қолар ларзадир,
Гўзаллигингдан бутун олам қониб турибди.

Атиргул

Эй, сен юрак шаклига кириб,
Чўғдай порлаб турган атиргул.
Бу ҳаётнинг оддий бир сирин,
Англатасан менга ҳар тугул.

Хуш бўйларинг ҳидлаб яйраган-
Бурунлардир мудом димоғдор.
Тиканларинг тирнаб ташлаган-
Қўлнинг ҳолин эслашмас зинҳор.

Тун қўшиғи

Ойдин кеча, сеҳрли бир тун,
Само узра ой сочар зиё.
Юлдузларнинг ширин алласин
Тинглаб ором олмоқда дунё.

Қилт этмасдан тинглар бу куйни,
Дов-дарахтлар ботиб сукутга.
Маржон тўла ҳур осмон қўйни,
Олам гўё чайилган сутга.

О, нақадар гўзал бу оқшом,
Ер — сулув ёр, осмондир — ошиқ.
Дийдорлашар икковлон бу дам,
Яралмоқда нурли бир қўшиқ.

Шундай сокин, илоҳий дамни
Дил-дилимдан англадим бу тун.
Йиғиштириб қоғоз-қаламни,
Тун қўшиғин тингладим бу тун.

Ёмғирдан сўнг

Ёмғирдан сўнг хиёбон кездим,
Нигоҳ ташлаб атрофга сокин.
Руҳимга бир ёруғлик инди,
Тиниқлашди ақлу идроким.

Тўйиб-тўйиб олдим мен нафас
Мусаффо ва хушбўй ҳаводан.
Кетолмасдан, узоқ кездим маст
Бу ҳузурбахш, дилкаш маъводан.

Оламнинг бор ғубор-гардларин,
Буткул ювиб кетмиш ёмғирлар.
Чор-атрофга ажиб бир ҳусн,
Тароват бахш этмиш ёмғирлар.

Майсаларнинг қулоқларида
Ялтирайди инжулар ял-ял.
Дов-дарахтлар, яшил япроқлар
Яшилланмиш янада гўзал.

Майин эсган кўклам эпкини,
Сочим силаб, дилимни хушлар.
Намчил барглар аро беркиниб,
Неларнидир чуғурлар қушлар.

Атрофи гул-чечакзор, кўркам-
Йўлак узра борарканман жим,
Зилол сувда шод сузиб юрган -
Балиқ мисол яйради кўнглим.

Нақ бир коса қимиз ичгандай
Қон гупурди томирларимда.
Дўстлар, ажиб синоат бордир
Сахий кўклам ёмғирларида.

Ёмғирдан сўнг хиёбон кездим,
Хуш саболар бўлдилар йўлдош.
Рухимда бир ёруғлик сездим,
Чарақлади қалбимда қуёш.

Куз

I

Ўз ўтган умрига ачинган мисол
Маъюс бош чайқайди ғамгин дарахтлар.
Этларни жунжитиб бетиним шамол,
Хаёлот китобин бир-бир варақлар.

Ортиқ тавозедан ўзини тийиб,
Куёш уфқ ортига яширгайдир юз.
Эгнига заъфарон кўйлагин кийиб
Хазонрез боғларда куз кезмоқда, куз.

Илондек тўлғониб борар ирмоқлар,
Гулларнинг кўзида жавдирар қўрқув.
Бандидан узилган сарғиш япроқлар
Ярадор қушлардай тўкилар дув-дув.

Сувлар тиниқлашиб борар кун сайин,
Қорайиб бормоқда тобора осмон.
Гала-гала бўлиб, учқур ва шошқин
Қушлар йўл олишар жанубга томон.

Жонсарақ деҳқоннинг бедор қалбига
Булутдай бостириб кирар хавотир.
Шошар қиш-қировда қолмасин дея,
Пайкални тўлдириб ётган жавоҳир.

Ёмғир қуйиб қолар бирдан живирлаб,
Жонзот борки, ўзин олар панага.
Тун бўйи юлдузлар куйлар шивирлаб,
Ҳаволар софланиб борар янада.

Ҳаёт интиҳоси эмас куз асло,
Бир нафас тин олмоқ чоғидир фақат.

Мунгли куз алласин тинглаб шу асно
Уйқуга кетмоқда ҳорғин табиат.

II

Дувиллаб тўкилар ҳазин япроқлар,
Тилларанг тус олмиш бутун дала-туз.
Гулларнинг қалбига солиб титроқлар,
Заъфарон боғларда куз кезмоқда, куз.

Милтираб нур сочар кўкнинг ҳилоли-
Гўё улкан денгиз узра парча муз.
Этларни жунжитар мезон шамоли,
Заъфарон боғларда куз кезмоқда, куз.

Иссиқ ўлкаларга учган турналар -
Ортидан термулиб қолурмиз маъюс.
Недандир кўнгил ғаш, юрак тирналар,
Заъфарон боғларда куз кезмоқда, куз.

Кўлмаклар четида йилтираган муз,
Дер: илиқ кунлардан умидингни уз,
Баҳор, ёз шунча тез ўтдиму эсиз,
Заъфарон боғларда куз кезмоқда, куз.

Бунчалар югурик экан бу ҳаёт,
Уч фаслинг ўтди-ку, эй умри азиз.
Ўзи ҳам хазондек сарғайиб, ҳайҳот,
Заъфарон боғларда куз кезмоқда, куз.

Қишлоқ чеккасида...

Қишлоқ чеккасида, мазор устида,
Ҳижрондай сарғайиб ўсган эй қамиш.
Аччиқ ёшлар томиб кўзим тубидан
Сенга термуларман ўйчан ва хомуш.

Эй, азиз отамнинг қабри узра жим -
Қон-қон йиғлаб турган маъюс қизғалдоқ,
Алвон гулкосаси ғам билан лим-лим-
Қалбимнинг рангидан ранг олдинг қандоқ?!

Меҳрибон волидам қабртошига
Сумбулдай чирмашган рангин печаклар,
Мен эмас, ушбу кун онам бошига
Гул олиб келмиш сиз этак-этаклаб.

Шўрхоқ тупроқ узра тиз чўкиб аста,
Майин япроғингиз гардин ўпарман.
Хушбўй ҳидингиздан азиз онамнинг
Муқаддас меҳрининг тафтин сезарман.

Сизга минг ташаккур, майса-гиёҳлар,
Эй сиз — эзгуликнинг яшил лашкари!
Бу ёруғ дунёда кошкийди ҳамма
Меҳрибон бўлсайди сизлар сингари.

Гоҳ ойлаб боролмай қолгум қишлоққа,
Хайҳот, ташвишларим кўпми шунчалик?
Наҳот, ота-онам зиёратига
Имкон тополмасман бир гиёҳчалик?!...

О, майса-гиёҳлар, сизга минг таъзим,
Ҳаёт ибтидоси эрурсиз ҳар чоқ!
Энг олий мавжудот - инсонга ҳатто
Меҳру оқибатдан берурсиз сабоқ!

Ой ҳам ебди шом..

Самоларда кезган, эй сулув ҳилол,
Нурли либос кийган ҳур соҳибжамол,
Сени сирдош тутиб қалбимни очай,
Юрак туйғуларим келмасин малол.

Хаёл оғушида кезганча сокин,
Олам узра бедор ташларсан нигоҳ,
Дунёда юз берган ҳодисот борки,
Барча-барчасига ўзингсан гувоҳ.

Бир инсон тудилса, югуриб-елса,
Севса-ю, севилса воқифсан ўзинг.
Шукуҳли кунларнинг нур-шуъласидан
Тиниқлашиб борар тобора юзинг.

Аммо баъзан тунгги хиёнатлардан
Юксакларда туриб чеккайдирсан оҳ.
Тунда кўрганларинг ичга ютарсан,
Балки шундан эрур кўксингдаги доғ.

Қалбингдаги ўшал пинҳона дардлар,
Ҳар тун ич-ичингни емиран сенинг,
Тунги хиёнатлар, тунги таҳқирлар
Очкўз каламушдек кемиран сени.

Кундан-кун емрилиб борганинг кўриб.
Ачиниб дейишар: «Ой ҳам ебди шом».
Моҳим, асли сени шамдек эритиб,
Ўшал сирли ғамлар ейди ҳар оқшом.

Аёз ҳали каминг бормиди

(Ҳазил)

Аёз ҳали каминг бормиди,
Ҳали ташвиш, ғаминг бормиди?
Апрелда ҳам ҳеч бўш келмайсан,
Қиличдайин даминг бормиди?

Кўкда булут - илҳомчиларинг,
Ҳеч тинчимас ҳўл қамчиларинг,
Эт жунжитар муз томчиларинг,
Шунча ёмғир, наминг бормиди?

Бодом гуллаб, қолди доғларда,
Ўрик йиғлар нам чорбоғларда,
Гуллаб ётган чаман боғларда
Ё қасду аламинг бормиди?

Ҳар нарсада бор ахир, меъёр,
Не бор сенга кўкламда, эй қор?
Сен қайларга беркиндинг, баҳор?
Шунча нозик таъбинг бормиди?

Ахир, кўзлар нурни соғинди,
Рутубатдан диллар оғринди,
Эй табиат, қани ёқ энди —
Шамс аталмиш шаминг бормиди?

Бу йил-ку қор мўл бўлди, алҳол,
Қишжон, майли энди қайта қол!
Инсоф билан ўзинг айта қол,
Аёз, ахир, каминг қолдими?
Аёз, ахир, каминг қолдими?

Қорлар ёғар..

Паға-паға қорлар ёғар, ризқ-рўз бўлиб,
Қор парчаси ялтирайди юлдуз бўлиб.
Тоғларда қор, боғларда қор, томларда қор,
Анҳорларда аёз ухлайди муз бўлиб.

Кўкдан гўё оппоқ унлар эланмоқда,
Дов-дарахтлар нақ қаймоққа беланмоқда,
Олам оппоқ салтанатга айланмоқда,
Гўзаллигу нафосатда тенгсиз бўлиб.

Қорнинг сеҳру сурурини қаранг, дўстлар,
Қамаштирар кўзни очдим аранг, дўстлар,
Қиш гаштини суриб, сиз ҳам яйранг, дўстлар,
Кечалари нур таратгай кундуз бўлиб.

Кўнгилларга қордек қўнар ҳаяжонлар,
Бошланди-ку, «қорхат»лару «қорбўрон»лар,
Кўча-кўйда қор ўйнашар болажонлар -
Юракларда шодликлари чексиз бўлиб.

Демангиз: қор қарғаларнинг овунчидир,
У чанқоқ дашт-далаларнинг илинжидир,
Қор бу кўкнинг ерга бўлган соғинчидир,
Ёғилгайдир шу боис жим, унсиз бўлиб.

Айланишиб бир куни шўх жилғаларга,
Жон бағишлар қорлар кўм-кўк майсаларга,
Ётажакмиз қуёш кулган лаҳзаларга —
Олам яна фасли баҳор, Наврўз бўлиб.

Қуёш янглиғ кулиб кел, Наврӯз!

Яна ялпиз ҳидин олиб эсди саболар,
Димоқларни ёргудайин хушбӯй ҳаволар,
Яна қадим қўшиқларин айтди момолар,
Кел ўлкамга, гулдай чирой очиб кел, Наврӯз!

Қутлуғ бўлсин куртак ёзган шўх оғочларинг,
Мажнунтолар- сочин ёйган чилвирсочларинг,
Бахт қўшигин куйлаб учгай қалдирғочларинг,
Қувончларга тўлиб яна, тошиб кел, Наврӯз!

Сахро кезиб, мададкор бўл сен чўпонларга,
Қут-барака уруғин бер мард деҳқонларга,
Жон бағишлаб дала-дашту боғ-бўстонларга,
Дарёлару тоғу тошлар ошиб кел, Наврӯз!

Юртим дея, ўтганларнинг бориб бошига,
Таъзим этгил садоқату чин бардошига,
Абри найсонлар ёғдириб қабртошига,
Қизғалдоғу чечакларинг сочиб кел, Наврӯз!

Қизларжоннинг чаккасига гуллар тақиб кел,
Йигитларнинг юрагига ўтлар ёқиб кел,
Меҳру мурувватда қуёш каби балқиб кел,
Кенг дунёга бахт ва шодлик олиб кел, Наврӯз!

Гулларинг соч Туронзамин этакларига,
Ёруғ йўл оч юртнинг орзу - тилакларига,
Меҳнаткашу мард элимнинг юракларига
Янги ғайрат, шижоатлар солиб кел, Наврӯз!

Боқий бўлсин хур Истиқлол - юрт дориломон,
Юртда тинчлик мангу бўлсин, дўстлар соғ-омон,
Она-Ватан бағрин нурга тўлдириб мудом,
Айёмларга ўзинг бош-қош бўлиб кел, Наврӯз!
Бошимизга қуёш янглиғ кулиб кел, Наврӯз!

Қизғалдоқ

Қоя узра жилмайиб нафис,
Товланарди бир жуфт қизғалдоқ —
Ёғдуларга шодон тутиб юз,
Шабнамлардан тақиб дур балдоқ.

Илк севгига дуч келган қалбдек,
Гоҳ ларзон, гоҳ сокин эди у.
Мунис эди, шу тоғ узра лек,
Бор чиройга ҳоким эди у.

Аммо шу пайт дайди бир шамол,
Изғиб қолди солиб чанг-тўзон.
Нозик танин тўзғитиб ҳайҳот,
Қизғалдоқни айлади хазон.

Шунда замин титради оҳдан,
Ҳатто тоғлар оҳ чекдилар, оҳ!
Ва келгуси кўклам шу жойдан
Униб чиқди минглаб қизғалдоқ.

Қуёшнинг икки лаҳзаси

Субҳидам. Эсгучи саболар майин,
Шафақ узра нурлар битар зар лавҳа.
Офтоб юз кўрсатар аста жилмайиб,
Бир кунлик умрга бўлиб сарлавҳа.

Номозшом. Гулларнинг қалбида ларза,
Нурлар сўна бошлар сокин уфқда.
Қуёш, қуёш эмас, гўё бу лаҳза -
Бир кунлик умрга қўйилган нуқта.

**ГУМБАЗЛАРИ СИРЛИ
ҚЎШИҚ — БУХОРОМ**

Юрагимда ёниб турган Бухоромсан

Мадҳинг куйлаб қўлга торим олдим яна,
Юрагимда борин тўкиб солдим яна,
Ўтмишингни ўйлаб, ўйга толдим яна,
Тарихда кўп зулм кўрган Бухоромсан!

Торобийдек ўғлонларинг бисёр эрди,
Ёвларингни тирқиратиб, додин берди,
Мард Муқанна бўлиб ўтга кирган шердек,
Ё Оллоҳ, деб жангга кирган Бухоромсан!

Минорлари ёв дастидан вайрон бўлган,
Нолон халқи кўкка боқиб ҳайрон бўлган,
Не-не буюк ўғлонлари сарсон бўлган,
Лек бош эгмай мағрур юрган Бухоромсан!

Минг шукрим, ул аламли кунлар ўтди,
Қучоғингга Баҳовуддин бобом қайтди,
Тупроғингни етти иқлим тавоф этди,
Улуғ қаъба бўлиб турган Бухоромсан!

Истиқлолнинг шамолидан яйраб жонинг,
Яшнагайсан энди, нурли эй жаҳоним,
Жаҳон ичра эй тенги йўқ жонажоним,
Онажоним - кулиб турган Бухоромсан!

Ҳали минглаб асрлардан ошар ёшинг,
Қутлагайдир сени дўсту ҳам қардошинг,
Бахтимизга мангу омон бўлсин бошинг,
Қуёшдай нур сочиб турган Бухоромсан!

Гумбазларинг сирли қўшиқ куйлайверар,
Бизни буюк пирлар мудом қўллайверар,
Қўллаб нурли манзилларга йўллайверар,
Эрк нуридан қониб турган Бухоромсан!
Юрагимда ёниб турган Бухоромсан!

Бухорони кўрмаган бўлсанг

Бухорода сира бўлмаганман, деб,
Дўстим, айладинг-ку мени ҳангу манг.
Ўзбек заминиди шунча йил яшаб,
Наҳот, Бухорони кўрмаган бўлсанг?!

Бунда ҳар минора, ҳар сирли гумбаз,
Мозийдан сўзлайди, ўрганар бўлсанг.
Аждодлар ёдидан йироқдирсан, бас?
Қадим Бухорони кўрмаган бўлсанг.

Кўкдан нур ёғилса бутун дунёга,
Бу юртдан кўкка нур таралгай, билсанг.
Бормоқлик на ҳожат Маккатиллога,
Меҳвар Бухорони кўрмаган бўлсанг.

Бу юртнинг қўҳна тош кўчаларида
Овозинг тиллодай жаранглар, кулсанг.
Сўз очмай қўяқол зарнинг қадридан,
Заргар Бухорони кўрмаган бўлсанг.

Азиз тупроғини тавоф этгали -
Етти иқлим келур, юриб минг фарсанг.
Сен эса дунёга келмабсан ҳали-
Азим Бухорони кўрмаган бўлсанг.

Шукр, мен шу юртда туғилиб ўсдим,
Бошим кўкка етар меҳмоним бўлсанг.
Ҳалиям кеч эмас, юр кетдик, дўстим,
Агар Бухорони кўрмаган бўлсанг!

Эрксевар бир оғам ўтган...

О, Бухором, бошгинангдан
қанча дарду алам ўтган,
Қай бирисин айтай, э воҳ,
карвон мисоли ғам ўтган?!

Бу ғамлардан тани музлаб,
бўзтўрғайдек бўзлаб-бўзлаб,
Дардларингга даво излаб
не-не буюк одам ўтган?!

Улар ичинда бир султон,
эрк йўлида фидойи жон,
Файзулложон деган ўғлон -
эрксевар бир оғам ўтган!

Омон бўлса эди боши,
юздан ошар эди ёши,
Аммо куйиб ичу тоши
зулмат ичра у шам ўтган!

Ўт эди у муз олдида,
бир ёз эди куз олдида,
Юртим деса, кўз олдидан
яшнаб боғи Эрам ўтган!

Ёвлар уни алдадилар,
эрк бердик деб аврадилар,
Кўксига ўқ қададилар,
эвоҳ, қанча ситам ўтган!

Азиз элим, бўлгил огоҳ,
аламлар қайтмасин ногоҳ,
Файзуллонгни эсла гоҳ-гоҳ
у жаннатий одам ўтган!

Бухоронинг миноралари

Ҳар гал кезарканман масту мустағриқ,
Нақшинкор минора, гумбазлар аро.
Фарзандин соғинган бир она янглиғ-
Мени ўз бағрига олар Бухоро!

Шунда кўз-кўз қилиб бор сайқалларин,
Бир зум кўз олдимдан кетишмас нари.
Муқаддас тарихнинг соф ҳайкаллари-
Кўҳна Бухоромнинг миноралари!

Минораи Калон узра туриб жим,
Мағрур Сиёвушни олгум хотирга.
Юрак-юрагимдан этганча таъзим,
Арк қўрғонин бунёд этган ботирга!

Чорминор қошида хаёлга толгум,
Кўзларим олдида порлар тўрт сиймо.
Широғу Муқанна, ёвқур Торобий
Ва ажал давосин тополган Сино!

Буюк ишонч эрур - умид машъали,
Порлоқдир юртимнинг ситоралари.
Бир ёруғ кунларнинг нурли зарҳали-
Азиз Бухоромнинг миноралари!

Соғинч дарвозаси

Қизилқум қўйнидан ёр саси келди,
Она-Бухоромнинг нафаси келди,
Кўкдан тўлин ойнинг шуъласи келди,
У сенингму илҳақ кўзинг, Бухором,
Соғинч дарвозаси — ўзинг, Бухором!

Кўк бирла сирлашар минораларинг,
«Моҳи хоса» каби ситораларинг,
Нақшинкор тоқларинг — дилпораларинг,
Сомон йўли — сенинг изинг, Бухором,
Олам остонаси — ўзинг, Бухором!

Минораи Калон — олам меҳвари,
Тарих хазинасин ноёб гавҳари,
Талпиниб яшайди мудом кўк сари,
Ҳақдир ҳар бир айтган сўзинг, Бухором,
Қуёшдай ёруғдир юзинг, Бухором!

Тупроқларинг чангин кўзимга суртай,
Гумбазларинг гардин киприк-ла артай,
Сени соғинганим, оҳ, кимга айтай,
Учарму сенинг ҳам кўзинг, Бухором,
Соғинч дарвозаси — ўзинг, Бухором!

Боболарим ётар мозорларингда,
Озорларим бордир озорларингда,
Гул ўстирар халқим гулзорларингда,
Гарчи кўпдир ерда тузинг, Бухором,
Гарчи жазирама ёз, кузинг Бухором!

Турарсан онамдек йўлга кўз тикиб,
Мен учун гоҳ ипак, гоҳ бўз тикиб,
Соғиниб борурман ҳар гал энтикиб,
Тилимдаги соғинч сўзим — Бухором,
Ўргилайин сендан ўзим, Бухором!

Бухором

Бухором, бебаҳо, ажиб маъвосан,
Уммонга қуйилган азим дарёсан.
Бағрингда улғайдим, йўқдир армоним,
Мен учун дунёлар ичра дунёсан,
Қалбимга қувватсан, кўзга зиёсан.
О, менинг қадимий сирли Бухором,
Эртақлар ўлкаси, нурли Бухором !

Дунё оқиб келар ҳар кун пойингга,
Табаррук тупроғинг, саждагоҳингга.
Боқиб ҳеч тўймасман гул чиройингга,
Бунчалар гўзалсан, бунча зебосан,
Дилларни ром этган оҳанрабосан!
О, менинг қадимий сирли Бухором,
Эй бағри жавоҳир, дурли Бухором !

Садқаман гул юзли нигорларингга,
Нақшинкор гумбазу минорларингга,
«Дилба ёру, даст ба қор!» шиорларингга,
Соғинсам, дардимга ўзинг давосан,
Бир умр қалбимдан ўчмас навосан!
О, менинг қадимий сирли Бухором,
Эртаси мунаввар, нурли Бухором !

Фитратни қумсаб...

Сўйла, эй кўҳна Бухором, қайда қолди Фитратинг?
Оҳ, наҳот мунгли қўшиғу найда қолди Фитратинг?
Эрксевар халқим уни қўмсар бугун кўп соғиниб,
Демаким: «Зулмат аро изсиз йўқолди Фитратинг».
Сўйла, эй аҳли Бухоро, қайда қолди Фитратинг?!

Мулки Туроним мудом озод кўрай, деб эрди у,
Беимон ёв ҳийласин барбод кўрай, деб эрди у,
Мард элимнинг қоматин шамшод кўрай, деб эрди у,
Эрк дея оташга кирди, ўтда ёнди Фитратинг,
Во ажаб, ёв макридан ғафлатда қолди Фитратинг!

Усмону Чўлпонларингдек кетди у ҳам бегуноҳ,
Гўёким тўфон аро қолган каби шам бегуноҳ,
Во дариғ, бу не аламдир, кетса одам бегуноҳ?!
Шум замон бўҳтонларин домида қолди Фитратинг,
Ногаҳон «халқ душмани» номини олди Фитратинг!

Минг шукрим, ўтди ғамлар, битди ёвлар иллоти,
Эрку истиқлолга етди яйраб ўзбек миллати,
Ҳеч унутмасдир она-халқим боболар қисматин,
Шул сабабдин тарих ичра мангу қолди Фитратинг!
То абад тилларда-ю дилларда қолди Фитратинг!

**ИШҚИМНИ ШЕЪРГА
СОЛСАМ...**

Санам

Олам ичра тенги йўқ, гул юзли зебодир санам,
Васл этарга кўнгли йўқ, кўк узра Зухродир санам.

Май сузиб сармаст этибдир кўзлари - шаҳлолари,
Қайда бўлсам, кўзларим олдида пайдодир санам.

Дуч келар бўлсам забондин айрилиб чеккум фиғон,
Таъна тошин оттали булбулигўёдир санам.

Ваҳки, отган тошларидан бўлди қалбим бағри қон,
Ҳажр юкин залворидин алп қоматим ёдир санам.

Сочларинг Жайхун бўлиб, домига тортмишдир мани,
Айлагай тобора фарқ тошқинли дарёдир, санам.

Ё мени васлингга етказ, ё куйиб бўлғум адо,
Жон қушин олмоққа ҳам, бермоққа ҳам қодир санам.

Гар ўлиб қабрим уза гуллар кўкарган чоғда ҳам,
Бил, сенинг ишқинг менинг қалбим аро жодир, санам.

Бас, Зикрилло тиликим зикр этолмас ўзга сўз,
Чин садоқат шеваси, бил, шунчалар нодир, санам.

Наво бўлғай

Гулим, сен ҳақда сўз очсам, наво бўлғай, наво бўлғай,
Муҳаббат бўйларин сочган ажойиб бир садо бўлғай.

Ажиб оҳанрабо бу куй дилимни бир умр ўртаб,
Тағин қалбим яросига ўзи танҳо даво бўлғай.

Давою малҳамин топдим, дегунча бағри қон қалбим,
Бу ишқ саҳросида не-не балоға мубтало бўлғай.

Азалдан турфа савдолар раводир ошиқ аҳлига,
Фироқдин бенасиб кўнгил висолдин ҳам жудо бўлғай.

Висолинг кўйида, жоним, фидоман деб хитоб этсам,
Бу сўз олам аро учган нидо бўлғай, нидо бўлғай.

Нидолар майли-ку, ёрим, ўзинг асра видолардан,
Ё ҳажринг ўтида қалбим куйиб охир адо бўлғай.

Кечиб Зикрилло бу ўтдан, дема, тарки висол этгай,
Бу йўлни танласам, эркам, хато бўлғай, хато бўлғай.

Жоним бўлинг

Севгилим, сайр айласам, ёнимда сайроним бўлинг,
Ишқ аро лутф истасам, ширин сухандоним бўлинг.

Лабларим гулзоридан бир гул узатсам аста мен,
Сиз уни лабга босинг-у, чин гулистоним бўлинг.

Мен садоқат гулшанин кўзлаб йўл олсам, жонгинам,
Бир умрлик менга йўлдош, нозли жононим бўлинг.

Даҳр аро не-не ғаним, ғамларга гар бўлсам дучор,
Барчасини бартараф этмоққа имконим бўлинг.

Чиқса жоним ногаҳон бу ишқ йўлида, эй нигор,
Сиз менинг жисмим аро жоним бўлинг, жоним бўлинг!

Топсаму Зикрий камол, бошимга қўнса бахт қуши,
Сиз менинг бағримдаги энг бахтли инсоним бўлинг.

Бисёр-бисёр

Ғиждувоннинг бир гули раъносига ошиқман.
Эркин Самандар

Оламда муҳаббатнинг савдоси бисёр-бисёр,
Гоҳ қувончу гоҳ эса, ғавғоси бисёр-бисёр.

Боғ ичра андалиблар хониш этар нечунким,
Гулшан аро гулларнинг раъноси бисёр-бисёр.

Олам кезиб кўп ошиқ кўнгулларга келдим дуч,
Ошуфта ҳар кўнгулнинг навоси бисёр-бисёр.

Ғиждувоннинг бир гули раъносин этманг ҳавас,
Бу гулшаннинг булбули шайдоси бисёр-бисёр.

Не бахтки, Зикрилло ҳам шу масканда сайрондир,
Қалбида чин ёр учун вафоси бисёр-бисёр.

Кўпдир

Нигорим, нозларингдан қалбимда алам кўпдир,
Менда бардош етарли, лек сенда ситам кўпдир.

Не тонг, қанча куйгайман, тагин сени суйгайман,
Йўқса, бу чаман ичра сулув кўп, санам кўпдир.

Жоним, қачон келгайсан, офтоб мисол кулгайсан?!
Кел, ахир, ҳижронингдан кўзларимда нам кўпдир.

Гоҳ аламдан ўртансам, бир ҳамдард тополмасман,
Ажаб, шод кунларимда ҳамрозу ҳамдам кўпдир.

Ошиқ бўлиб оламда англаган сирим шулки -
Бу дунёда севинч кам, бу дунёда ғам кўпдир.

Ишқ ўтида ўртанган бир сен эмас, Зикрилло,
Оламда ёр ҳажридан озурда одам кўпдир.

Дегай

Нозанинлар эркалаб, ўз ошиғин эркам дегай,
Мен-чи, жон бергум десам ҳам, нозли ёрим кам дегай.

Кечалар тўккан ёшимдан тонготарнинг кўкси нам,
Ким уни шудринг атармиш, ким уни шабнам дегай.

Кўкда кезган ой эмасдир - дарбадар қалбим менинг,
Дарбадарлик ичра бир кун ёр юзин кўрсам, дегай.

Майли, жоним, ишқ аро олам ғамин бошимга сол,
Чун фақат нодон киши ёрнинг ғамини ғам дегай.

То абад Зикрилло қалби чин вафо мадҳин ўқир,
Ишқ қуёши бирла мангу яшнасин олам дегай.

Адо қилдинг

Хувайдо ғазалига назира

Бошимға ишқ ўтин, жоно, солиб не можаро қилдинг,
Бузиб сўнг аҳду паймонинг, мани мотамсаро қилдинг.

Олиб аввал хаёлимни, қаро зулфингга банд айлаб,
Не тонг, энди ҳаётимни қаро тундек қаро қилдинг.

Висолинг кўйида шодон бўлурман деб умид этдим,
Вале сен ҳажр ўқи бирла юрак-бағрим яро қилдинг.

Юрагим чоклари чок-чок бўлиб гирёна йиғларман,
Ки, Мажнун ошиёнида ғарибу мубтало қилдинг.

Бу олам лов-лов куйгай менинг оху фиғонимдан,
Не қилсанг ҳам мани, жоним, адо қилдинг, адо қилдинг.

На ўлгайман, на қолгайман бу Зикрилло, билолмасман,
Муаллақ жисму жонимни икки дунё аро қилдинг.

Қалбим гўзалига

Ўтарсан, эй гўзал, ҳар тонг кулиб гулгун адирлардан,
Қолурман маст бўлиб гирён сочинг сочган атирлардан.

Билолмам гулмисан, юлдуз ва ё бир қошлари қундуз,
Дилим ўйнар кеча-кундуз, тўлиб оташ ва сирлардан.

Фалакда оймисан ё сен, ажиб бир сирли дунё сен,
Бу олам ичра гўё сен яралгансан меҳрлардан.

Боқиб ногоҳ кўзим тинди, хаёлим сенга банд бўлди,
Йироқ кетма нигор энди жамолингга асирлардан.

Висолинг дебки Зикрилло, бўлибдир булбули шайдо,
Гулим, деб нолалар пайдо шу боис бу сатрлардан.

Келгаймикин?

Соғиниб қолдим-ку лол, соҳибжамол келгаймикин?
Янги чиққан ой мисол, қоши ҳилол келгаймикин?!

Ваъда этганди, кутинг, шом чоғи боргумдир, дебон,
Лафзини айлаб ҳалол, лаблари бол келгаймикин?!

Айни ёз оқшомида ҳажрида куйдим ўртаниб,
Ёр томонлардан хиёл нозик шамол келгаймикин?!

Йўлларига кўз тутиб, танда мажолим қолмади,
Келса, этмоққа висол, энди мажол келгаймикин?!

Тун яримлаб қолди-ю, ёрдин дарак йўқ во ажаб,
Мен ҳануз сургум хаёл, ул навниҳол келгаймикин?!

Кўкда тонг юлдузи кулгач, тоқ бўлиб тоқатларим,
Кўнглима бердим савол: сен айтақол, келгаймикин?!

Кўнглим айтди: гар асал кутсанг, асаларига боқ,
Чекмасанг заҳмат ҳалол, оғзингга бол келгаймикин?!

Бас, юрак амрин қилиб, Зикрилло, йўлга чиқамен,
Ташрифим олмай малол, офтобжамол келгаймикин?!

Қўмсар мени

Эй ёр, бир кун ўшал мужгонларинг қўмсар мени,
Икки чашминг—жилвагар гирёнларинг қўмсар мени.

Оразинг офтобида жисмимни шамдек куйдириб,
Нозларинг, жавлонларинг, туғёнларинг қўмсар мени.

Дилбарим бўлгил дебон, қалбимни очсам ўртаниб,
Нописанд кулгонларинг - хандонларинг қўмсар мени.

Бир ўпичга зор қилиб, бағримни қон этганларинг,
Лабларинг - ул ғунчаю пайконларинг қўмсар мени.

Қўлларим меҳри учун асраб асл анбарларин,
Сочларинг - ул сунбулу райҳонларинг қўмсар мени.

Сен садоқат шевасин англаб етарсан бир куни,
Менсиз ўтган онларинг - армонларинг қўмсар мени.

Ишқ тўла қалбингда ишқ исён кўтаргай, жонгинам,
Қайда ул Зикрилло, деб исёнларинг қўмсар мени.

Қўймас юрак

Гул юзингга, эй гулим, то етмасам қўймас юрак,
Бир куни етган биланким, васлингга тўймас юрак.

Неча йилки, ёндирар, ёр, оташин ишқинг мани,
Ўзгаларнинг ишқида бил, бунчалар қўймас юрак.

Кўнгли тор деб айблама, тоқ бўлди тоқатлар десам,
Кенг жаҳон бағримга сиққай, бир кичик уймас юрак.

Эй кўнгил, раҳм айла, деб озорланур жоним менинг,
Во ажаб, жонимни ҳамки сенчалик суймас юрак.

Ўтли ишқинг қўйида кул бўлди кўнглим оқибат,
Дилни ўртар ноладир бу - шунчаки қўймас юрак.

Эй ғариб Зикрилло, бас қил, ёнишингни қўй, деманг,
Мен-ку қўйсам-қўйгум аммо, ёнишин қўймас юрак.

Эврилди-ку

Эй пари, ишқинг дилим исёнига эврилди-ку,
Кўзларим гулгун юзинг гирёнига эврилди-ку!

Лолагун васлинг кутиб, ҳажринг аро қонлар ютиб,
Қонли бағрим лолалар ошёнига эврилди-ку!

Ҳажр ўтидин чўғдайин бу лолазорим сарғайиб,
Оқибат кузги хазон хирмониға эврилди-ку!

Дил очиб, лутф айлаганга захр ўтин сочмоқ нечун?
Оҳ, жафо ишқу вафо эҳсонига эврилди-ку!

Ўзга ёру, ўзга дилдорли жаҳонни на қилай,
Жисму жоним бир нигор қурбонига эврилди-ку!

Сабр ила оллоҳ дегил бу ишқ йўлида эй, Зиқир,
Оҳларинг ошиқ кўнгил афғонига эврилди-ку!.

Муҳаббатсиз яшаб бўлмас

Сенга кўнглим очай, эй ёр,
муҳаббатсиз яшаб бўлмас,
Ёниб ишқим этай изҳор,
муҳаббатсиз яшаб бўлмас!

Куёшсиз нур, садафсиз дур
ва гулсиз бир чаман бўлмас,
Менам сенсиз нетай, дилдор,
муҳаббатсиз яшаб бўлмас!

Неча йилки висолинг деб,
йўлингда нола чеккайман,
Кел эй энди, кўзи хумор,
муҳаббатсиз яшаб бўлмас!

Кечиб бу дардли ишқингдан
даво топсанг-чи, эй ошиқ,-
Деманг менга, ахир зинҳор
муҳаббатсиз яшаб бўлмас!

Қаранг, ишқ куйида гарчи
юррак - бағрини ўймишлар,
Фиғон айлар қўлимда тор:
муҳаббатсиз яшаб бўлмас!

Муҳаббат - бир куёшдирким,
анга ҳеч тик қараб бўлмас,
Гаҳи роҳат, гаҳи озор -
муҳаббатсиз яшаб бўлмас!

Муҳаббат мавзуси асли
қадим дoston эди, дўстлар,
Мен уни айладим такрор,
муҳаббатсиз яшаб бўлмас!

Муҳаббатга садоқатни
юрак тўрида асранг деб,
Зикрилло айтадур ашъор,
муҳаббатсиз яшаб бўлмас!

Қолмишдир

Саҳарлаб боғ кезибсан, ёр, чаман уйқуда қолмишдир,
Ўтарму деб яна такрор, ширин орзуда қолмишдир.

Бу гулшанда тонг отгунча ёниб сайровчи булбуллар
Жамолингга боқиб бир бор, не тонг, осуда қолмишдир.

Суманбар қоматинг, дилбар, дилим ошуфтаҳол айлаб,
Фусункор суратинг бедор кўзим тубида қолмишдир.

Қанийди шу паривашнинг қўлида сози бўлсам деб,
Юрак қурғур ёниб бисёр, ажиб туйғуда қолмишдир.

Дилим розин наво айлаб, саболар бирла етказсам,
Ажаб шўх жилмайиб дилдор, хиёл кулгуда қолмишдир.

Тасаннолар сенга минг бор, мени ром айлаган дилдор,
Висолингга бўлиб хумор, дилим ёғдуда қолмишдир.

Гунча гул очгайму?

Гунча гул очгайму бир садпора бўлгандан кейин?
Аслига қайтарму гул, бир бора сўлгандан кейин?

Асра қалбинг гавҳари - ул сирли ишқинг ганжини,
Сирлиги қолгайму сир ошкора бўлгандан кейин.

Ишқ-муҳаббат бобида ҳам сабр ила тоқат керак,
Гўрадан ҳолва битармиш, вақти келгандан кейин.

Минг машаққатлар чекиб, чин ёрга интилган кўнгул,
Бахтли бўлмай қолмагайдир бахти кулгандан кейин.

Барча чеккан нола-ю, афғонларинг бўлгай унут,
Нур сочиб кулбанг аро жонона келгандан кейин.

Дўсту ёрга қил вафоким, танда жонинг борида,
Қолмагил ҳасрат чекиб, дил пора бўлгандан кейин.

Ибтидо бор бу жаҳонда, интиҳо ҳам бор, ажаб,
Соғ қололмас ҳеч киши, паймона тўлгандан кейин.

Лек, жаҳонда ошиқ аҳлин ноласи қолмас тиниб,
Боғ аро бир булбули бечора ўлгандан кейин.

Кетса-да Зикрилло бир кун, севгиси мангу қолар,
Ким унутгай, эл аро афсона бўлгандан кейин.

Нигорим

Бунча гўзал экансиз, эй маҳлиқо, нигорим,
Қайдин мунча малоҳат, нозу ибо, нигорим.

Қайси ҳусн мулкининг малика-ю моҳисиз,
Ҳусни жамолингиздан бўлдим адо, нигорим.

Энди бир дам кўрмасам, йўқдир танда мадорим,
Қайлардасиз, келинг, эй нозик адо нигорим.

Ойдай кулиб келсангиз умрим бўлар чароғон,
Кетмас бўлиб келинг деб чеккум нидо, нигорим.

Баҳоримсиз, ёр, сизсиз сарғаюрман, сўлурман,
Висолингиздан мени қилманг жудо, нигорим.

Келиб нозли жононим, шод айланг Зикриллони,
Сиз учун жисму жоним бўлсин фидо, нигорим.

Сени бир дам кўрмасам

Эркам, сени бир дам кўрмасам,
кўнглим уйи буткул бузилгай,
Ҳижронларда чекиб ғам-алам,
сенсиз юрак-бағрим эзилгай.

Қайга кетди паризодим деб,
тинглармикан арзи додим деб,
Усиз надир бу ҳаётим деб,
кўзларимда ёшлар тизилгай.

Ишонсанг-чи, эй қаҳри қаттиқ,
жондан сени севарман ортиқ,
Юрагимга урма бунча тиф,
ёр урган тиф ёмон сезилгай.

Бўзлагайман, излаб изларинг,
гул юзларинг, шўх наргизларинг,
Айтгил, жоним, оҳу кўзларинг -
қачон менга нозли сузилгай?!

Сенсиз ҳолим забундир, эй моҳ,
дардларимдан бўлсанг-чи огоҳ,
Кел, эй ёрим, келмасанг ногоҳ,
йўлларингда жоним узилгай.

Ишқимни шеърга солсам

Ишқимни шеърга солсам, қоғозлар куйиб кетар,
Дардимни тўкиб солсам, дарёлар тўлиб кетар.

Бўлдим деб васлингга зор, ишқим айласам изҳор,
Арзимни тингламай ёр, қовоғин уйиб кетар.

Не қилай, эй ёронлар, жондан ўтди ҳижронлар,
Ҳажрида ютиб қонлар, юрагим тўлиб кетар.

Соғинсам малагимни, ҳижрон тилиб бағримни,
Кўксимдан юрагимни анордек ўйиб кетар.

Найлайки, ошиқ дилим симобдай эриб сим-сим,
Муҳаббат отлиғ тилсим ўтида куйиб кетар

Асраб ишқ, номус-орин, ёр учун тикиб борин,
Зикрилло ўз дилдорин шунчалар суйиб кетар.

Бевафо жонон экан

Кўда юлдузлар аро Зухро чарогон экан,
Атрофида айланиб ой шўрлик сарсон экан.

Неча йилки, ой мисол ёр йўлида бедорман,
Бизни бедор айлаган бевафо жонон экан.

Тунлар чеккан оҳимдан тонглар бўздай оқармиш,
Кеча келгумдир дегон ваъдаси ёлгон экан.

Гул васлига етолмай бўзлар боғда булбул ҳам,
Бу оламда ошиқлар мудом бағри қон экан.

Ё дилдан севганимму, билмадим не гуноҳим?
Наҳот ёрга етишмоқ мен учун армон экан.

Васлига етмадим деб зорланма, эй Зикрилло,
Ёрнинг борлигин ўзи қалбингга дармон экан.

Ошиқлик ҳам дунёда, билсанг, зўр саодатдур,
Одам Атодин бизга мерос шу қолгон экан.

Тонгда бир булбул учди

Тонгда бир булбул учди атиргулнинг шоҳидан,
Боғларга шабнам тушди тунлар чеккан оҳидан.

Менам булбулдек, жоним, оҳлар чекарман сен деб,
Кўнглим ҳеч айро тушмас муҳаббатинг боғидан.

Малол олма, ёр, ўзинг моҳитобоним десам,
Ўзалроқдирсан, гулим, кўкнинг ҳилол, моҳидан.

Гар насиб этса васлинг шул эрур тожу тахтим,
Бахтли бўлгум дунёнинг энг бадавлат шоҳидан.

Гулзор каби бағримга гулдек бўлиб кел, жоним,
Ошиқ дилим қутулсин айрилиқнинг доғидан.

Зикриллонгга васлингни бахш айла, эй жононим,
Мадҳингга ғазал битдим қалбимнинг ардоғидан.

Гўзал

Кўкда қуёш чарақлар зиёси билан гўзал,
Зиё аталмиш меҳригиёси билан гўзал.

Меҳр ила вафолардан яралган ушбу олам
Яшнаб турган замину самоси билан гўзал.

Шундайин ҳур замонда севмоқ-севилмоқ бахтдир,
Ишқ ҳам висол аталмиш сафоси билан гўзал.

Ишқ ўтида ёнмоқлик эр йигитга зийнатдир,
Қизларжон мудом одоб, ҳаёси билан гўзал.

Хусни ифори бирла сулувдир боғда гуллар,
Зебо санамлар нозу ибоси билан гўзал.

Сени кўз қаросидек асрай, эй қарокўзим,
Оҳулар ҳам ўз кўзин қароси билан гўзал.

Содиқдир чин ошиқлар ўз ёрига умрбод,
Дунёда ишқ-муҳаббат вафоси билан гўзал.

Ишқ бирла садоқатдан куйлайвер, эй Зикрилло,
Назму баёзинг бўлгай навоси билан гўзал.

Паризодим

Паризодим, биз томон парвоз этиб келсанг-чи,
Ўтли ишқимни жонон, эъзоз этиб келсанг-чи?!

Ишон, эй шўх дилдора, сен учун юрак пора,
Ҳеч бўлмаса бир бора шўх ноз этиб келсанг-чи?!

Эй, азиз меҳрибоним, гўзал моҳитобоним,
Ойдек юзингга, жоним, пардоз этиб келсанг-чи?!

Яшнатиб гулгун юзинг, ҳам сузиб оҳу кўзинг,
Мен учун танҳо ўзинг танноз этиб келсанг-чи?!

Тун шунча ойдинму деб, ой шунча тўлинму деб,
Куттириб қўйдимму деб овоз этиб келсанг-чи?!

Бир бўса бериб болдан, ул ғунча-ю хандондан,
Зикриллонгни ҳижрондан халос этиб келсанг-чи?!

Соғинч қўшиғи

Соғинч деганлари ёмон экан-ку,
Соғинсанг рангинг ҳам сомон экан-ку!

Бир лаҳза кўрмасанг севар ёрингни,
Кўзингдан ёшларинг равон экан-ку!

Менинг соғинганим — нозли санамнинг
Юзи гул, қошлари камон экан-ку!

Камонидан отган ўқларга, э воҳ,
Мудом мани кўксим нишон экан-ку!

Ишқ ўтида куйган юраклар асли
Ёр хаёли бирла омон экан-ку!

Соғиниб тургандим ёр ҳам кўринди,
Севгилим садоқат томон экан-ку!

Ёр келди-ю, гулдек очилиб кетдинг,
Зикрилло, мушқулинг осон экан-ку!

Сиёҳдондур менинг қалбим

Сиёҳдондур мани қалбим, аламлардан сиёҳи бор,
Қоғоз узра ани сим-сим ёғиб ўтмоқ сиёҳи бор.

Севиб бир нозли дилдорни, ёнар ҳажр ўтида бағрим,
Муҳаббатли юрагимнинг билолмам, не гуноҳи бор?!

Қани, айтинг-чи, бор қайда манингдек телбаю ошиқ,
Бу оламнинг яна қайда манингдек дил сиёҳи бор?!

Нетай, бу дардима ёлғиз анинг васли эрур дармон,
Дилида ул паривашнинг даво отлиғ гиёҳи бор.

Нигорим деб, узун тунлар кўзим юлдуз бўлиб боқдим,
Нигоҳ сол, ёр, самоларда нигоҳбонинг нигоҳи бор.

Сени жондан азиз билган, келиб Зикрилло ёрингга
Тараҳхум айла, эй дилдор, дилида шунча оҳи бор.

Ишқни сўндириб бўлмас

Кўкда булут бўлмаса, ёмғир ёғдириб бўлмас,
Ёғиб турган ёмғирни ё ҳеч тиндириб бўлмас.

Эсса ҳамки гувиллаб телба шамол-довуллар,
Порлаб турган қуёшни пуфлаб сўндириб бўлмас.

Севмаганга суйкалиб оҳ чекишдан не фойда?
Гар ёнмаса, юракни зўрлаб ёндириб бўлмас.

Ёр бошқа-ю сен бошқа, қалбни ёрсиз яшашга,
Кўнгил дея кўнгилни зинҳор кўндириб бўлмас.

Бу дунёда ҳақиқат эгилгай, лек синмайди,
Ёр шарин ўз ўқидан асло оғдириб бўлмас.

Интилмасанг ёр қайда, толеи иқбол қайда,
Бахт қушини бошингга алдаб кўндириб бўлмас.

То рўзи машҳаргача ёр деб ёнар Зикрилло,
Қалбида ишқ тугёнин, не тонг, тиндириб бўлмас.

Ватан

Сен менинг жону жаҳоним, йўғу боримсан, Ватан,
Гуллаган нурли маконим, лолазоримсан, Ватан!

Сенда мен дунёга келдим, сен билан топдим камол,
Она меҳридек улугвор, беғуборимсан, Ватан!

Етти иқлим ичра танҳо, беқиёс ҳур масканим,
Жисму жоним яшнатувчи навбаҳоримсан, Ватан!

Олам ичра қудратинг қалбимга қувват бахш этар,
Кўзларимнинг гавҳари, нури шароримсан, Ватан!

Тупроғингнинг гардини кўзларга суртсам арзигай,
Шавкатим, шоним, ғурурим, ифтихоримсан, Ватан!

То тирикман сен учун кўксимни қалқон айлагум,
Сен менинг бахту баҳорим, номус-оримсан, Ватан!

Таърифингни бир умр Зикрилло ашъор айлагай,
Минг асрлар ўтса ҳамки барқароримсан, Ватан!

Отанг била онангдур ул

Бу оламда энг улуг зот - отанг бирла онангдир ул,
Сенга бахш айлаган ҳаёт - отанг бирла онангдир ул.

Бахтинг кўrsa яшнаб кўзи, парвоналар бўлиб ўзи,
Айлаган дил уйинг обод - отанг бирла онангдир ул.

Ногоҳ бахтинг бўлиб барбод, ҳеч ким сени этмаса ёд,
Яна ўзи бўлгай нажот - отанг бирла онангдир ул.

Миниб жаҳл отига ногоҳ, дилин ранжитмагил, эвоҳ,
Кўзингни оч, эй одамзод - отанг бирла онангдир ул.

Фарзанд эсанг билиб қадрин, аламлардан асра қалбин,
Чекмасин ҳеч оҳу фарёд - отанг бирла онангдир ул.

Ҳаёт бўлса, ўпиб пойин, уй тўридан бергил жойин,
Марҳум бўлса, айлагил ёд - отанг бирла онангдир ул.

Зикриллодек нидо айлаб, дил изҳоринг дуо айлаб,
Пок руҳларин айлагил шод - отанг бирла онангдир ул.

Дўст билан

*Дўст билан обод уйинг, гар бўлса у вайрона ҳам.
Эркин Воҳидов*

Эй рафиқ, мазмунлидир гулгун ҳаётинг дўст билан,
Ҳам ушалгай мақсадинг бирла муродинг дўст билан.

Бу ҳаёт осмонида парвоз этар бўлсанг агар,
Бир қанотинг ёр биландир, бир қанотинг дўст билан.

Дейдиларким: якка отнинг донғи чиқмасмиш сира,
Минг довоннинг забтига етгай саботинг дўст билан.

Бир майизни қирқ киши ер, деб азалдин бор нақл,
Дўст билан бўл, тотлидир қанду новвотинг дўст билан.

Билки, Чилвир чўлида кулфатда қолсанг ногаҳон,
Алпомишдек от суриб келгай нажотинг дўст билан,

Эй Зикрилло, умрбод куйла дўстлик мадҳини,
Кенг жаҳонни забт этар шеър баётинг дўст билан.

Йигит бўлсанг

Йигит бўлсанг, эй ўғлон, йигитлар султони бўл!
Булбул бўлсанг, булбуллар ичра энг хушхони бўл!

Бўлма ҳаёт осмонин асло чангу ғубори,
Чарақлаган Зухроси, чақнаган Чўлпони бўл!

Мукаддас она юртинг, маконингни унутма,
Жонинг тикиб бир умр сен унинг қалқони бўл!

Она-халқингдан ҳаргиз меҳрингни дариф тутма,
Ардоқлаб элу юртинг жисми аро жони бўл!

Ота-онангнинг мудом бўлиб содиқ ўғлони,
Сен аларнинг бир умр дардларин дармони бўл!

Севсанг бир паривашни ишқига вафо айлаб,
Мисли бир парвонадек васлининг қурбони бўл!

То тириксан, Зикрилло, асраб озод диёринг,
Бахтли давру давроннинг соҳиби даврони бўл!

Аразлагай

Ҳақ сўзни сўзласам баъзан, дўстлар мендан аразлагай,
Кўрганим айтмай кўз юмсам, кўзлар мендан аразлагай.

Тилин аччиқ десам ногоҳ, лабин бургай қалампирлар,
Таъмини шўр десам, эвоҳ, тузлар мендан аразлагай.

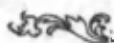
Баҳору ёзни таърифлаб гўзал шеърлар битар бўлсам,
Сарғайиб, ёш тўкиб, бўзлаб кузлар мендан аразлагай.

Қалбида дарди йўқларнинг юрагин музга ўхшатсам,
Йўқмиди ўзга тимсол деб, музлар мендан аразлагай.

Уйимда ўз севар ёрим, нигорим борлигин айтсам,
Нозланиб, кўз сузиб юрган қизлар мендан аразлагай.

Нетай, дўстлар, биродарлар, аразли дунё экан-ку,
Ҳар ким, ҳар кун бир баҳона излар, мендан аразлагай.

Сизга ёққайму, ёқмасму, Зикрилло дил сўзим битдим,
Шоирдирман, ёлғонласам, сўзлар мендан аразлагай,

Кечирмас

Дўстга қилма хиёнат, дўсту ёрлар кечирмас,
Кетса сендан диёнат, номус-орлар кечирмас.

Бевафо бу дунёда сен меҳру вафоли бўл,
Бевафолар гуноҳин вафодорлар кечирмас.

Ёрга совуқ сўз айтиб, нозик дилин ранжитма,
Ҳамал чоғи аёзни навбаҳорлар кечирмас.

Ота-онанг-ку зинҳор сен учун чекмасин оҳ,
Билки, ноҳақ чекилган оҳу зорлар кечирмас.

Шоҳ измида бўлсанг ҳам гадога зулм қилма,
Хоин лашкарбошини шоҳсуворлар кечирмас.

Амал кетгач қўлингдан, дўсту душман билингай,
Бозор аҳлин ҳийласин харидорлар кечирмас.

Эл бошига иш тушса, бошинг олиб қочмагил,
Қўрқоқликнинг номусин мард шунқорлар кечирмас.

Зикриллодек бир умр чин дўстга жонфидо бўл,
Номард эсанг билгилки, сени дорлар кечирмас.

Тўлин ой

Тунлар кезсам, мен билан бедор кезар тўлин ой,
Ойдин этиб йўлимни нурга безар тўлин ой.

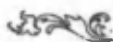
Бир қарасам, самода сузиб олтин қайиқдек,
Бир қарасам, оққушдек сувда сузар тўлин ой.

Қайга борсам, ортимдан бораверар жилмайиб,
Муҳаббатли қалбимни қайдин сезар тўлин ой.

Уйга кирсам, оҳиста деразамдан муралаб,
Сулув қиздек сеҳрлаб, тинчим бузар тўлин ой.

Не бахтки, кумуш ойнинг нигоҳи бизга тушди,
Бедард, беишқ диллардан қилгай ҳазар тўлин ой.

Сен ҳам ойдек қалбингдан нурлар соч эй, Зикрилло,
Йўқса, сендан аразлаб, кўнгул узар тўлин ой.

Ўғлимга насиҳат

Саҳарлаб эрта тур, ўғлим, дилингга нур илашгайдир,
Бутун оламга Оллоҳим шу лаҳза ризқ улашгайдир.

Уйингдан пок ният бирла куёшдай жилмайиб чиқсанг,
Саболар сийпалаб сочинг сенга оқ йўл тилашгайдир.

Яна билким, йўлинг доим машаққатсиз, равон бўлмас,
Тирик жон борки оламда, тиним билмай курашгайдир.

Ҳаётинг сир, синовларда симобдай қалқигай, э воҳ,
Сени тақдир элагига солиб обдон элашгайдир.

Агар яхши билан юрсанг, ошар эл ичра обрўйинг,
Ёмонга билки, ёндашсанг қора лойга белашгайдир.

Сира ғам чекма, бўл мағрур, сенга чоҳ қазса-да ағёр,
Ўшал чоҳга ғанимларнинг ўзи бир кун қулашгайдир,

Талашма, молу дунё деб, у ҳеч кимга вафо қилмас
Ва билким, молу-дунё деб, фақат нодон талашгайдир,

Гўзал одобу хулқингдан умрбод шод бўлиб халқим:
Яша, отангга минг раҳмат, деса ғоят ярашгайдир.

Ўтадир

Эй рафиқ, кўзингни оч, бу даври даврон ўтадир,
Бўлса ҳам қўлингда гар мулки Сулаймон ўтадир.

Бу фалак айвонида мангу қололмас ҳеч киши,
Ким ғарибу нотаваон ҳам шоҳу султон ўтадир.

Неча йиллар булбулин ҳажрида ёндирган билан,
Бир куни бошин эгиб, сарви хиромон ўтадир.

Ёз ўтар, ёз ортидан кузлар келодир сарғайиб,
Кўкка боққил, ёш тўкиб ул абри найсон ўтадир.

Шум рақиблар макридан озурда бўлма эй кўнгил,
Неча ит хурган биланким, йўлда карвон ўтадир.

Эй Зикирий, бир умр қил элга меҳру оқибат,
Бемеҳрлар оҳ чекиб, бир кун пушаймон ўтадир.

Ойнинг олтин ўроғи

Ялтирайди осмонда ойнинг олтин ўроғи,
Нурларнинг зимистонга қарши кескир яроғи.

Гоҳ олтиндек ялтираб, гоҳо тортгайдир хира,
Аммо ўчмайди сира кўкнинг бу шамчироғи.

Сарҳад билмас хаёлим самоларда кезгайдир,
Олисларда ой каби дил танҳо қолган чоғи.

Ойга боқсам, ёдимга тушар қоши ҳилолим,
Дилгинамни ўртайди соғинчларнинг сўроғи.

Ҳой, ҳилолжон, кел, ўзинг ёрга ҳолим баён эт,
Қалбимни пора этди тунлар унинг фироғи.

Ёримга айт, моҳитоб, ўзингдай кулиб келсин,
Тумандек кетсин тарқаб айрилиқ-ҳижрон доғи.

Оймоможон, қалбимга шунчалар яқинсанки,
Писанд эмас еру кўк аро манзил йироғи.

Сен нулинг-ла самони этсанг ёруғ, чароғон
Яшнар менинг ишқим-ла она-замин қучоғи.

Аввало инсон бўл...

Ўксиниб кўп чекмагил ғам, эй кўнгул, шодон бўл!
Майли олим бўлмасанг ҳам, аввало инсон бўл!

Иzzатингдан кечма асло молу дунё йўлида,
Бориға шукр айлабон, сен соҳиби иймон бўл!

Майлиға ишқинг йўлида айлагил умринг нисор,
Ҳам меҳр карвонларига бир умр сарбон бўл!

Аҳли шер ортиға қайтмас, ҳеч сўзингдан қайтмагил,
Аҳд-вафо бобида мангу собиту султон бўл!

Гар амал отидадурсан ҳеч ўзингдан кетмагил,
Сенға кўз тиккан улуснинг дардига дармон бўл!

Меҳрибон фарзанд бўлиб, сен она-юртинг асрагил,
Гар қилич келса бошигаким мудом қалқон бўл!

Эй, Зикрилло, сен Ватаннинг шоиру посбонисан,
Мард элинг бахтини асраб, ҳар нафас хандон бўл !

Ўзбегим гўзаллари

(газал)

Ўзбегимнинг гўзалларин нозу ибоси гўзал,
Нозу ибо бирла яна шарму ҳаёси гўзал.

Юзларин нақш олма-ю, кўзларин шаҳлолиги,
Сочларининг сунбуллиги, қоши қароси гўзал.

Атлас кийиб чиқса оҳ-оҳ, бу дунёга ўт кетар,
Хонатласу ипакларин ял-ял жилоси гўзал.

Ишқ бобида ҳар бири Лайли ила Ширинга тенг,
Севгисига садоқату аҳдга вафоси гўзал.

Назокатда Кумушойу Раънолардан дарс олиб,
Халқимга хос одобию нозик адоси гўзал.

Гоҳ меҳрибон волидаю, гоҳ азииз опа-сингил,
Гоҳ ёрижон бўлиб дилга сочган зиёси гўзал.

Сафларида олимаю шоираю хушхони кўп,
Ҳофизаси чертган сознинг сирли садоси гўзал.

Бири чевар тикувчидир, бири моҳир пахтакор,
Барчасининг кўнглидек оқ дил муддаоси гўзал.

Муҳаббат дейму, Малоҳат, Гулсанамми, Гулчирой,
Ўзбегим гулшанларин бор Гули, Раъноси гўзал.

Санамларга Самарқанду Бухорони бахш этиб,
Бўлган эрди Шерозийнинг назму навоси гўзал.

Зикрилло ҳам шайдо бўлиб гўзалларни мадҳ этар,
Гўзаллар борки, шоирнинг икки дунёси гўзал.

Фарзанд билан

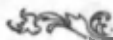
Бул ҳаётнинг боғи кулгай гулсифат фарзанд билан,
Барча шодлик бирла бахт келгай фақат фарзанд билан.

Ўтказур фарзандли уй ҳар лаҳзасин хуррам ва шод,
Лаблари кулгу сочувчи ул қуёш монанд билан.

Сўнмагай, мангу ҳаёт қолғуси умринг гуллари,
Дил шохингга ул дили куртак мисол пайванд билан.

Эй кўнгул, сен ҳам ғазал битмоқ эсанг фарзанд учун,
Ёз қўшиб ҳар бир сўзингни болу асал, қанд билан.

Гар ўзингга ўхшаса, Зикрилло, минг фахр айлагил,
Эл аро ҳурмат қозонган ул азиз дилбанд билан.

Яралгай

Тошда қуёш кулгай, зиё яралгай,
Боғлар аро савти сабо яралгай.

Савти саболарга кўксимни очсам,
Кўнглим ичра ажиб садо яралгай.

Ажиб садоларга қулогим тутсам,
Кўз олдимда гўзал маъво яралгай.

Гўзал маъволарда сайр айласам мен,
Тилимда бир дилбар наво яралгай.

Дилбар наволарим ёрга бахш айлаб,
Дилимда ишқ бирла вафо яралгай.

Меҳру вафоларга садқа бу жоним,
Меҳру вафолардан дунё яралгай.

Меҳр сарчашмасин асрайлик, дўстлар,
Ирмоқлар қўшилиб дарё яралгай.

Муҳаббат куйчиси бу Зикриллонинг
Юрагидан меҳригиё яралгай.

Яхшилик қил

Бўлай десанг ҳурматда, эл ичида иззатда,
Ўз халқингга, албатта, яхшилик қил, яхшилик.

Гоҳ шоҳу султонга ҳам, гоҳ бир ғариб жонга ҳам,
Ҳаттоки ёмонга ҳам яхшилик қил, яхшилик.

Яхшилар бор дунё кенг, ҳар сўзи олтингга тенг,
Бел боғлаб, ҳимариб енг, яхшилик қил, яхшилик.

Яхшилар ер ошини, ёмон эса бошини,
Отма таъна тошини, яхшилик қил, яхшилик.

Яхшилардан от қолар, ёмондан-чи, дод қолар,
Номинг умрбод қолар, яхшилик қил, яхшилик.

Мастона-мастона

Мени тарк айлама асло,
 гўзал жонона-жонона,
Жамолингта ўзим танҳо
 бўлай парвона-парвона.

Кел, эй сен кўзлари чўлпон,
 ушалсин аҳд ила паймон,
Кезайлик ишқ аро хандон
 гўзал Тошкенту Фарғона.

Ўзингсан, эй гули раъно
 ҳаётимга асл маъно,
Сенингсиз билки, эй жоно,
 кўнгил вайрона-вайрона.

Рақиблар сўзидир рўё,
 инонма анга, эй зебо,
Боқурман туну кун, эвоҳ,
 сенга ҳайрона-ҳайрона.

Изларингдан излаб паноҳ,
 кўнглимдир кўкда кезган моҳ,
Фироқингда чекурман оҳ,
 бўлиб девона-девона.

Зикриллонг бўлди-ку нолон,
 тарахҳум айла, эй жонон,
Яшайлик иккимиз шодон
 бўлиб мастона-мастона.

Кўнглимдадур

Субҳидамнинг сабосига кўксим очдим,
Субҳидамнинг саболари кўнглимдадур.

Муҳаббатнинг дарёсига ўзим отдим,
Ишқ дарёсин жилолари кўнглимдадур.

Мен ёримни гулим дебон таъриф этгум,
Гулимнинг ноз-иболари кўнглимдадур.

Ишқ боғида булбул бўлиб наво этдим,
Муҳаббатнинг наволари кўнглимдадур.

Нозлар қилиб ҳижронида куйдирса ҳам,
Ёрнинг жабру жафолари кўнглимдадур.

Ошиқ бўлиб, Зикрилло, шеър-ғазал битгум,
Ғазал мулкин имлолари кўнглимдадур.

Мен бир умр ишқ - вафони куйлаб ўтгум,
Садоқатнинг дунёлари кўнглимдадур.

Яшарман

Юртим, боғу бўстонларингда
шоду хандон кезиб яшарман,
Қушдай учиб осмонларингда,
сойларингда сузиб яшарман.

Боғимга гул-райҳонлар экиб,
ишқ йўлида жонимни тикиб,
Ёримга деб ёниб, энтикиб
гулдасталар тузиб яшарман.

Дўсту ёрга меҳримни сочиб,
ғанимларга қаҳримни сочиб,
Яхшиларга бағримни очиб,
ёмонлардан безиб яшарман.

Гоҳ қалбимни ёқса армонлар,
ёрсиз ўтган ҳижронли онлар,
Булбул каби чекиб фиғонлар,
юрak-бағрим эзиб яшарман.

Бевафодир бу кўҳна дунё,
оқилларга кун бермас гоҳо,
Шундай дамлар солиб вовайло,
дунёларни бузиб яшарман.

Орзуларим ошсин рўёбга,
олам тўлсин нуру зиёга,
Чулғансин деб диллар навога
шеър-ғазаллар ёзиб яшарман.

Баъзан умр

Баъзан умр ўтар-кетар, бир шам ўчгунча,
Ё бир карвон манзилидан аста кўчгунча.

Адо бўлар не-не дониш, оқиллар умри,
Бу дунёнинг сирларини бир-бир ечгунча.

Гулдан гулга қўниб ҳалак бўлгай капалак,
Бир гулшаннинг гулобидан қониб ичгунча.

Не-не ҳижрон азобларин чеккайдир ошиқ,
Ёр васлига етиб токи уни қучгунча.

Ишқ дардини ёр ишқида ёнгандан сўранг,
Муҳаббат, бу — қийноқлару қонга ўч гунча.

Зикрилло ҳам ишқ йўлига тикмиш ўз умрин,
Жондан кечиб қўйгайдир у, ёрдан кечгунча.

Соғинтирар

Бу оламда ўтган онлар
бир кун бизни соғинтирар.
Дилга яқин қадронлар
бир кун бизни соғинтирар.

Дийдор азиз, дийдор ғаниматдир,
унинг қадрин билинг,
Жондан азиз дўст-ёронлар
бир кун бизни соғинтирар.

Болаликнинг шўхликларин
қўмсаб юракни ёққаймиз,
Чексиз дала-ю ёбонлар
бир кун бизни соғинтирар.

Ёшлигимиз ўтган ҳар бир
манзил эрур жондек азиз,
Ҳатто дашту биёбонлар
бир кун бизни соғинтирар.

Оҳ, нақадар сеҳрлидир
муҳаббатнинг дунёлари,
Гўзал сайри гулистонлар
бир кун бизни соғинтирар.

Неки ўтмиш бари азиз,
неки ўтгай — хотира,
Ортга қайтмас ул замонлар
бир кун бизни соғинтирар.

Қайдадир мард отажоним,
қайда мунис волидам?

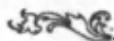

Ул азизу меҳрибонлар
бир кун бизни соғинтирар.

Дўстлар, билинг бу оламда
азиз одамлар қадрини,
Саховатли, мард инсонлар
бир кун бизни соғинтирар.

Гоҳо танҳо қолиб маъюс
олисларга термулгаймиз,
Ушбу замини осмонлар
бир кун бизни соғинтирар.

Билингай

Кўклам келганлиги қорлар эришидан билингай,
Богда бодомларнинг гулга киришидан билингай.

Тонг отгани субҳидамда қушларнинг сайроғи-ю,
Кўкда гўзал тонг юлдузин кулишидан билингай.

Ошиқ аҳлин юрагини туганмас туғёнлари-
Кўкси аро қалбин дук-дук уришидан билингай.

Санамларнинг ноз-ибоси бирла нозик адоси
Товус мисол иболаниб юришидан билингай.

Қиз қалбига ишқ-муҳаббат учқунин тушганлиги,
Ширин-ширин ўй-хаёллар суришидан билингай.

Йигит қалбида ишқ ўтининг гуллаб, чечак отгани
Қизлар билан сирли суҳбат қуришидан билингай.

Эй ёронлар, дўсту ёрнинг қанчалик содиқлиги
Оғир дамларда ёнингда туришидан билингай.

Шоир аҳлин довотининг нақадар асиллиги
Сиёҳининг қанчалик тез қуришидан билингай.

Эй Зикрилло, шеърларингни қанчалик дилбарлиги
Юракларда қанча кўп қолишидан билингай.

Ёр учун

Куйлагайман бу ҳаётда ёр учун, дилдор учун,
Ёр учун ошиқ дилимда ўтли ишқим бор учун.

Бир боқиб оҳу мисол ақлимни олмиш ул пари,
Оҳ чекарман туну кун ул кўзлари хумор учун.

Бўзлагайман ҳажрида зор андалибдек ўртаниб,
Боғ аро шому саҳарлар гул учун, гулзор учун.

Оразин бир кўрмасам, оташда минг бор ёнаман,
Ул санамсиз кўзларимга икки дунё тор учун.

Тарки ишқ этгил деёлмас, воҳки, менга ҳеч киши,
Ишқ аро Мажнунлигим эл-юрт аро ошкор учун.

Айб эмасдир, бир умр Зикрилло ёр деб чекса оҳ,
Ошиқ аҳликим жаҳонда жон берар дийдор учун.

Кутгай

Азиз мухлисларим мендан
мудом шеъру ғазал кутгай,
Ки мен болариман гўё
алар мендан асал кутгай.

Ширин фарзандларим тунлар
«дада, эртақ»лашин қўймас,
Нозиктаъб дўстларим эрса
нетай «Зарбулмасал» кутгай.

Саодатли бу дамларни
менама ғоят соғингайман,
Ахир илҳом келар чоғин
қалам аҳли азал кутгай.

Хаёл уммонига гоҳо
чўмиб, дурдона изларман,
Гоҳо фикру хаёлимни
самоларда Зуҳал кутгай.

Она юрт мадҳида, дўстлар,
дилим яйраб қалам сурсам,
Дилимнинг оташин ишқин
париваш бир гўзал кутгай.

Гоҳи ой, гоҳи юлдузлар,
гоҳо кўклам ила ёзлар,
Кўнгил боғимга йўл излаб,
келишин галма-гал кутгай.

Дилимни мисли чўғ айлаб,
Зикрилло, мисралар битгум,
Юракдан сачрамас сўзни,
биларманки, ажал кутгай.

Майнинг оҳанрабоси

Май келди ўлкамизга, майсалар бошоқ тортди,
Нур тегди елкамизга, ёмғирлар адоқ тортди.

Дош беролмай қуёшнинг ўтли ҳароратига
Тоғлар ортига қочган қорлар йиғлаб, оҳ тортди.

Қадаҳларин шабнамга тўлдириб қизғалдоқлар,
Қаранг, дашту қирларга лашкар беадоқ тортди.

Бобон бобом олдида ёруғ бўлсин деб юзи,
Олучалар юзига офтоб ол бўёқ тортди.

Тагин деҳқон бобомнинг мўл бўлсин деб ҳосили,
Майсаларнинг сочига у олтин тароқ тортди.

Бул ажиб лаҳзаларда сайри гулистон истаб,
Кимнинг хаёлин боғу кимнинг дилин тоғ тортди.

Сархуш айлабон офтоб, гуллар сочи-ю гулоб,
Маст айлаб кўнгулларни ишқу иштиёқ тортди.

Ёр васлига етолмай ошиқу зор кўнгиллар
Дарду ҳижрон азобин, айниқса, кўпроқ тортди.

Майи ноб ичиб, дўстлар, май мадҳин ғазал қилсам,
Майнинг оҳанрабоси сал бошқачароқ тортди.

Майингни қўй, Зикрилло, тезроқ боғ сайрига чиқ,
Чаман ичида бир гул сени деб фироқ тортди.

Сарвинозим

Сарвинозим, бир бора кулиб қўя қолсанг-чи,
Дилимдаги дардимни билиб қўя қолсанг-чи.

Юргунча нозлар қилиб, юрак-бағримни тилиб,
Соғинганимни билиб, келиб қўя қолсанг-чи.

Бўлиб сен гулу райҳон, бағримни этгунча қон,
Сабо бўлиб, мен томон елиб қўя қолсанг-чи.

Ошиқ тўла ҳар ёғинг, ёндирар алам-доғинг,
Сен уларга қовоғинг солиб қўя қолсанг-чи.

Лоф демишсан ҳолимни, дилдаги туғёнимни,
Ундан кўра жонимни олиб қўя қолсанг-чи.

Зикрилло дер: эй ёрим, битди сабру қарорим,
Келиб, бахту баҳорим бўлиб қўя қолсанг-чи.

МУХАММАСЛАР

НАВОИЙ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Бахтли улдир, кимником жондин азиз дилдори бор,
Гарчи ул ёр ҳажридин кўнглида оҳу зори бор
Ҳам шу дилдор васлидин дил дардларига дори бор,
Кимки, онинг бир малаксиймо, париваш ёри бор,
Одами бўлса, пари бирла малакдин ори бор.

Не ажабким, чирмашур сунбул ила райҳон агар,
Бир садафда жо бўлибдур лаъл ила маржон агар,
Тонггача дийдорлашур булбул ила бўстон агар,
Кеча улким чирманур бир гул ила, не тонг агар,
Фунчадек ҳар субҳ ўлиб хандон нишот изҳори бор.

Ошиқ аҳлин қайтаролмас ишқ йўлидин дорким,
Англай олмас даҳраро ул ёр ким, ағёр ким,
Чархи кажрафтор аро турфа синоат борким,
Йўқ ажаб, булбулға гул шавқидан ўлмоқ зорким,
Пардин, ўқ жисмиға санчилгон ададсиз хори бор.

Не қилай, дилбар, дилим ишқинг ила лим-лим эрур,
Абри найсонлар кўзимдин сачраган мунгим эрур,
Ушбу кун Фарҳод ила Мажнун менинг тенгим эрур,
Белингу лаълинг ҳаёлоти била кўнглим эрур,
Анкабутеким, анинг жон риштасидин тори бор.

Тотли қисматдур жаҳондин ёрижон деб ўтмагим,
Орзудир ул моҳирўй васлига бир кун етмагим,
Қолмас эрди туш бўлиб ул моҳ илкин тутмагим,
Сунбули зулфи агар ошuftадир, айб этмаким,
Гул юзунда ётқон икки нозанин бемори бор.

Дил узиб бўлғайми ҳай-ҳай, ул шўҳи жононадин,
Ҳам шўҳи жанона-ю, ҳам нарғизи мастонадин,
Шаъм эмас, жонни сўранғиз мен каби парвонадин,

Айлаб ўзни масту беҳуд чиқмасун майхонадин,
Кимки мендек давр элидин кўнглида озори бор.

Кўзга суртиб бир умр ишқу ижобат риштасин,
Дилга жо этгил, Зикий, чин садоқат риштасин,
Парчалаб оташга отгил ҳажру офат риштасин,
Эй Навоий, ёр узар бўлса муҳаббат риштасин,
Келмас ўлса ул сенинг сори, сен онинг сори бор.

БОБУР ҲАЗАЛИГА МУҲАММАС

Бағрима тиг солғон ул ишқ ғунчасин пайкони-
дур, Ёду фикрим олғон ул гулюзлигим жавлони-
дур, Гулдайн васлига етмоғлиғ кўнгул армони-
дур, Гул жамолин ёпғон ул гулнинг ики райҳони-
дур, Ғунча си-рин очғон ул икки лаби хандони-
дур.

Томчи болдек хол дурур шўх наргисининг устида,
Гўё Зухро лол дурур ой- фонусининг устида,
Воҳким, ул моҳ нечун турмас сўзининг устида,
Ул мусалсал икки зулфи гул юзининг устида,
Гул уза ағнар магар ул иккининг даврони-
дур.

На қиё боққай нигоро, на бирор дам кел, дегай,
Ўй-хаёлим ёр сари савти сабодек ел, дегай,
Кўзларим ашқини ногоҳ кўрса инсон сел дегай,
Ўқи заҳмини кўриб ҳар ён танимда эл дегай,
Ким бу кўҳи дарднинг ул лолаи Нуъмони-
дур.

Жонима қасд айлағон ул шўҳи маҳваш қоши-
дур, Қош ила киприкларининг ёшурун кенгоши-
дур, Туну кун бошимғаким ёққон маломат тоши-
дур, Сел эмасдир ер юзин тутқон кўзумнинг ёши-
дур, Раъд эмасдур кўкка чирмашқон кўнгул афғони-
дур.

Даҳр аро йўқдир анга бир мубталои мен киби,
Йўқ эрур ҳажри аро буткул фидойи мен киби,
Бўлмағай васлини бир зору гадойи мен киби,
Ложарам бўлғай паришону ҳавойи мен киби,
Зарра янглиғ кимки бир хуршед саргардони-
дур.

Бу фалак феълига боқсам, ёсумандек телба-
дур, Балки ул ҳам ёр кўйида худди мандек телба-
дур, Кулма, эй Мажнун бу кун Зикрулло сандек телба-
дур, Ул пари ишқида, Бобур, кўнглим андоқ телба-
дур, Ким сочи занжири-дур, чоҳи зақан зиндони-
дур.

МАШРАБ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Соғиниб қолдим-ку лол, номехрибоним, қайдасан?
Эй менинг қоши ҳилол, сарви равоним, қайдасан?
Ҳажр аро қўмсаб висол ўртанди жоним, қайдасан?
Эй, менинг нозик ниҳол, оромижоним, қайдасан?
Бу кўнгул бўстонида ғунча даҳоним, қайдасан?

Дилни сархуш айлаган ул чаши хуморинг эрур,
Жонима зулм айламаклик туну кун коринг эрур,
Нозми бу шайдоларингга ёки озоринг эрур,
Неча кундир бу кўнгул муштоқи дийдоринг эрур,
Ўргилай, эй дилбари ширин забоним, қайдасан?

Не қилайки, оразингдин ушбу кун бўлдим жудо,
Офтобим васлидин бул қора тун бўлдим жудо,
Сарвиноз, дилдордин оҳ, мен нечун бўлдим жудо?!
Айрилиб мен ёрдин бир неча кун бўлдим жудо,
Ахтариб келдим сени, ғунча даҳоним, қайдасан?

Келмадинг, эй шўхи жоно, ҳаргиз аҳволим сўраб,
Майли дердим келсанг ҳатто, жисм аро жоним сўраб,
Тобакай оҳлар чекурман, сендин иқболим сўраб,
Ҳолимиз беҳад ёмондур, келмадинг ҳолим сўраб,
Эй, менинг хуш меҳрибон, ороми жоним, қайдасан?

Ғарқ бўлибон ушбу тун ҳажру алам дарёсида,
Кўзларим отгунча тонг қолмиш фалак Зухросида,
Ишқ чақмоғи чақилғач кўзларинг шаҳлосида,
Кўзларим кўрмас бўлиб қолдим бу ғам саҳросида,
Ҳасратингда чиқди бу оҳу фиғоним қайдасан?

Гул юзинг кўргунча ўлдирди мани ҳажру азоб,
Энди васлинг бирла жон бахш айлагил, эй моҳитоб,
“Ёри жоним, кел!” — дебон Зикрилло этгайдир хитоб,
Ташналабдур, Машрабо бўлди юраким ҳам кабоб,
Фурқатингда, эй менинг оҳу фиғоним қайдасан?

ҒАРИБИЙ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Қай париваш чехраси хуршиди тобонимча бор,
Қай сулувнинг ишваси ул нозли жононимча бор,
Қайси ошиқ ҳоликим, ҳоли паришонимча бор,
Қайси бир гулчехра ул гулбарги хандонимча бор,
Қайси бир шамшодқад сарви хиромонимча бор?

Ул санамнинг ишқиға жону дилимни банд этай,
Неки банд, балки анинг жонига жон пайванд этай,
Ул гўзал дилдор учун лутфимни болу қанд этай,
Қайси бир хуршидсиймони анга монанд этай,
Қайси маҳваш орази шаъми шабистонимча бор?

Эзмаса бағрин булутким зарра осмон йиғламас,
Бесабабдин - бесабаб ҳеч лаҳза инсон йиғламас,
Ёнмаса ҳижронда булбул тонг-ла нолон йиғламас,
Қайси бир дамким кўзум ҳижронидин қон йиғламас,
Қайси бир сели бало бу чашми гирёнимча бор?

Ёра бўлган ўтли ишқим мисли шабнам пок эрур,
Лек ҳануз васлига етмасдин дилим ғамнок эрур,
Неки ғамнок, ғам тигидин минг тилинган нок эрур,
Қайси бир гул қўнглаки кўксум киби юз чок эрур,
Қайси булбул ноласи фарёду афғонимча бор?

Оҳким, севмак жаҳонда айб эмас, макруҳ эмас,
Ишққа эврилмас эса, ул жон эмас, ул руҳ эмас,
Андалибга гул азоби ғам эмас, андуҳ эмас,
Қайсидирким мен киби ул ғамзадин мажруҳ эмас,
Қайси кофир, қон қилурда номусулмонимча бор?

Жони йўқ бир тан билингиз, нозли жононсиз мени,
Заъфарон бўстон билингиз, гули райҳонсиз мени,
Кетса гар ёрим, кўрурсиз лаҳзада жонсиз мени,
Қайси бир андуҳ ўтиким ўртамас онсиз мени?
Қайси дўзах ўти, ёраб, сўзи ҳижронимча бор?

Ул париваш сочиға жон риштасин зулф истасанг,
Васлига етказ дебон, Оллоҳдин лутф истасанг,
Эй Зикий, нозанин ул ёра кел деб қистасанг,
Гар паришон назминга ислоҳдин зеб истасанг,
Эй Ғарибий қайси бир, шоҳи сухандонимча бор?

ҲАМИД ОЛИМЖОН ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Нетай, ишқингда, эй жоно, мудом ошуфтаҳол бўлсам,
Нигоҳбонинг киби тунлар бошингда ой-ҳилол бўлсам,
Булоғингдан оқиб ётган тиниқ оби зилол бўлсам,
На бўлғай бир нафас мен ҳам яноғинг узра хол бўлсам,
Лабинг япроғидан томган ки гўё қатра бол бўлсам.

Қучоғингда мисоли гул каби яшнаб узун кунлар,
Қувончингдан ёниб гулгун, ғаминг кўрсам, бўлиб хунлар,
Кезиб сахрою даштингда, бўлиб Фарҳоду Мажнунлар,
Бутоғингга қўниб булбул, каби хониш қилиб тунлар,
Ўпиб гунчангни очмоқликка тонг чоғи шамол бўлсам.

Номингни янградиб юрсам бу ён Мағриб, бу ён Маширик,
Мудом қалбимда жо бўлса — Ватан дарди деган оғриқ,
Баҳор чоғи эсиб турган майин боди сабо янглиғ -
Бўйингни тарқатиб оламни қилсам масту мустағриқ,
Ўзимнинг санъатимга сўнг ўзим ҳайратда лол бўлсам.

Агар чексиз само бўлсанг, бўлиб бағрингда бир юлдуз,
Агар сен зўр чинор бўлсанг, бўлиб пойингда бир илдиз,
Сени бахту камолинг деб дилим ўртаб кеча-кундуз,
Сенинг бирла қолиб бу масту лол оламда мен ёлғиз,
Ўзимни ҳам тополмай, майлига охир хаёл бўлсам.

Нетайким, сен учун ёнмоқ, бу - дарди бедаво бўлса,
Кечарму ёридан ошиқ дилида ишқ- вафо бўлса,
Чидарман майлига қанча жабр бирла жафо бўлса,
Агар боғингда гул бўлмоқ менинг-чун нораво бўлса,
Ки минг бор розиман қасрингга ҳаттоким дувол бўлсам.

Дилим ҳеч тушмагай айро бу боқий боғу бўстондан,
Ахир, қай бир ою юлдуз кечар феруза осмондан,
Сени асрай мудом турли қабоҳат бирла тўфондан,
Бошим ҳеч чиқмаса майли маломат бирла бўҳтондан,
Рақиблар рашкига кўкрак қарай майли қамол бўлсам.

Куёшдай термулиб ётсам гўзал ҳусни жамолингга,
Юрагим гул қилиб тақсам ўшал қадду камолингга,
Сўлим бог-роғларинг кезсам, дўниб ҳур-ҳур шамолингга,
Кезиб сахрою водийлар етишсам бир висолингга
Фидо жонимни қилдим йўлингга, майли, увол бўлсам.

АБДУЛЛА ОРИПОВ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Алвидосин айтди-ю, ул кўзлари шахло бу кун,
Сим-сиёҳ бўлди кўзимга бевафо дунё бу кун,
Во ажабким, Мажнунин тарк айламиш Лайло бу кун,
Ваҳки, ишқ саҳросида қолдим беишқ танҳо бу кун,
Чиқма, Қайс, оҳим билан ёнмоқда бу саҳро бу кун,

Тош бўлиб қотдим бу дам, юрмакка ҳолат қолмади,
Ҳажр аро мен чекмаган ранжу маломат қолмади,
Шум рақиблар сори юз бурмакка тоқат қолмади,
Чехраи заррин сира кўрмакка ҳожат қолмади,
Шамс нарвони уза ағёр эрур пайдо бу кун.

Эй рафиқ, ҳолим сўрар эрсанг, танангга ўйлаким,
Дилда дардим лиммо-лим, аста авайлаб сўйлаким,
Кетмасин тарс ёрилиб, ногоҳ анордек сўймаким,
Шарҳи дил этмай туриб, рад этди ёрим бўйлаким,
Қисмат омин айтди, айтмай зарра бисмилло бугун,

На қилайки, йўқ экан бу ишқ йўлида омадим,
Ёрни жондин севганимми айбим, англай олмадим,
Алп эдим, ёй бўлди-ку ҳижрон ғамидин қоматим,
Нун лабинг узра ҳилолдек қолди сокин ҳолатим,
Ҳарф ўйин айлай десам, ўзга эрур имло бу кун.

Ёрга етмоқдин дилимнинг ўзга шарти йўқ, не тонг,
Соф муҳаббат жо анга, заррача гарди йўқ, не тонг,
Ёр жафосидин ва лек санчилди ҳадсиз ўқ, не тонг,
Бағри қонлар бирла ёрнинг зарра дарди йўқ, не тонг,
Кўкда ҳам иблис ила машғул эрур олло бу кун.

Ошиқ аҳликим азал дарду аламга қул экан,
Аҳли зоғ роҳатда-ю, ҳасратда зор булбул экан,
Ишқ аро ёнган кангул қисматда охир қул экан,
Чарҳи кажрафторнинг шеvasи доим шул экан,
Васл уйида ғайр эли айлаб юрар ялло бу кун.

Гар туғилсам қайтадан, бир айланиб дунё агар,
Ёри жоним, дер эдим, ўлдирса ҳам зебо агар,
Бошинг узра бахт қуёши қўнса, Зикрулло, агар,
Ёр висоли толеингда бўлса, Абдулло, агар,
Сенга парво қилсалар ҳам қилмагин парво бу кун.

ГУЛХАНИЙ ҲАЗАЛИГА МУҲАММАС

Ёқди-ю қалбимга ўт қоши қаролардин бири,
Ул пари кўйида бўлдим мубталолардин бири,
Мубталолар ичраким, мотамсаролардир бири,
Етмади Мажнунга мен кўрган балолардин бири,
Ҳажр водийси аро чеккан жафолардин бири.

Сайд каби кўнглимга йўқдир эмди ҳеч озодлиғ,
Сўз очар бўлсам, сўзим ҳам оҳ ила фарёдлиғ,
Васлига то етмасам тарк айламас ношодлиғ,
Раҳм этиб, ҳолимни сўрмаслар, кўринг, бедодлиғ,
Сиймбарлардин бири, гулгун қаболардин бири.

Кўзга суртгум соғиниб, ёр, изларингни гардини,
Сўйла не истар дилинг, шаксиз бажаргум шартини.
Ишқу оташда синарлар эр йигитнинг мардини,
Доша изҳор айлади Фарҳод Ширин дардини,
Ишқ ойинида улдур беҳаёлардин бири.

Эй кўнгул, сен бир умр ёнмас юракдан кутма чўғ,
Ялт этиб чаққан биланким гулдиракдин кутма чўғ,
Ёр қоши тийра камон, мужгонларидир мисли ўқ,
Қошу кўзи зулфи бирлаким улфат тутма чўх,
Қилмасин расво сени юзи қаролардин бири.

То тирикман ёр учун ёнмоқни одат айларам,
Ишқ ганжини авайлаб жон-дилимга жойларам,
Ул гўзал дилдорсиз мен бу жаҳонни найларам?
Сенга, эй Мажнун, жунун илмида таслим айларам,
Сен расолардин бири, мен норасолардин бири.

Беқиёс меҳринг ила ром айладинг дунёни сен,
Асра энди бир умр ул бебаҳо маъвони сен,
Ёр, куйингда жонфидо билғил Зикриллони сен,
Гулханий тинмай дуо қилғил шаҳи волони сен,
Негаким ул подшоҳдур, сен гадолардин бири.

ҲУВАЙДО ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Оразингга, эй пари, кўркам гулистон ўхшамас,
Лабларингни лаълига лаъли Бадахшон ўхшамас,
Тишларингни дурига инжую маржон ўхшамас,
Ой юзингни нурига шаъми шабистон ўхшамас,
Кўзларингни шўҳига Мирриху Чўлпон ўхшамас.

Масканинг бўлмиш мудом шўх оху жайронлар аро,
Кўрдиму ҳуснингни, қолдим оху афгонлар аро,
Не ажаб, ороми жонсан офати жонлар аро,
Силкиниб, бир-бир босиб кирсанг гулистонлар аро,
Қоматингни нахлига сарви хиромон ўхшамас.

Сочи сунбул йўқ сенингдек сочи сунбуллар аро,
Серфигони йўқ менингдек зор булбуллар аро,
Йўқ эрур кўнглим каби дардманди кўнгуллар аро,
Гар табассум айласанг гулшандаги гуллар аро
Лабларингни рангига гулбарги хандон ўхшамас.

Ёр кўйингда ёш тўкарман, кўзларимни ашки чин,
Ҳар кишидан қизғонурман билки қалбим рашки чин,
Оҳ, мени севганлигинг ҳам бўлса эрди кошки чин,
Кокилингни бўйига шарманда эрур мушки Чин,
Тишларингга гавҳари дарёйи уммон ўхшамас.

На бўлур, ёр, ошиғингга бир табассум айласанг,
Бул ғариб Зикриллоға бир бор тараҳхум айласанг,
Ишқ қўшиғин мен ила кўйлаб, тараннум айласанг,
Бул Ҳувайдоға боқиб бир-бир такаллум айласанг,
Назму ширин сўзингга тўти-ю хушхон ўхшамас.

ЭРКИН ВОҲИДОВ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Жилмайиб кулганда офтоб ҳур Ватан осмонида,
Шуълалар ёнганда гулнинг ғунча-ю хандонида,
Қўзғолиб қалбим яна ашъору ёр тугёнида,
Истадим сайр айламакни мен ғазал бўстонида,
Кулмангиз, не бор санга деб Мир Алишер ёнида?

Не ажаб, ошиқ дилимнинг орзу-ю армони кўп,
Бу ҳаёт саҳросида туйғуларим карвони кўп,
Шоир аҳлин қалбида дерлар, ғазал, достони кўп,
Шеърят дунёси кенг, гулзори кўп, бўстони кўп,
Ҳар кўнгил арзини айтар, неки бор имконида.

Эй кўнгул, қандоқ ёзай арзимни деб ғам ютмагил,
Бармоғу сарбастда ёзғил, ҳеч мани тинчитмагил,
Гоҳ аруз вазнида ёз, зинҳор ани ранжитмагил,
Эй мунаққид, сен ғазални кўҳна деб камситмагил,
Севги ҳам Одам Атодин қолган инсон қонида.

Бўлса гар ёринг гўзал ҳамда иболи, жонажон,
Мадҳига битгил ғазал-у, васлига бахш айла жон,
Севги мадҳидан азал нурларга тўлгайдир жаҳон,
Тошга ҳам ширин ғазал бахш айлагай оташ ва жон,
Шавқ ўти ёнса агар шоир-ғазалхон қонида.

Ҳар юракда бир ҳавас бор ноумид дунё эмас,
Лек вафо бобида ҳамма собиту танҳо эмас,
Ялтираб турган билан мис парчаси тилло эмас,
Рост, ғазал бобида барча ой ила Зухро эмас,
Кўп эрур сомончилар ҳам Шеърят осмонида.

Дилни мафтун айлаган Ишқу ижод дунёсидир,
Бўйлаким, Зикрилло-Мажнун, шеър анинг Лайлосидир,
Йўқ, ғазалмас ёзганим, ошиқ дилим иншосидир,
Дўстларим, шоир деманг, Эркин ғазал шайдосидир,
Ёш денгу маъзур тутинг, саҳв ўлса гар девонида.

ЖУМАНИЁЗ ЖАББОРОВ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Бу жаҳонда севгидек соз сеҳру жоду бўлмагай,
Ишқ қуёши борки, олам ҳеч қоронғу бўлмагай,
Бўлмаса қалбларда ишқ, лабларда қулғу бўлмагай,
Ишқ-муҳаббатдан буюк дунёда туйғу бўлмагай,
Ишқ асир этган қаро кўзларда уйқу бўлмагай.

Воҳки, эрдим мен элимнинг эркатой бир боласи,
Ёқдию ногоҳ дилимни ўтли булбул ноласи,
Ром этиб кўнглимни олди бир чаманнинг лоласи,
Айни ёшлик пайти бўлдим бир гўзалнинг воласи,
То ҳануз кўнглим ўшал туйғудан айру бўлмагай.

Кўйида парвонадек куйдирди ул моҳитобон,
Измида гоҳ боғу роғу, гоҳи кездим дашт-ёбон,
Англадимки: ишқ ёмондир, ошиқ ўлмоқлик ёмон,
Ўйламанг, бошдан-охир ишқ бир улғу байрам дебон,
Забтига олса бу янглиғ дарду қайғу бўлмагай.

Ёрдан айро тушмагумдир, гарчи у боқмас қиё,
Ёрсиз олам зимистон, кунларимдир сим-сиёҳ,
Ишқ эрур дардларга дармон, ишқ эрур меҳригиё,
Ишқсиз кўнгил биёбон — гул-гиёҳсиз, зим-зиё,
Унда боғу чашмаю булбул ва оҳу бўлмагай.

Гарчи минг бағримни қон айлайди ҳижрон даҳшати,
Гарчи рангимни сомон айлайди ҳижрон даҳшати,
Сабру бардошим кўриб, йиғлайди ҳижрон даҳшати,
Ошиқ аҳлин имтиҳон айлайди ҳижрон даҳшати,
Бунча зарбу изтиробу бунча оғу бўлмагай.

Эй кўнгул, бедорлигингга ишқу олийдир сабаб,
Соҳиби ашъорлигингга ишқу олийдир сабаб,
Зикриё, беморлигингга ишқу олийдир сабаб,
Бу жаҳонда борлигингга ишқу олийдир сабаб,
Бундан ортиқ, эй Ниёз, шавқ бирла орзу бўлмагай.

СИРОЖИДДИН САЙЙИД ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Бу оламда мени гирён яратмишлар,
Юрак-бағрим тўла туғён яратмишлар,
Дилимнинг қонидан вулқон яратмишлар,
Ишқ бобида мени нолон яратмишлар,
Булбул каби бағримни қон яратмишлар,

Муҳаббат боғидан хуш бўй таратмишлар,
Бу гулшанга сўнг мани зор қаратмишлар,
Кўзимнинг ёшидан уммон яратмишлар,
Дилимдан менга бир тўфон яратмишлар,
Бу тўфондан ўзимга жон яратмишлар.

Юртимга жонимни жонажон айлаб,
Халқимга қалбимни меҳрибон айлаб,
Дўстни мард, душманни нотавон айлаб,
Бошимга осмонни соябон айлаб,
Куёшу ойдан посбон яратмишлар.

Мани Мажнуну Фарҳоддир чин ажодим,
Мудом ёру диёримда фикру ёдим,
Хаёлимда яшар мангу паризодим,
Билинсин деб тамом ободу барбодим,
Бу ишга ишқ деган имкон яратмишлар.

Ҳаётда гоҳ ғайр аъмолини кўрдим,
Ғаҳи курмак кемирган шолини кўрдим,
Тарож бўлган ғарибнинг молини кўрдим,
Ғаҳи дил аҳлининг аҳволини кўрдим,
Ажабким, ер билан яксон яратмишлар.

Юкинмай номардга ҳаттоки оч пайтим,
Қабоҳат йўлидин ҳар лаҳза мен қайтдим,
Нафс аҳлидан зинҳор сўрмайин қайтим,
Дили йўқ кимсани кўрганда айтдим,
Ки бу бечорани ёлғон яратмишлар,

Мудом аҳдим эрур элга шериклик,
Тиз чўкмасман ёв келса минг чериклик,
Ёвга хосдир сарғаймоғу чириклик,
Менинг ёдим эрур бори тириклик,
Заминдан то само гирён яратмишлар.

Айро тушмам ҳеч ижод отли карвондан,
Сабоқ олгум мудом сахийқалб сарбондан,
Лек бир жумбоқ қолдирар мени дармондан:
Нечун бунёд этиб дунёни армондан,
Ва мендан бир жаҳон армон яратмишлар?

ТОШПЎЛАТ ҲАМИД ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Аё дўстлар, кўнгулда не муродим бор, аён айлай,
Рафиқлар кўнглини шоду, рақиб кўнглини қон айлай,
Она, юрт меҳрига мангу юрагимни макон айлай,
Диёр васфига, дўстлар, бор бисотимни жаҳон айлай,
Жаҳонни гулга буркай, мангуликка жовидон айлай.

Замин сархуш бўлиб, хушҳол чамандек яшнаса осмон,
Очиб кўз қир-адирларда чечаклар бошласа исён,
Илоҳий туйғулар сархуш дилимга солсалар тугён,
Дарахтлар гулласа, гулга кўмилса новдалар ҳар ён,
Мен ҳам гул шохини булбул мисоли ошиён айлай.

Не кунлар кечмагай дерсиз, йигит аҳли ҳаётида,
Бўлибман гоҳи ҳижрону, гоҳи Ишқнинг қанотида,
Кезибман гоҳида мағрур Гўрўғлининг гиротида,
Ватан гулбоғларини мадҳ этиб қўшиқ қанотида,
Дилим шодликларини бирма-бир шеърда аён айлай.

Нечоғлик мўътабарсан, эй Ватан, деб номланур хилқат,
Бобуршоҳ қалбида қолди соғинч, армонли қат-қат,
Ибн Синони ҳам хатто қувишга этдилар журъат,
Муқимий дод солди, тинглади бошин эгиб Фурқат,
Бугун мен толеимга минг шукр, мадҳи замон айлай.

Чекинсин ушбу оламдан разолат отли шум иллат,
Садоқатдир бу очунда улуг туйғу, буюк хислат,
Дегайлар: “Чин одам эрсанг, Ватан тупроғини гуллат!”
Ватандир осмон, ёрқин ситора унда ҳар миллат,
Ки дўстлар юлдузин жамлаб, бошимга осмон айлай.

Не ўтларга ўзим урдим, самандардек шошиб қанча,
Ажиб мўъжизалар кўрдим, дилим тўлиб-тошиб қанча,
Тағин умрим кечар бешак, талошиб-тортишиб қанча,
Кечиб дарё-ю денгиз, боғу роғ, тоғлар ошиб қанча,
Шу чексиз гул Ватан деб мен ўзимни посбон айлай.

Ватан юксалса, бас, майли умр абгор бўлиб қолса,
Етар, шеъру баётим то абад ёдгор бўлиб қолса,
Не тонг, Зикриллога бир кун бу дунё тор бўлиб қолса,
Агар ширин ҳаётим, Тошпўлат даркор бўлиб қолса,
Мана жоним фидо, деб ушбу лаҳза нақди жон айлай.

ЖАМОЛ КАМОЛ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Сенингдек орази гулгун, ажиб ширин забон бўлмас,
Менингдек ошиғу дилхун, ғарибу нотавон бўлмас,
Сўзингдек бераҳм Жайхун, кўзингдек осмон бўлмас,
Лабингдек лаъли-ю майгун, юзингдек бўстон бўлмас,
Менингдек сенга дилташна-ю, ошуфта жон бўлмас.

Ишон, эй лаблари болим, ўзингсан бахту иқболим,
Сочингдек толиму толим, паришон ўлди хаёлим,
Нечун раҳм айламай жоним, забун айларсан аҳволим?
Сен эй, сен дилбари золим, кўриб-ку сезмадинг ҳолим,
Бу ҳолимдан баёнлар айласам, дардим аён бўлмас.

Дилингда шеъру дoston деб маломат айлама, жоно,
Ки ёринг ўзга жонон деб, жаҳолат айлама, жоно,
Риёзат устиға доғи риёзат айлама, жоно,
Хаёлинг еру осмон деб, хижолат айлама, жоно,
Сенингсиз менга на еру, сенингсиз осмон бўлмас.

Суюнгайманки, дилда бебаҳо ганжи ниҳонинг бор,
Кўзим мардумида мангу ватан тутган маконинг бор,
Юрагим қаққашонида муқаддас ошиёнинг бор,
Толеким, жаҳонда мен учун ишқу жаҳонинг бор,
Ўшал оташ жаҳон бўлмаса, менга жаҳон бўлмас.

Ажаб, бу бевафо дунё ғарибга беомон бўлди,
Санамларда карам йўқ, оҳ, бу қандайин замон бўлди?
Висолинг қўйида, жоно, рўйи-рангим сомон бўлди,
Қошимдан нозу истиғно билан кетдинг ёмон бўлди,
Қошимға нозу истиғно билан келсанг, ёмон бўлмас.

Киши кўргай ёмонлик бевафолик ўтидин ҳар дам,
Раводир нотавонлик бенаволик ўтидин ҳар дам,
Зикрилло бағридир қонлик бедаволик ўтидин ҳар дам,
Жамол истар омонлик мубталолик ўтидин ҳар дам,
Билар бечора лекин, унга бу ўтдин омон бўлмас.

ТОШПЎЛАТ АҲМАД ҲАЗАЛИГА МУҲАММАС

Эй нигор, нозлар қилиб, ёндирма кўп,
Бошига ҳижрон қушин қўндирма кўп,
Мен ғарибни жонидан тўйдирма кўп,
Санамо, қошинг қоқиб, куйдирма кўп.
Жонима ўтлар ёқиб, ўлдирма кўп.

Лол этиб ул қомати-зеболаринг,
Оқизиб кетди мани дарёларинг,
Бераҳм дунё экан дунёларинг -
Кипригинг остидаги шаҳлоларинг
Чақнатиб чақмоғига илдирма кўп.

Сен учун энди юрагим ўтдадир,
На юрак, орзу тилагим ўтдадир,
Бу жаҳон ҳам энди балким ўтдадир,
Ошиқу шайдоларинг минг биттадир,
Маъшуқу маҳвашлигинг билдирма кўп.

Изларингга зор кўзим ҳайрон боқар,
Гўё тонг васлин кутиб, Чўлпон боқар,
Моҳитобим қайда деб, осмон боқар,
Дасталаб узган гулим гирён боқар,
Унга бир кўз ташламай, сўлдирма кўп.

Олам асли турфа гул кони эрур,
Гул узатмоқ - ошиқ армони эрур,
Ёрни ёрга ишқи эҳсони эрур,
Гул деган ошуфта дил қони эрур,
Қўлга ол, безътибор қолдирма кўп.

Ол гулимни, садқаи жонинг кетай,
Гулни мен қалбингни ҳамрози этай,
Гул билан Зикрилло дил рози этай,
Қуч уни, бағрингга бос, рози кетай,
Аҳмадий бечорани толдирма кўп.

СУЛАЙМОН ШОДИЕВ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Ўзингсан ёру дилхоҳим, жамолингдан жудо қилма,
Етарму сенга дил оҳим, меҳрингдан нораво қилма,
Яхшиларнинг маконидин мени ҳеч мосуво қилма,
Мани, эй ёлғиз Оллоҳим, ёмонга ошино қилма,
Маконимни ёмонларнинг ёвуғинда бино қилма.

Ўзинг қўллаб юбор ҳар дам, «Илоҳим» деб нидо қилсам,
Учиб шиддатли лочиндай, агар сайри само қилсам,
На бўлгай, дўст дилин шодлаб, рақиб қалбин қаро қилсам,
Ҳаёт отлиғ бу очунда адашсам ё хато қилсам,
Жазога мустаҳқиқдирман, вале жондан жудо қилма.

Яшарман, мен юраклардан мудом меҳриғиё истаб,
Дилим дардини айтмоққа гўзал бир дилрабо истаб,
Дағи фарёду ноламга ажиб оҳанрабо истаб,
Ўзинг боис бу оламга келибман бир зиё истаб,
Қароғимни очиб, кўнгил кўзимни нобино қилма.

Йироқлаб кетмагил ҳеч он, хаёлу фикру ёдимдан,
Яратил боғ ила бўстон манинг нурли ҳаётимдан,
Ки, завқ олсин еру осмон, гўзал шеър баётимдан,
Аюрма аввало иймон, ишончу эътиқодимдан,
Фақир бандангни муслим аҳли ичра рўсиё қилма.

Таралгай ҳар тараф нурлар, агар кўксимни мен ёрсам,
Дилимнинг рангини тонг-ла қуёшнинг нурига қорсам,
Тавоф айлаб, умид бирла меҳр меҳробинга борсам,
Қабул айла қаро тунлар тазарру бирла ёлборсам,
Илоё, ноумид қилма, гирифтори бало қилма.

То тирикман, бу оламдан ёмонларни қувай дейман,
Яхшилик шабнами бирла юракларни ювай дейман,
Муқаддас, она-юртимга мудом содиқ қолай дейман,

Ватанда кўз очибман, шул Ватанда кўз юмай дейман,
Ватансизлар қаторида ғарибу бенаво қилма.

Ўзинг ҳар ишга қодирсан, сўзингдек сўз қани, билмам,
Ҳодисот борки воқифсан, кўзингдек кўз қани, билмам,
Ақл-хушли бирор жоннинг сендан дил узганин билмам,
Ўзинг танҳо, улуғдирсан, ўзингдан ўзгани билмам,
Ҳама тоатларимни бир ишорат бирла «ло» қилма.

ОЛИМЖОН ХОЛДОР ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Сен кетдингу, эй дилбар, гирёна бўлиб қолдим,
Жисму қаноти куйган парвона бўлиб қолдим,
Соғинчларда сарғайган остона бўлиб қолдим,
Сен кетдингу ортингдан вайрона бўлиб қолдим,
Ўт олди вужудимни, девона бўлиб қолдим.

Ёр, кетдинг қаёнларга ёнимдан қадам тортиб,
Қолдим-ку аламларга, кундан-кун нолам ортиб,
Дил очдим ғазалларга, мен ҳадсиз алам тортиб,
Тақдири азалларга шафқатсиз қалам тортиб,
Ҳеч кимга сирим айтмас - пинҳона бўлиб қолдим.

Асло парво қилмайдир теграмдаги ёронлар,
Дардим недир билмайдир теграмдаги ёронлар,
Сени бошлаб келмайдир теграмдаги ёронлар,
Ҳолимни тушунмайдир теграмдаги ёронлар,
Ўзимга ўзим шу дам бегона бўлиб қолдим.

Нигоҳ ташлаб бир бора сендек сочи сунбулга,
Айланиб қолдим, ё раб, ошиқи зор булбулга,
Ҳар куни йўлинг пойлаб, оташлар солиб дилга,
Номингни қўшиқ айлаб, бир марта олиб тилга,
Найлайки, бу оламда афсона бўлиб қолдим.

Бу ҳолимга тоғлар ҳам тош қотди билолмасдан,
Соғиниб, қароқлардан ёш оқди билолмасдан,
Кўнглимнинг осмонидан ой ботди билолмасдан,
Яқину йироқлар ҳам бош қотди билолмасдан —
Ўгирди юзин мендан, ҳайрона бўлиб қолдим.

Оҳ, ёр, нечун юз бурдинг, аламлар солиб жонга,
Юз бурдингу тиг урдинг ҳажрингда ярим жонга,
Зикриллонг бўзлар энди, чидолмай бу ҳижронга,
Шундай ҳам етар эрди ситамлар Олимжонга,
Ёзганим пароканда, мастона бўлиб қолдим.

ОМОН МАТЖОН ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Кўксимда гуллаган бир дарахт унди,
Гулу япроқлари ёғдуга дўнди,
Кўклам каби елиб борурман энди,
Дилимнинг рангини гул билса бўлди,
Менинг кимлигимни эл билса бўлди.

Ойдек кўкдаман, лек ойдек ботмирам,
Уфқда тил тишлаб, тошдек қотмирам,
Борар манзилимдин зинҳор қайтмирам,
Олис юлдузларга сирим айтмирам,
Нолишимни тонгги ел билса бўлди.

Нур эдим, чопдилар, ҳеч чопилмадим,
Толега интилдим, асло тинмадим,
Эгнимга кимхобу зар ёпинмадим,
Учарга ҳар қушдан пар топинмадим,
Парвозлар ҳадисин дил билса бўлди.

Дунёда дунё деб, зар деб чопмадим,
Ёрга жоним бердим, дўстни сотмадим,
Номарду нокаслар айбин ёпмадим,
Жаҳолат меҳробин тошин ўпмадим,
Ўшал бағри тошим тил билса бўлди.

Эй даври давроним, дориломон бўл,
Зикрилло, сен мудом халқнинг томон бўл,
Майли шум рақиблар учун ёмон бўл,
Дамлар шиквасига учма, Омон бўл,
Фазлу камолингни эл билса бўлди.

ЧОРШАМЪ ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Кечалар ёр ҳажрида, кўзимга уйқу келмагай,
Оҳ чекарман соғиниб, ул нозли оҳу келмагай,
Ҳижрону доғ ичраман, доғ ювгали сув келмагай,
Ҳар баҳор боғ ичраман, боғимга бону келмагай,
Токи у келмас экан, кўнглимга ёғду келмагай.

Тонггача хониш қилиб, етмоқ бўлиб гул-ёрига,
Андалиб дил дафтарини очадир дилдорига,
Кўз ёшин шабнам мисоли тўкадир гулзорига,
Шода гул шабнамларини сочадир сайёрига,
Гулларим очилди деб гул узра гулрў келмагай.

Кулбасин кўргон қилибдир нозли ул моҳитобон,
Гар қамал айлай десам, ёр қалъасин мен – нотаваон,
Найзадек киприкларидин ўқ отар қоши камон,
Аркини тарк айлабон чиққанда у ширин забон,
Йўлларида бор каби ҳар бора бору² келмагай.

Нозланиб ол лабларин бурганда олам оҳ уриб,
Отилар ошиқ дилимдан ўтли нолам оҳ уриб,
Ҳам қуйилгай сел бўлиб кўзларда жолам оҳ уриб,
Ошиқи анзорини³ кўрганда боғ ҳам оҳ уриб,
Дам-бадам қайғу келур, гоҳ-гоҳи жоду келмагай.

Тунлари тинчин бузиб ҳижрон қушини қаҳ-қаҳи,
Ишқ аро Зикрилло зорни йўқ ишини равнақи,
Тушига киргай анинг гул бирла сунбул гаҳ-гаҳи,
Куйламоқ шавқида тонг чорлайди булбул чаҳ-чаҳи,
Замҳарирдек⁴ ҳар ёғи Чоршамъга туйғу келмагай.

² Қалъа девори

³ Нигоҳлар

⁴ Қаҳратон қиш

РУБОЙЛАР,

ТУЮҚЛАР

РУБОИЙЛАР

Кўкда Зухронинг сафоси субҳидамдин нишон ўлғай,
Анинг меҳри мунирида улуғ комлар ниҳон ўлғай.
Агар ким туну кун тинмай эл-улус дардида ёнса,
Жаҳон ичра анинг умри қуёшдек жовидон ўлғай.

* * *

Мусаввар эт, эй мусаввир, менга сен дунёи дунни,
Мушаррах эт, эй муаррих, менга сен аҳли очунни.
Агар мен ўзга юрт деб, ўз диёримдан кечар бўлсам,
Қулат, эй соҳиби афлок, бошимга чархи гардунни.

* * *

Булбул афтода қолур бўстонида кечган маҳал,
Ою юлдуз йўқолур осмонидан кечган маҳал.
Сувдан айрилган балиқдек жон берар қалбим мани
Хоби ғафлатда қолиб жононидан кечган маҳал.

* * *

Шўр ер узра на бир гулу на бир гиёҳ унолмасдур,
Қушқўнмасга булбул тугул, ҳатто бир зоғ қўнолмасдур.
Меҳру мурувватдан йироқ, нафсига қул, оч кимсалар -
Икки дунёда ҳам эл дардига дармон бўлолмасдур.

* * *

Бу дунёдан ҳақиқат излабон бағрим кабоб ўлди,
Ишим ҳақ йўлида ҳар кун ҳидояту савоб ўлди.
Ва ле бу яхшилик боғи гулу ҳосилга киргунча,
Руҳим осмонга учди-ю, вужудим тамом, соб ўлди.

Т У Ю Қ Л А Р

Ўтди ўтли ёшлигим, ўттиздан ҳам ўтди ёш,
Китоб олсам қулимга, сирқирайди кўздан ёш.
Вужуд айтар: «Ўттиздан ўтмай ўтин бўлдим, оҳ!»
Юрак айтар: «Мен ҳали ўн беш кунлик ойдек ёш!»

* * *

Кўклам келиб аёзли, қировли кунлар тугар,
Уйғониб дов-дарахтлар, бирма-бир ғунча тугар.
Қувнашиб қиз-жувонлар ўт қалар сумалакка,
Келинчаклар кўкатдан чучвара, сомса тугар.

* * *

Эшигимнинг устига қўйгил десам, меъморга тоқ,
— Хўп, - дедию, қўймайин, тоқатларимни этди тоқ.
Токи, тоқим битмаса, келмас эмиш жонона ҳам,
Не қилай энди жаҳондан ўтаманму якка, тоқ?!

* * *

Бир тегирмондир ҳаёт, буғдой солиб, ун тортадур,
Роҳатин кимлар кўриб, кимлаб азобин тортадур.
Зоти паст инсонга минг меҳру мурувват кўрсатинг,
Қаригаидир, қартадир, аслига бир кун тортадир.

* * *

Чекка бир қишлоқ эрур ёр сенга манзил, маҳал,
Излаб борурман, нетай бир кунда неча маҳал.
Ҳеч бўлмаса, ойда бир жамолинг кўрсат, жоним,
Ошиқ қалбим яйрасин кўз-кўзга тушган маҳал.

* * *

Кек эмас, ҳар ким дилида меҳригиёҳ сақласин,
Фаму ташвишдан мудом ул элни огоҳ сақласин.
Нону ошсиз қолса инсон, ўлмагайдир-ку, бироқ,
Меҳру оқибатсизлик, оҳ ундан Оллоҳ сақласин!

* * *

Дилбаримнинг ноз-ибоси менга ғоят ёқадур,
Ул париваш мендан ўзга неча дилни ёқадур.
Боқса унга шум рақиблар, ёқасидин оламен,
Ёқаси шундан аларнинг, пора бўлган ёқадур.

* * *

Йигит бўлсанг, беҳуда чопмагил у ён-бу ён,
Жонингни фидо айлаб, элу юрт ишқида ён!
Бу ҳаёт кетгунча йўл, адашма, бўлмагил гўл,
Мудом дўст ёнида бўл, ёвга асло босма ён!

* * *

Бир жуфт қўйни боқсанг, бир кун туман бўлгай,
Ғанимларинг кўзин олди туман бўлгай.
Бир қишлоқни элим обод этаверсанг,
У юксалиб каттакон бир туман бўлгай.

* * *

Тарих ўзи буюк ҳакам ва оқин,
Англатар ҳаётнинг қора-ю оқин.
Тигларни жиловлаб турганинг учун,
Сенга минг бор қуллуқ, минг таъзим о, қин!

* * *

Хўб шифобахш доридир лаззатли тут,
Бу қадим ҳикмат эрур, ёдингда тут.
Гар дилингда бўлса зарра иштиёқ,
Тут экиб, тут ўстириш йўлини тут!

* * *

Ўй сураман, кўзим тушса гулюзга,
Бу юз гулга ўхшарми ё гул юзга.
Гул ишқида майли хазон бўлай мен,
Аммо кирсин ушбу гўзал гул юзга.

* * *

Лабингизда бўлибдир жо ним кулгу,
Сизга жуда ярашгай жоним, кулгу.
Сиз кулгуга бунча ўч, деб кулмагил,
Ахир, менинг жисм аро жоним кулгу.

* * *

Бугдой экиб, тезроқ ўсиб ун дедим,
Сен мўл бўлсанг, мўл бўладир ун дедим.
Тегирмонда орзуларинг ушалгай,
Таратгайсан ажиб овоз, ун дедим.

* * *

Ошиқ аҳли ўзни ўтда ёқамиз,
Ёрга гоҳо ёқмай, гоҳо ёқамиз.
Келса жонон, шоду хандон боқамиз,
Кетса жонон, доғи вайрон ёқамиз.

* * *

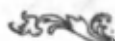
Агар юрагингда бўлса оташ, ўт,
Дунёдан асл дўст, ёр қидириб ўт!
Дўсту ёр топсангу вафосиз бўлса,
Ундай бевафонинг баҳридан тез ўт!

* * *

Бозордан бир учқур, тулпор от олдим,
Эл ичра чавандоз деган от олдим.
От устида туриб бир шум тулкининг
Кўзидан бехато, аниқ отолдим.

* * *

Осмон гувоҳдир, гувоҳ она-ер,
Инсонни аслида ғаму ташвиш ер.
Гердайиб самога юз тутган билан,
Виқорли тоғлар ҳам бир кун бўлар ер.

* * *

Чақмоқдир ёшликнинг ҳар он, ҳар дами,
Шиддатинг бамисли қиличнинг дами.
Ёши ўтган сайин шаштидан қайтиб,
Ичга тушиб борар инсоннинг дами.

* * *

Ҳақни сўзламоққа кўнглинг берса дов,
Рўйи рост чиққилу ҳақинг қилгил дов.
Аммо шум кимсалар макрига учиб,
Умрингни қиморга тикиб қўйма дов.

* * *

Яхшидан боғ қолар, ёмондан-чи, доғ,
Инсоний номингга туширмагил доғ.
Умринг қадрига ет, ўтар-кетар у
Бир пиёла ёғни айлагунча доғ.

* * *

Уйига борсам сўроқлаб айни туш,
Дангаса дўстим ётар кўрганча туш.
Уйғотиб айтдим: «Уят, бундай ётиш,
Қани, бўл, кетмонни ол, олдимга туш!»

* * *

Мутриболар чолғу узра камон тортар,
Сайдни кўзлаб шум сайёдлар камон тортар.
Оҳ чекарман, бир мунгли куй оҳангида
Хаёлимни ўшал қоши камон тортар.

* * *

Дўстим, бас қалбингни эзаверма, қўй,
Барибир кўпларнинг мижозидир қўй.
Гапинг кор қилмаса агар уларга,
Чўпонлар таёғин бир кўрсатиб қўй!

* * *

Гул баҳор ўтди-ю, келди файзли ёз,
Боғу роғларга чиқиб, кўнглингни ёз.
Кундузи дўстлар билан ўйнаб-кулиб,
Кечалар ёздеқ гўзал шеърингни ёз !

* * *

Эй юзи гул, ёноқлари ол нигор,
Арз этайин, сўзим уқиб ол, нигор.
Ой юзингни булут мисол тўсмасин,
Бошгинангдан рўмолингни ол, нигор!

* * *

Жонон қизлар жон беради сурма деб,
Айта кўрманг: «Сурмани кўп сурма!»-деб.
Сулувларга сиз муҳаббат сурмасин,
Туҳфа айланг кўзларингга сур, ма !-деб

* * *

Полизда бир сулув тикмоқда палак,
Нақшида акс этар гуллаган палак.
Дилдор санъатига тасанно айтмай
Ўтмоқлик гуноҳдир парвойи палак.

* * *

Ёз келиб, барглар узилди бандидан,
Изғирин, еллар қутилди бандидан,
Шеър ёзиб турган эдим, ёмғир қуйиб,
Ногаҳон шеърим узилди бандидан.

* * *

Боққа кирсам, олай пича олма, деб,
Боғбон қизи келиб қолди, «олма»-деб,
Сўнг узатди бир жуфт қизил олмасин,
«Олма олсанг, қизилидан ол, ма!»-деб.

* * *

Неча айланса-да Заминнинг ўқи,
Камолот истасанг тарихни ўқи!
Доғда қолдиrolмас шунда ҳеч маҳал,
Ёвларингни сенга отгувчи ўқи.

* * *

Бораётиб Мирзаариқ бўйидан,
Яйраб кетдим бир ажиб гул бўйидан.
Ҳид таратган ул атиргул бутаси —
Пастроқ экан наъматакнинг бўйидан.

* * *

Қоматингиз сарв дейми ё қайин,
Ҳуснингизга жисму жоним ёқайин.
Эй париваш, менга ёқиб қолдингиз,
Билмам, энди сизга қандоқ ёқайин?!

* * *

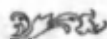
Том ҳоли не кечар устун бўлмаса?
Оқиллар нодондан устун бўлмаса?
Бсҳисоб мол-дунё йиғмоқдан не наф,
Ҳеч ким бу дунёга устун бўлмаса?!

* * *

Полиз ичра қовун аста найчалар,
Найчаларким, бир ораста найчалар.
Полиз орти яйлов, унда қўй боқиб
Чўпон бобо бир шикаста най чалар.

* * *

Тўмпайганча ётар тўп-тўп тўнкалар,
Экмоқ эмас, кессмоқ билар кўп «тўнка»лар.
Бир ниҳол экмай нечун кесдинг, десанг,
Барча айб бошқа бировга тўнкалар.

* * *

Кўкда юлдузчалар шўх хандон отар,
Даштда қўй-қўзилар — ўтлар бир отар.
Бўри хавф солмасин қўйларга дея,
Чўпон милтиғидан гоҳ-гоҳ ўқ отар.

* * *

Шукр, кўклам келиб етишдик кўкка,
Шодликлардан бошимиз етди кўкка.
Баҳор отлиғ табиат мусаввири -
Бўяб қўйди бутун борлиқни кўкка.

* * *

Алдамчилар ўз тилидан тутилар,
Сўзлаганда дудуклардай тутилар.
Минг айёр бўлмасин маккор тулки ҳам,
Тузоққа дуч келар, бир кун тутилар.

* * *

Бу баҳор бултургидан кам бўлмагай.
Серёғин Дарё суви кам бўлмагай.
Бу ҳаётда камтарин, камгап киши
Бир умр топгай камол, кам бўлмагай!

* * *

Буюмнинг салмоғин ўлчаसा мезон,
Одамзод қадрига меҳнатдир мезон.
Умринг баҳор, ёзин ўтказиб бекор,
Оҳ чекиб қолмагил келганда мезон.

* * *

Ўртанур машшоқ қўлида мунгли тор,
Кенгга кенг дунё экан бу, торга тор.
Баъзиларга арзи дил айлай десанг,
Сабр айлаб тинглай олмас, кўнгли тор.

* * *

Таъмирламай кетмиш бу томни томчи,
Ҳар ёмғирда чак-чак ўтмоқда томчи
Туйнугин топдиму ту누ка босдим,
Қани, эй ёмғиржон, энди бир том-чи!

* * *

Соғлигинг қочса дегайлар, қочди тоб,
Сен бу гапнинг мағзини чаққил шу тоб.
Теп-текис ёғочни ҳам нам жойда гар
Сақласанг, у қийшайиб, ташлайди тоб.

* * *

Уйга устун қўйилиб, сўнг том битар,
Аҳли ижод асарин том-том битар.
Мақтанар ҳеч иш қилмай баъзилар,
Гапларидан нақ қулоғинг том битар.

* * *

Боққа кирдим, узумлар тортмиш шира,
Шўрлик олма-нокларга тушмиш шира.
Боғбон дўстим бир қиё боқмай ўтди,
Эвоҳ, унинг кўзин ҳам босмиш шира.

* * *

Меҳнат қилиб, тўқиганинг шол бўладир,
Гуноҳ қилсанг қўл-оёғинг шол бўладир.
Жафо қилсанг, жазонг-оёғингга кишан,
Бўйнингдаги узра эса оғир шол⁵ бўладир.

* * *

Қўшиқ ёзиб номин қўйдим: «Жон Ватан»,
Ватан учун садқа бўлсин жон ва тан.
Мадҳинг куйлаб, бахт-иқболинг асрайман,
Ҳам шоир, ҳам посбонингман, жон Ватан!

⁵ Бўйинга кийгизиб қўйиладиган жазо тахтаси

ТЎРТЛИКЛАР

Бировлар мол-дунё йиғишар тинмай,
Гўёким минг аср яшайдигандай.
Мезон ҳам борлигин унутиб қамиш
Попугин кўз-кўзлаб шовуллагандай.

* * *

Инсонга ярашмас қўйдек семирмоқ,
Бировлар ҳақини қуртдек кемирмоқ.
Мавҳи таназзулдир — нафсга қуллик
Ва азиз умрни зангда емирмоқ.

* * *

Дўст ачитиб айтар, душман кулдириб,
Ҳақиқатдан зинҳор бўлмас юз буриб.
Илдири бут дарахт, минг чопсалар ҳам,
Қайта ўсаверар, яшнаб, барқ уриб.

* * *

Ташбеҳларга тўла бу дунё,
Фақат уни топа олмоқ шарт.
Ташбеҳ оддий либосдир, аммо,
Ўралмаса унга гўзал - дард.

ҲАМРОЗ БИБИ АРМОНИ

(Достон)

Чорбоғин бузишди Ҳамроз момонинг,
Ноинсофлик қилди Нурмат бригадир.
Ёлғиз фарзандидан қолган ёдгорин
Асраб қололмади муштипар кампир..

Ўн саккиз ёшида ўғли тушмагур,
Бокқа ўн саккиз туп ниҳол экканди.
Сўнг уруш бошланиб, ҳамма сингари
У ҳам аскарликка жўнаб кетганди.

Қатағон йиллари. Эрини ноҳақ -
Олиб кетишганда айбин айтмасдан,
Қон йиғлаб қолганди ўғлин кучоқлаб,
Бадар кетган эди ёри қайтмасдан.

Суянган тоғи ҳам фронтга кетгач,
Ёлғиз қолди жувон бамисли ғариб.
Сўнг эса эрининг этигин кийиб,
Далага отланди, кетмон кўтариб.

Ўшанда замона юкин елкалаб,
Аёллар элу юрт ғамин ейишди.
Не-не машаққатлар малол келса-да,
Фронт учун бўлса майли, дейишди.

Тўрт йил Ҳамроз хола бардошин синаб,
Сўнгида номардлик қилди табиат.
Қирқ бешинчи йилнинг илк баҳорида
Қаҳрамон ўғлидан келди қора хат.

Дунёси хун бўлди онаизорнинг,
Чорбоғ ичра бўзлаб-бўзлаб йиғлади.
Ўғлига ўхшатиб ҳар бир ниҳолни,
Кучоқлаб, дардларин сўзлаб йиғлади.

Чароғбоним — деди, чароғим, - деди,
Олисларда қолган Широғим!,- деди.
Мени қон йиғлатиб, қайларда қолдинг,
Болам, кўрар кўзим, қароғим!- деди.

Шу зайл эллик йил йўлга термулиб,
Ўғлим қайтарми деб, сарғайиб-сўлди.
Яхшиям, бахтига чорбоғ бор экан,
Дардли кунларининг малҳами бўлди.

Энди у аламдан ёнган кўнглини,
Шу чорбоққа чиқиб совутар бўлди.
Дарахт сиймосида кўриб ўғлини,
Ўз-ўзини алдаб, овутар бўлди.

Лекин, қўшни бўлмай кетгур шум Нурмат,
Кампирнинг мулкига кўз олайтирди.
Қайда кўрса, уни ҳолу жонига қўймай,
“Чорбоғни сотинг!” — деб, жондан тўйдирди.

“Жоним болам, - деди кампир ҳар сафар,
Қўйгил, мен шўрликни мунча эзмагил!.
Жонимни сўрасанг, сўрагил, аммо
Фақат шу чорбоққа тил теккизмагил!” ..

Бу гаплардан хабар топган Нор бобо,
Нурмат беномусни бошлаб тузлади.
“Арвоҳ ургур!” - дея қарғади ҳатто,
Иймону инсофдан узоқ сўзлади..

Энди-чи, қишлоқнинг каттаси — биргад,
Норбобонинг қабри совуб улгурди.
Ҳарбийдан қолдирган ўғлини ўйлаб,
Нурмат бетавфиқни яна жин урди.

“Ҳамроз биби, - деди, - тулкилиб қилиб,
Мана тўқсондан ҳам ош:б қолдингиз,
Умрингизнинг кўпи ўтди, ишқилиб,
Гўё бир ошдаин пишиб қолдингиз.

Келинг, шу чорбоғнинг баҳридан ўтинг,
Бузиб, Қулматбойга уй-жой қурайлик.
Агар бир кун ўлиб-нетиб қолсангиз,
Фарзанд бўлиб сизни гўрга қўяйлик.

Отилган ўқ каби аёвсиз бу гап,
Онаизор қалбин тиглаб юборди.
“Йўқ, мени ўғлимдан айирманглар!» —деб,
Гўдакдек ҳиқиллаб, йиғлаб юборди.

Яна қувлик қилди номард бригадир,
Эртасига эл-юрт олдида деди :
“Чорбоғни олинг деб, қўймади кампир,
Биздан анча-мунча қарзи бор эди!”

Сўзлашга ҳеч кимнинг сиғмади ҳадди,
Бригаднинг гапи гап эди-да, ахир.
Жангчиларни янчиб ўтган танк каби,
Дарахтларни янча кетди бульдозер.

Бу ҳолдан зирқираб муштипар қалби,
Тўшакка михланиб қолди у буткул.
“Чорбоққа элтинглар, чорбоққа!”—дея,
Илтижо қиларди бечора нукул.

Одамлар “Энди у чорбоқ йўқ” —деган
Ҳақ сўзни айтолмай, ёниб—куйишди.
Охири кампирни тўшаги билан,
Дарахтсиз чорбоққа элтиб қўйишди.

Эртаси куни момо шу ерда,
Оллоҳга топширди омонатини.
Кишлоқ аҳли кечроқ тушуниб етди,
Нурмат бригадирнинг хиёнатини.

Дарахтларни севган Ҳамроз момомиз,
Дарахтдан ясалган нарвонда кетди.
Сўнгги айрилиққа чидолмай, эсиз,
Бир олам ҳасрату, армонда кетди.

Орадан кўп этмай бутун қишлоққа,
Шум хабар тарқалди аллақасёқдан:
“Бир куни ногаҳон Нурмат бригадир,
Шол бўлиб, қолмишдир қўлу оёқдан.

Отамнинг касалин даволатай деб,
Қулматнинг бормаган жойи қолмади.
Аммо на бир ҳаким, на бирор табиб,
Бу дарднинг давосин топа олмади.

Шу-шу Нурмат бригад шифтга термулиб,
Бутун умр мажруҳ, шол бўлиб қолди.
Чинордек қомати тутдек тўкилиб,
Мунғайиб, бамисли чол бўлиб қолди.

Астойдил ачинса унга кимлардир,
Кимлардир бепарво, лоқайд эдилар.
Кимлардир: “Момога жабр қилганди,
Ахийри худодан топди!”-дедилар.

Қиссадан ҳисса шул: — Эй азиз элим,
Қалбимни ўртайди чексиз азоблар,
Дилингни ранжитса, хиёнат қилиб,
Нурмат бетавфиқдек баъзи каззоблар.

Сен эса буюксан, кечиргайдирсан,
Ғофил бандаларнинг гуноҳларини.
Ҳамроз момо янглиғ вазмин яшарсан,
Ичингга ютганча дил оҳларингни.

Халқим, майли бизни бағрингга босиб,
Мушфиқ она бўлиб эркалаб, суйгил.
Аммо онда-сонда қовоғинг осиб,
Сергак ота каби тергаб ҳам қўйгил!”

Токи ғафлат босиб бирор фарзандинг,
Унутгудек бўлса берган нон-тузинг.
Токи, Худо уриб қўймасдан бурун,
Унинг кўр кўзларин очиб қўй ўзинг !

ОМОНХОНА

(Қасида)

Сафарга отландик. Ўтирган бўйро,
Юрган эса дерлар - дарёи азим.
Кўҳна бағрингни оч, эй Сурхондарё,
Бойсунни кўрмоққа айладик жазм!

Бойсунни кўрмасдан қайтсак, Сурхондан
Армонлар қолмасми ахир кўнгилда?
Улфати чор бўлиб саҳармардондан,
Қайдасан Бойсунжон, деб тушдик йўлга.

Қир-адирлар бўйлаб биз тушган авто,
Учқур бир тулпордек бораркан йўртиб.
Кўзимиз олдида бўлди намоён
Қадим Сурхондарё - полвонлар юрти.

Олис - олисларда беғубор осмон -
Мовий тоғлар ила кетган бирлашиб.
Кумушдай товланган булутлар—шодон
Чўққилар қори-ла ётар сирлашиб.

Адирларга тушган булут сояси
Лочин қанотидек ўтар силкиниб.
Қорайиб кўринган тоғлар қояси,
Қушлар қанотида ётар елпиниб.

Офтобда тобланган аждарлардайин
Ястаниб ётишар метин даралар.
Емириб ташламиш тоғ-тошлар бағрин
Асрий жароҳатлар, асрий яралар.

Ялтирар қир аро йўл мисли камар,
Дилларни ёритиб борар бир ёғду.
Бир ёзув учради, бу - «Тиллокамар»
Камарлари тилло қишлоқми ё бу?!

Неча бундай маъво манзиллар ўтиб,
Кўзланган манзилга етдик ниҳоят.
Атроф гўзаллиги кўз қамаштириб,
Дилни қувнатарди, дўстлар, бағоят.

Ана биз интиланган ўшал Бойсунжон-
Тоғлар қучоғида яшнаган жаннат.
Эртаклар ўлкаси - гўзал Бойсунжон,
Ажиб малоҳатли, сирли бир хилқат?!.

Салом, гўзал Бойсун, азиз Бойсунжон,
Тани-жонинг соғми, элинг омонми?!
Бунча ям-яшилсан ёки Баҳорхон
Азиз қучоғингда мангу меҳмонми?!.

Шукр, дийдорингни етдик, Бойсунжон,
Эй, сен Сурхон юртин нозли эркаси.
Таърифингга етмас минглаб шеър, дoston,
Қадим асотирлар, сирлар ўлкаси.

Сенинг Алпомишу Барчинойларинг
Жумлаю жаҳонни айлаган ҳайрон.
Метиндай мустаҳкам тоғу тошларинг
Ҳар биттаси юртга биттадан кўрғон.

Ҳусни жамолинг оч, гўзал Бойсунжон,
Дийдорингга қониб-қониб тўёйин.
Мен ҳам сенга, азиз, эй она-макон,
Аҳдига содиқ бир ўғлон бўлойин.

Дилларни ёндириб шу ажиб ҳислар,
Дўстлар кириб бордик ҳур Бойсунжонга.
Гўзалликдан ял-ял яшнади кўзлар,
Юрак тўлди чексиз завқу тугёнга.

* * *

Пешвоз чиқди бизга Алпомиш ўзи,
Тизгинин тортганча Бойчиборининг,

Қўлда қирғий қуши, олисда кўзи,
Хуснин кўз-кўз этиб ўз диёрининг.

Ёнида жилмайиб турар Барчиной,
Ўз жуфтига содиқ оққуш мисоли.
Чор-атрофга ойдек таратиб чирой,
Ишқу садоқатнинг сўнмас тимсоли.

Тоғ еллари эсар салқин, роҳатбахш,
Қўқда парвоз этар учқур бир лочин.
Қиру адирларга гулдан солиб нақш,
Ястаниб ётибдир гўзал бир очун.

* * *

Тошдеворлар қатор-қатор,
Гўё маржонга ўхшайдир.
Бу жойларда тупроқ — олтин,
Тошлар арзонга ўхшайдир.

Ўтлаб юрар қўй-қўзилар,
Йўл бошлабон серкалари.
Йўл четида улоқчалар
Ирғишлайди эркаланиб.

Етдик «Омонхона»сига,
Бойсун дармонхонасига.
Даво излаб не-не зотлар
Бош урмиш остонасига.

Бир тоғ турар зоғорадай,
Гўё улкан тоғорадай.
Ости соя-салқин макон-
Хузурбахш оромижон.

Бургутқоя ёйиб қанот,
Асрар элни жазирадан.

Булоқлари оби ҳаёт -
Қайнаб чиқар мисли маъдан.

Ўйнаб оқар зилол сувлар
Тош новадек ариғидан.
Сўйлаб берди Норбой тоға -
«Омонхона» тарихидан.

Бу жойларда яшаганмиш -
Ҳазрат Султон Балоғардон.
Ёв бостириб келган эмиш
Бир кун юртга солиб қирон.

— Туяларни тоққа судранг,
Деб амр этмиш ҳазрат Султон.
— Ёғийларнинг қирғинидан
Аллоҳ ўзи сақлар омон!

Тим-тик тоққа нортуялар
Чиқиб кетган эмиш чаққон.
Бу мўъжиза ёғийларни
Этган эмиш лолу ҳайрон.

Душман ҳарчанд уринмасин
Ҳаракати кетмиш бекор.
Тоғлик элнинг орқасидан
Чиқолмабди ёвлар зинҳор.

Ортларидан қувай деса,
Кулар эмиш ёвлар оти.
Шу тариқа бу мўъжиза
Сақлаб қолмиш эл ҳаётин.

Ёғийларнинг саркардаси
Тушунолмай бу жумбоққа,
Ёқа ушлаб қолган эмиш
Термулганча сирли тоққа.

Тан бериб у шу тариқа
Ҳазрат Султон қудратига.
— Қайтингиз, — деб фармон бермиш
Мўр-малахдай лашкарига.

— Олам кезиб кўрмагандим
Бундай сирли мўъжизани.
Илоҳий бу зўр каромат
Ҳақдан огоҳ этди мани.

Оллоҳ назар солган жойга
Қилмоқ гуноҳдир ёмонлик.
Шу боис бу ҳур маконга
Бермоғимиз шарт омонлик.

Шундай дея ёв лашкари
Қайтган эмиш ўз ортига.
Шундан сўнг ҳеч қайтмаганмиш
Тоғликларнинг бу юртига.

Шундан буён бу жойни эл
«Омонхона» деб атармиш.
Ҳазрат Султоннинг руҳига
Мудом дуолар айтармиш.

Ҳамон давом этар экан
Бу масканда мўъжизалар,
Даво излаб келар экан
Кўп ожизу ожизалар.

Аждодлардан мерос қолган
Шундай улуғ макондир бу.
Ҳизр бобо назар солган
Ажиб дориломондир бу.

* * *

Ёз эмасми, қуёш ҳар ёқдан
Ёғдирарди гўё аланга.

Жон сақлаш чун бу жазирадан,
Жонзот борки, қочган панага.

Машинадан тушдигу биз ҳам
Терга ботиб бир лаҳза юрдик.
Сўнгра соя излаб қушлардай
Ўзни қоя остига урдик.

Бошимизда муаллақ қоя-
Бургут каби турар виқор-ла...
Ўйнаб оқиб ётар пойида
Чўққилардан эриган қорлар.

Ўнгимми бу ёки ширин туш?
Қутилдиг-а қуёш тиғидан.
Бир сипқориб бўлдик-ку сархуш,
Тоғлик қизнинг соф қаттиғидан.

Ҳаволари пок, мусаффордир,
Тўйиб-тўйиб олгулик нафас.
Сувлари минг дардга даводир,
Ичган билан чанқоғинг қонмас.

Тоғни тешиб ўсмиш бир дарахт,
Барглари нақ ялтирар чўғдай.
Шамолларда турар ҳилпираб
Гўё тоққа қадалган туғдай.

Бу дарахтнинг оти ҳам қизиқ -
Аталаркан гўзал Туғдона.
Тоғу тошлар кетса-да қизиб,
У гуркираб ўсар мардона.

Туғдонага узоқ термулиб,
Ҳайрат ичра қолдим лол-карахт
Шу тоғлик халқ иродасининг
Рамзи эди гўё бу дарахт.

Қадим Бойсун кенгликларидай
Бу ерликлар феъли экан кенг.
Сахийлигу тантилиқда, ҳай,
Ҳар бири нақ ҳотамтойга тенг.

Одамлари содда, самимий,
Ниятлари тонгдай беғубор.
Чўққиларнинг оппоқ қоридай -
Қалбларида йўқ зарра ғубор.

Бу ерлик халқ, мен сизга айтсам,
Айёрлигу қувликни билмас.
Бировларнинг мол-дунёсига
Мансабига қараб иш қилмас.

Улар мудом оға-инидек
Бир-бирларин қўлаб яшайди.
Бир-бирита ҳеч сақламай кек,
Эзгуликлар тилаб яшайди.

Гар бировга тегмаса нафи,
Шу кун улар тиним билишмас.
Ҳар кун савоб бир иш қилмаса
Кўнгиллари сира ҳам тўлмас.

Бу диёрнинг мард ўғлонлари
Чўрткесару дангал, паҳлавон.
Душман учун чақиндир қаҳри,
Дўсти учун фидо қилар жон.

Бу диёрнинг сулув қизлари
Ҳиёнатни, кибрни билмас.
Қалбда пинҳон ноёб ҳислари,
Муҳаббатин овоза қилмас.

Бунда майин еллар-ҳузурбахш,
Мангу эсиб кўнгилни хушлар.
Дов-дарахтлар аро чуғурлаб,
Мангуликдан куйлайди қушлар.

Бу диёрда Меҳру оқибат,
Одамийлик топгандир қадр.
Шу боисдан бу макон мангу
Парвардигор паноҳидадир.

Меҳмондўст халқ куни бўйи, денг,
Дастурхонни роса чошлашди.
Дарддан фориф бўлурсиз, деб сўнг
Муздек сувга бизни бошлашди.

«Омонхона» бағридан яйраб,
Тўлиб-тошдик кучу қувватга.
Ўн беш кунлик ой каби яшнаб,
Юрак тўлди меҳру шафқатга.

«Омонхона» шундай ажиб жой,
«Омонхона» шундай хуш маъво.
Ҳар қандайин дардга, ҳойнаҳой,
Бу масканда топилгай даво.

Соя-салқин қирғоқларида
Кезмоқ жонга роҳатдир бисёр.
Дардга даво гиёҳларида,
Ибн Сино бобом руҳи ёр.

Ёшлигида Чори бобомиз
От чоптирган экан тоғ-тошда.
Бугун эса гиёҳ улашиб
Дуо олар кексаю ёшдан.

Бу масканда яшар шод-хуррам,
Эзгулик, деб елиб юрганлар.
Дўсти тугул, душманига ҳам
Омонликни раво кўрганлар.

Шундай ажиб туйғулар билан
Қайтдик, дўстлар, «Омонхона»дан.
Қушдек енгил бўлди руҳу тан,
Қайта туғилгандек онадан.

«Омонхона», сенинг шаънинга,
Битдим мана, мўъжаз бир дoston.
Она юртим гўзаллигига -
Яна бир бор келтириб иймон.

Мен бағрингда ҳис этдим, қадим -
Табиатнинг ажиб сеҳрини
Яна бир бор дилдан англадим
Она халқим жўшқин меҳрини.

Кўп мўъжиза кўрди нигоҳим,
Лек, таърифлаш мушкул барчасин.
Қояни тарс ёриб, оллоҳим -
Очиб қўймиш Жаннат дарчасин.

Ундан чиққан ҳур фаришталар
Кезиб юрар Омонхонада.
Улар кимни қўллар бўлса гар
Дард қолмагай жону танада.

Фаришталар эса ҳамиша
Эзгуликнинг элчиларидир
Улар бизга қувонч улашар,
Улар бизга улашар меҳр!

Шу муқаддас фаришталардан -
Биз ҳам ибрат олайлик, дўстлар!
Одамийлик хислатларига -
Мангу содиқ қолайлик, дўстлар!

Юрак ёнсин бамисли гулхан,
Эзгуликка тўлсин бу дунё,
Одамлари тинч-омон юрган —
Омонхона бўлсин бу дунё.

ТАРЖИМАЛАР

МИХАИЛ ЛЕРМОНТОВ

Россия

Елкан

Мовий денгиз туманларида
Оқариб кўринар ёлғиз бир елкан.
Неларни излар у олис юртлардан?
Она юртда нелар қолдирди экан?

Шамол ғувиллайди — тўлқинлар ўйнар,
Мачта эгилади ва ғижирлайди.
Ахир бормаётир у бахтин излаб,
Ёки бахтдан қочиб, бамисли дайди!

Тепасида қуёш заррин нур сочар,
Остида ложувард ёруғлик фақат.
У эса исёнкор, бўронлар сўрар,
Гўё бўронларда бордек ҳаловат!

ЛОЙИҚ ШЕРАЛИ
Тожикистон

Тоғлар баҳори

Машғал тутган раққосдир лола,
Бойчечак тонг мисоли нозик.
Дарё — шаддод бир фолбин хола,
Тоғ - минора янглиғ адл, тик.

У жиддий ва сирларни севар,
Гарчи жимдир, сахийдир аммо,
Баҳор чоғи тонгдан-тонгтача
Уни пастга тортқилар дарё.

Барча дарахтлардан аввал, тез
Бодом гуллаб, очилар қийғос.
Пешвоз чиқиб кўкламга бу кез,
Шўх шаббода эшик очар боз.

Яшнаб кетар майса-ғиёҳлар
Гулбаҳорнинг ҳур нафасидан.
Хилват ғўша излар ошиқлар,
Диллар яйрар висол завқидан.

Севинч тўла нигоҳлар ила
Термулармиз кўкламга хушхол.
Кўм-кўк, зумрад тепалар бу дам
Яшнар мовий гумбазлар мисол.

Мева тўла дастурхон янглиғ -
Даштнинг қумлоқ ва тошлоғида,
Орзу кезар нон ҳақида ва —
Олтин бошоқчалар ҳақида.

Қир адир-у, воҳаю водий
Нурли дала, боғ-роғлар бу дам,

Мамнун эрур бобо деҳқоннинг
Ерга бўлган буюк меҳридан.

О, қишлоғим, қадрдон маскан,
Ясанмишдир ёш келинчақдай.
Ял-ял атлас кийиб шўху шаън,
Бамисли ўз ёрини кутгай.

Оромбахш бу ўлкада тинчлик -
Табиат ва инсоннинг баъзи.
Қадим халқим шодлиги янглиғ -
Куйлар тожик баҳорин назмим.

Борсам, қабул айланг, шўху шан,
Мен - кўкламнинг чопар-чокири.
Умрим менинг шунда бошланган,
Бўлмасайди, кошки охири!

Хазон

Хазон супурар эдинг у кунлар, эй волидам,
Хазон супурар эдинг ғариб қулбанг олдидан.
Азиз умринг азобда тўкиларди хазондай,
Хазон супурар эдинг. Хазон супурар эдинг.
Хазонрезги — сенинг-да ҳаётинг эди зотан.

Йўл устида хазонлар дув-дув тўкилган эди-
Шу тарзда дов-дарахтлар жон сақлаб қолган эди,
Сен хазонлар супуриб, беҳабар эдинг, она -
Ранг-рўйинг ҳам хазондек сарғайиб-сўлган эди.
Оёқ ости хазонлар ғамгин, ўкинган эди.

Катта супурги билан супурар эдинг хазон,
Мажруҳ қўлингдан жўроб⁶ тушиб кетди ногаҳон..
Бедод фалак дастидан, айлағум юз дод, фиғон,
Тилим ожиздир, бир сўз деёлмадим, онажон,
Умринг хазонин, эвоҳ, қуволмадим, онажон!

⁶ Супурги (шевада)

РАСУЛ ҲАМЗАТОВ

Доғистон

С О Н Е Т Л А Р

Эшитгандим

Эшитгандим: Ибн Сино беморларга
Шеърлар ила дори қоғоз ёзган экан.
Эшитгандим: Ўз куйларин чалиб Орфей,
Дардмандларни оёққа турғазган экан.

Мен ҳаким ё афсонавий табибмасман,
Лек маслаҳат берай азиз одамларга:
Бир-бирингиз имкон қадар севинг, зотан,
Ишқ доридир барча ғаму аламларга.

Гар билурмиз ҳаммаси бизга боғлиқмас,
Барча ошиқлар ҳам аҳдига содиқмас.
Соғу омон бўлай деса ким ҳар нафас
Ўз ёрини чин юракдан севолса бас!

Эркам, мен ҳам яшарман токи дунёда
Сенинг ишқинг билан умримдир зиёда!

Айт, азизам

Айт, азизам, агар малол келмаса,
Ўзга юртда, нечун тақдир келди каж:
Нохос ҳаво айниб, бошланди ёмғир,
Сўнг бирдан тинди у, сен пайдо бўлгач.

Она-юртга қайтдим, лек ошди дардим,
Тунд кунда меҳмондай юрдим алаҳлаб.
Сен пайдо бўлдинг бари ўзгарди -
Қушлар сайрай кетди, қуёш чарақлаб

Денгизга боргандим, сувлар қутуриб,
Тўлқинлар ўкирди, қаҳрини сочиб.
Сен келгандинг, денгиз узрлар сўраб,
Пойингга бош урди, бағрини очиб

Ва мен бир жумбоқни англадим шу дам:
Энди йироқ кетма мендан, жонгинам:
Қачонки, сен билан мен бўлсак айро,
Исён кўтараркан бу телба Дунё!

ОТА ОТАЖАНОВ
Туркманистон

Яхши тилак

Нурларга чулғайлик бир-биримизни,
Ой шуълалар сочар, оҳ, қандай гўзал!
Мангу ёритса-да ошиқлар йўлин,
Лек ўзи абадий совуқдир азал.
Юрак ҳам совуқроқ туюлар балки,
Аммо уни зинҳор ўхшатманг музга.
Кўнгилни ранжитиш юз карра осон
Нурларга чулғайлик бир-биримизни!

Меҳр бахш этайлик бир-биримизга,
Куёш доирасидан шиддатга тўлиб,
Осмон кенгликларига солиб сурурлар,
Сиз ила бизларга армуғон бўлиб,
Она-замин сари ошиқар нурлар.
Бизнинг-чи орамиз, узоқми, эй дўст,
Эзгу ишлар йўқми тақдиримизда?!.
Ранжитиш, яралаш — осондан осон
Меҳр бахш этайлик бир-биримизга!

Қувонч бахш этайлик бир-биримизга,
Биздан ҳеч мукофот таъма қилмаган -
Қанчалар завқлидир булбул навоси.
Муҳтож эмас улар меҳримизга ҳам,
Беғараздир - қушлар дил муддаоси.
Бизга ҳам дўст учун куйлаш қийинмас,
Ранжитиш, яралаш — осондан осон.
Севинч бахш этайлик бир-биримизга!

ЎЛЖАС СУЛАЙМОНОВ

Қозоғистон

Кўзага қуйилган

Кўзага қуйилган ҳар бир суюқлик —
Тезда шу кўзанинг шаклига кирар.
Сўз эса кўнгилнинг қаърига сингиб,
Шаклу шамойилин унга билдирар..

Зулматин яширар тунги чизиқлар,
Ўтмиш отлар эмас, зотлар-ла сирдош.
Даҳшатли оҳанглар силсиласига
Ҳамиша томоқлар бергайдир бардош.

Биз ҳам худди шундай, дунёга келгач,
Уни ўзимизча ўзгартиргаймиз,
Олам эрур улкан сирли бир қобиқ,
Бизлар эса унинг ўзагидирмиз.

Ва дунё жимирлаб, бужмайиб аста,
Менгзаб эфирларнинг нур қопқасига
Ўз шаклин унутиб қўйиб бир пасда,
Кириб борар сўзлар қиёфасига

Тутун бурқсир, ёнар сўнгги том, аммо
Тош плита ва куллар узра қовушиб,
Мангу қолар ҳарфлар белгилари-ю
Лекало⁷ да букилган фикрлар товуши.

⁷ Эгри чизиқлар чизиш учун ишлатиладиган шаклдор чизғич

ПАВЕЛ БОЦУ
Молдавия

Ёз

Ёз кезар, қуёшли кенгликлар бағри,
Булбуллар чах-чахи авж олган боғлар.
Узумларнинг дурдай ҳур ёноқлари
Чароғон кунлардан ранг олган чоғлар.

Ҳавони тўлдириб ишқ қўшиқлари.
Наволар самога интилган дамлар,
Учқур паровознинг қичқириқлари
Уфқлар кўксига санчилган дамлар,

Осмон бургутларнинг мислсиз, юксак
Парвозлари ила гўзал бўлганда,
Йўллар ғала-ғовур, чўнг кўчкилардек
Толмас интилишлар ила тўлганда,

Нохос кулгуларнинг тўлқинларидан
Чувалиб кетганда тизма қармоқлар,
Асалари катаклари болга тўлгандек,
Қуёш ҳам шарбатга лиқ тўлган чоқлар,

Бизларга дийдорин армуғон айлаб,
Сўнг уни қайтадан олганча тортиб,
Сиренларнинг нимранг қоронғусида
Бу ёз олисларга шошар ютоқиб.

РИГОР БОРОДУЛИН

Белоруссия

Боғлар

Боғлар — умрбоқий халқлари эрур
Зумраддай ям-яшил қадим қитъанинг,
Кулфатлар ўтмагай уларни четлаб,
Ташналик аждардай бўғар, ишонинг.

Дош бермоқ шунчаки эмасдир осон,
Кундан-кун урушлар гумбурлаганда.
Бир шохини совуқ урса беомон,
Бошқасин ёндириб кетар аланга.

Олма дарахтлари аскар қизлардай,
Саф тортиб туришар жипс, тизилиб.
Зеро меваларданмас, солиқлардан
Шохлари қолгайдир нохос эгилиб.

Уларни айёвсиз емириб болта,
Очофат қуёнлар кетса-да ғажиб,
Ҳар йил ўлмай — муғжа тугишар қайта,
Яна ҳосилларга умид боғлашиб.

ГЕОРГИЙ ЛЕОНИДЗЕ

Гуржистон

Илҳом

Мен бутун алангада
Ёнаяпман буткул.
Тафтимни босмоқ ё ўчирмоқ учун
Қор қилмайди улкан қор уюми ҳам.

Нима ёзсам экан,
Ё такрорлайми,
Ўтган тун куйланиб бўлган куйларни?!
Не қилгум ўйланиб бўлган ўйларни!

Ёки кўзгуларда ўйнай бошлаган —
Куннинг илк нурлари ҳақда куйлайми?
Ўдакнинг илк олган нафасидек пок
Соф сўзларни кутар шеърий дафтарим.

Эшитгум сўзларининг товушсиз изин,
Она-ер сасига ташна жон-танним.
Ёприлиб келади толмас ёруғлик —
Тантана қилувчи менинг байрамим.

Ўзаллик бахш этиб, не дейин тағин,
Устоз, мадад беринг, тузай гапларим!
Грузиямнинг тонгги олтин шафағин
Ўзига сингдириб олсин дафтарим.

ГРИГОЛ АБАШИДЗЕ
Гуржистон

Куз

Куёш юксакликда айланар сокин,
Зафарон боғларда хазонрезгилик.
Менга-да, ўтказа бошлар ўз ҳукмин
Маъюсликка ўхшаш ажиб сирлилик.

Олдиндан сезгандек қалдироқ зарбин
Борлиқ тош қотди-ю, зулмат чўкди, лек
Куёш ғилдиради - Сифиз чўққисидан
Пастга қулаб кетган палахса тошдек.

Доира бекилди. Дунё чекинди,
Гўёким шу қадар толиққан очун,
Лек тош чўққи сари қайта умтинди,
Куз ортидан яна қиш келиши-чун.

Тахир табассумдан буришар оғзинг,
Ҳаётда сен буни кўргансан неча!
Ва, балки бу ҳолат, бу хил эврилиш,
Шундай бўлар токи қиёматгача.

Оқил табиатни айбламоқ нечун,
Хатарлардан асраб яшагил боринг!
Билки, кузга ўхшаш, қандайдир бир кун
Узилгай сенинг-да нозик дил торинг.

МУНДАРИЖА

Соғинч сарчашмасин сеҳру жилоси.....	3
--------------------------------------	---

АБАДИЙСАН, БОҶИЙСАН, ВАТАН

Огоҳ бўлинг, азиз одамлар.....	8
Киприк.....	9
Ўзбекистоним.....	10
Бедорлик.....	11
Истиқлол.....	12
Кўнгил изҳори.....	13
Афғон юртин Ватан билган ўғлонлар.....	16
Ватан учун жондан кечган ботирлар.....	18
Ватан ишқи.....	19
Ғамларингга шерикмиз, Беслан халқи.....	20
Авайлайлик дунё кўзларин.....	21
Кетмоқ малоли бордир.....	22
Дунёга келдинг-у.....	23
Абадийсан, боқийсан, Ватан.....	24
Вазминлик.....	25
Ўчмас ботирлар ёди.....	26
Қирқ бешинчи йил ёмғири.....	27
Ватан посбонлари қўшиғи.....	28
Тинчлик учун.....	29
Она-тилим.....	30
Ўзбекистон.....	31
Бир қўшиқ куйлайки.....	32
Замондош алёри.....	33
Ҳурлик гашгин сургин, элим.....	34
Ўзбекистоним, дебон.....	35
Бўлмагай.....	36
Топилмас.....	37
Навий бобом.....	38
Қишлоқ соғинчи.....	39
Самарқанд.....	40
Пўлат мисралардан яралган достон.....	42
Кимсасиз саҳрода ҳорғин, бемажол.....	44

МУҲАББАТЛИ ЖАҲОНИМ БОР

Меҳр истаб.....	45
-----------------	----

Соғинч.....	47
Ошиқона.....	48
Соғинарман.....	49
Юрагим ўзинг.....	50
Умид.....	50
Гуласал.....	51
Найлайин.....	52
Иккимизнинг ёниқ ишқимиз.....	53
Келармикан кўзлари оҳум.....	54
Соғинганим сезилмасму.....	55
Кўнглини узмаган бўлса.....	56
Ёнганим-ёнган.....	57
Қайдин излайин.....	58
Муҳаббатдан бошланар.....	59
Муҳаббатни эрмак билманг.....	60
Эслармисан.....	61
Ким тинглагай.....	62
Паризод.....	63
Фақат сени севарман.....	64
Қайдасан, чин муҳаббат.....	65
Турналар.....	66
Эй, илҳом жонона.....	67
Айрилиқ дарди.....	68

ГҲЗАЛЛИҚДА ТАНҲО АЁЛЛАР

Аёл.....	70
Оналар қалби.....	71
Ойдаги сурат.....	72
Кўз ёшин оқизар ғамдийда осмон.....	73
Саккизинчи мўъжиза.....	74
Ўксиманг, қизлар.....	75
Салоқатда танҳо аёллар.....	76
Онажон.....	77
Сенинг қалбинг само қаби кенг.....	78

ҚУЁШ БЎЛИБ ПОРЛАР МЕҲРУ ОҚИБАТ

Ёмондир.....	80
Юрак санчиғи.....	81
От минганлар.....	84
Ойнинг ўн бешпи.....	85
Сабрли бўл.....	86

Яхши отнинг қисмати.....	88
Мангу армон.....	90
Отажон.....	91
Синфдошларимга.....	92
Ўтмиш.....	93
Сўнги қўнғироқ.....	94
Қалбим ёмғирлари.....	95
Қайтар дунё бу.....	96
Адаштира.....	97
Бободехқоним.....	98
Меҳру оқибат.....	99
Вафо боғлари.....	100
Оқибатсиз дўстан асрасин.....	101
Болаликнинг шўхликлари.....	102
Суянч.....	103
Илтижо.....	104
Муҳаммад Юсуф.....	105
Қалбингда бўлса.....	106
Ажиб дунё.....	107
Изламанг.....	108
Эркин Воҳидов маслаҳати.....	108
Қўнғил қолмасин.....	109
Умр қадри.....	110

О, ОНА ТАБИАТ, СЕНГА МИНГ ТАЪЗИМ

Ассалом, Наврўз.....	112
О, буюк табиат.....	113
Тонглар сурури.....	114
Булбул келмиш боғимга.....	115
Қизғалдоғим.....	116
Атиргул.....	116
Тун қўшиғи.....	117
Ёмғирдан сўнг.....	118
Куз.....	120
Қишлоқ чеккасида.....	122
Ой ҳам ебди шом.....	123
Аёз ҳали каминг бормиди.....	124
Қорлар ёғар.....	125
Қуёш янглиғ кулиб кел, Наврўз.....	126
Қизғалдоқ.....	127
Қуёшнинг икки лаҳзаси.....	128

ГУМБАЗЛАРИ СИРЛИ ҚЎШИҚ — БУХОРОМ

Юрагимда ёниб турган Бухоромсан.....	130
Бухорони кўрмаган бўлсанг.....	131
Эркесвар бир оғам ўтган.....	132
Бухоронинг миноралари.....	133
Соғинч дарвозаси.....	134
Бухором.....	135
Фитратни қўмсаб.....	136

ИШҚИМНИ ШЕЪРГА СОЛСАМ (Ғазаллар)

Санам.....	138
Наво бўлғай.....	139
Жоним бўлинг.....	140
Бисёр-бисёр.....	141
Кўпдир.....	142
Дегай.....	143
Адо қилдинг.....	144
Қалбим гўзалига.....	145
Келгаймикан?.....	146
Қўмсар мени.....	147
Қўймас юрак.....	148
Эврилди-ку.....	149
Муҳаббатсиз яшаб бўлмас.....	150
Қолмишдир.....	151
Ғунча гул очгайму.....	152
Нигорим.....	153
Сени бир дам кўрмасам.....	154
Ишқимни шеърга солсам.....	155
Бевафо жонон экан.....	156
Тонгда бир булбул учди.....	157
Гўзал.....	158
Паризодим.....	159
Соғинч қўшиғи.....	160
Сийҳондур менинг қалбим.....	161
Ишқни сўндириб бўлмас.....	162
Ватан.....	163
Отанг била онангдур ул.....	164
Дўст билан.....	165
Йигит бўлсанг.....	166
Аразлагай.....	167
Кечирмас.....	168

Тўлин ой.....	169
Ўғлимга насиҳат.....	170
Ўтадир.....	171
Ойнинг олтин ўроғи.....	172
Авалло инсон бўл.....	173
Ўзбегим гўзаллари.....	174
Фарзанд билан.....	175
Яралгай.....	176
Яхшилиқ қил.....	177
Мастона-мастона.....	178
Кўнглимдадур.....	179
Яшарман.....	180
Баъзан умр.....	181
Соғинтирар.....	182
Билингай.....	184
Ёр учун.....	185
Кутай.....	186
Майнинг оҳанрабоси.....	187
Сарвинозим.....	188

МУХАММАСЛАР

Навоий ғазалига мухаммас.....	190
Бобур ғазалига мухаммас.....	192
Машраб ғазалига мухаммас.....	193
Ғарибий ғазалига мухаммас.....	194
Ҳамид Олимжон ғазалига мухаммас.....	196
Абдулла Орипов ғазалига мухаммас.....	198
Гулханий ғазалига мухаммас.....	200
Ҳувайдо ғазалига мухаммас.....	201
Эркин Воҳидов ғазалига мухаммас.....	202
Жуманиёз Жабборов ғазалига мухаммас.....	203
Сирождиддин Саййид ғазалига Мухаммас.....	204
Тошпўлат Аҳмад ғазалига мухаммас.....	206
Жамол Камол ғазалига мухаммас.....	208
Тошпўлат Аҳмад ғазалига мухаммас.....	209
Сулаймон Шодиев ғазалига мухаммас.....	210
Олимжон Холдор ғазалига мухаммас.....	212
Омон Матжон ғазалига мухаммас.....	213
Чоршамъ ғазалига мухаммас.....	214

РУБОЙЛАР.....	215
----------------------	------------

ТУЮҚЛАР	217
ТЎРТИКЛАР	225

Ҳамрози биби армони (Достон).....	226
Омонхона (Қасида).....	230

ТАРЖИМАЛАР

Михайл Лермонтов (Россия)	
Елкан.....	239

Лойиқ Шерали (Тожикистон)	
Тоғлар баҳори.....	240
Ҳазон.....	241

Расул Ҳамзатов (Дониш)	
Сонетлар: Эшитгандим.....	242
Айт азизам.....	243

Ота Отажанов (Туркменистон)	
Яхши тилак.....	244

Ўлжас Сулаймонов (Қозоғистон)	
Қўзага қуйилган.....	245

Павел Боцу (Молдавия)	
Ёз.....	246

Рыгор Бородулин (Белоруссия)	
Боғлар.....	247

Георгий Леонидзе (Гуржистон)	
Илҳом.....	248

Григол Абашидзе (Гуржистон)	
Куз.....	249

Зикрилла Неъмат

СОҒИНЧ САРЧАСИМАСИ

Шеърлар, ғазаллар, мухаммаслар, рубойлар,
туюқлар, дoston ва қасидалар

Муҳаррир *Шукур Қурбон*
Бадий муҳаррир *Ҳамидулла Худойбердиев*
Техник муҳаррир *Татьяна Смирнова*
Саҳифаловчи *Абдухалил Турсунов*

Китобда мусаввирлар Жаҳонгир Ашуров ва Муродилла
Мавлонов асарларидан фойдаланилди

Босишга 18.06.2007 йилда рухсат этилди.
Бичими 84x108 1/32. Ҳажми 14 б.т. Нусхаси 1000.
Буюртма № 139 . Шартнома № 94/3
Нархи келишилган асосда.

Оригинал макет “Medianashr” МЧЖ
компьютер марказида тайёрланди.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон
Миллий кутубхонаси нашриёти.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон
Миллий кутубхонаси босмахонаси.
Тошкент шаҳри Х.Сулаймонова кўчаси 33-уй